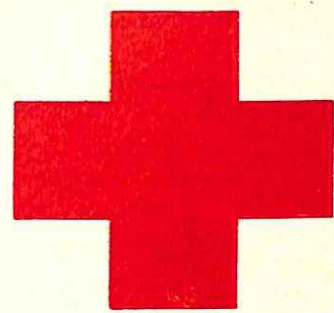

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1965

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Στίχοι: ΛΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΑ

Μουσική: ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Αργά.

"ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΤΟ ΧΕΡΙ,"

ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Μέτριο

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Τοῦ, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον Προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ - ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 - 1941 • Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 20ῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1965 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ὑπὸ τὴν ἐπόπτεϊαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1091, ἄρθρον 6 : Διευθύνσεις Περιοδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,

Δώρα 8 Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δρχ. 12. Ἐξῶτ. 10 εἰσλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλοῦμεν θερμῶς: α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
ΠΑΝ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ: Τὸ πνεῦμα τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης καὶ ὁ Ὅμηρος.....	2
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ: Ἡ Ἑξοδος.....	3
ΑΝΔΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάς.....	4
ΣΑΡ. ΠΑΥΛΕΑ: Εὐχαριστία.....	5
ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ὁ Ἱπποπόταμος καὶ τὸ κορίτσι.....	6
ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ: Ὁρθρος ψυχῶν.....	7
ΛΑΚΗ ΤΡΟΠΙΑΤΗ: Τὰ καρφιά καὶ τ' ἀριάθια.....	8
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ἀνέστη!.....	9
ΙΩ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ: Τὸ Πάσχα τῆς Φαρίντας.....	10
Α.Κ.: Ὁ Ἅγιος Γεώργιος.....	12
Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ: Ἡ ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς.....	13
ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΪΔΗ: Ἡ εἰκονογραφία τῆς Ἀναστάσεως.....	13
Κ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ: Ὁ Πατὴρ Νικόδημος.....	14
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.: Εἰκόνες.....	16
ΕΥ. ΣΤΑΜΑΤΗ: Ἡ σπουδὴ τῆς ἀτμοσφαιρας.....	18
ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗΣ: Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Περσεφόνης.....	19
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἡ Ἑλβετικὴ Ἐκθεσίς.....	20
ΠΑΠΟΥ-ΓΙΑΓΙΑΣ: Ἑμμετρὲς συμβουλές.....	20
ΜΥΡΣΙΝΗΣ: Πρόοδοι Ἑφευρέσεις.....	21
ΚΙΝΗΣΙΣ-ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.....	22
ΚΩΤΙΑΣ ΡΟΔΙΑΔΟΥ: Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰούδα.....	24
Φ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ: Τὸ πυρηνοκίνητον πλοῖον «Σαβάννα».....	25
ΚΩΣΤΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗ: Ἀγαπᾶτε τὰ ζῶα.....	26
ΒΑΣ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ: Μεγάλαις Μέρες.....	28
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ.....	30
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.....	31
ΕΚΤ. ΜΑΛΟ: Χωρὶς Οἰκονόμειαν.....	32
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑ - ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ - Α.Β. Στίχοι - Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα	
PAN. GEORGOUNTZOS: Homer and the Spirit of the Conventions of Geneva.....	2
E. P. FOTIADES: The Mesolongion Exodus.....	3
ANDR. KARANTONIS: The Holy Week.....	4
SAR. PAVLEAS: Thanksgiving.....	5
ST. SPILIOPOULOS: The Hippopotamus and the Girl.....	6
KOSTAS PAPAPANAGIOTIS: Dawn of Souls.....	7
ALKIS TROPEATIS: Nails and Thorns.....	8
SP. PANAGIOTOPOULOS: HE has risen.....	9
IO. ANAGNOSTOU-BOUKOUVALA: Farinda's Easter.....	10
A.K.: Saint George.....	12
D. SOLOMOS: Easter Sunday.....	13
RALLIS KOPSIDES: Icons of Resurrection.....	13
K. ANGELIDES: Father Nikodemos.....	14
H.J.R.C. ACTIVITIES.....	16
E. STAMATIS: The Study of Atmosphere.....	18
MELISSANTHI: Abduction of Persephone.....	19
EDITOR'S: Swiss Exhibition.....	20
GRANDFATHER-GRANDMOTHER: Advice in verse.....	20
MYRSINI: Progress and Inventions.....	21
H.R.C. and H.J.R.C. Movement-Activities.....	22
KOTIAS RODIADIS: Juda's Face.....	24
F. KARAPIPERIS: Nuclear Ship «SAVANNAH».....	25
KOSTAS ZOUMBOULIDES: Love the Animals.....	26
BAS PLATANOS: Holy Days.....	28
READERS' CONTRIBUTION.....	30
PUZZLES.....	31
HECT. MALO: Without Family.....	32
A. PAPADIMAS-AL. PANAGIOTOPOULOS-A.B. Music-Verse in the inner cover	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ εἶναι ἀντίγραφο τῆς ἀγιογραφίας «Ἡ εἰς Ἀδὴν κάθοδος», ποὺ ἔχει φιλοτεχνήσει ὁ ζωγράφος Δημήτριος Πελεκάσης, γνωστὸς καὶ στὸ ἐξωτερικὸ γιὰ τὸ σημαντικὸ, τόσο ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας ὅσο καὶ τοῦ ὅγκου, ἔργο του, καθὼς καὶ γιὰ τὴ συμβολή του στὴ

διάσωση κατεστραμμένων ἀπὸ τὴν ὑγρασία, τῆς θεαμνῆς καὶ τὸ χρονο ἀριστουργημάτων τῆς Ἑπτανησιακῆς Σχολῆς. Γιὰ τὸν τρόπο ποὺ οἱ βυζαντινοὶ ἀγιογράφοι ἱστοροῦσαν τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ γράφει ὁ Ρ. Κουΐδης στὴ σελ. 13.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85

ΑΡΙΘ. 36499

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΚΑΙ Ο ΟΜΗΡΟΣ

ΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ τῆς Γενεύης αἱ καταρτισθεῖσαι τὸν Αὐγούστον 1949 ὀρίζουν ὅτι ἐν καιρῷ πολέμου πρέπει νὰ προστατεύωνται οἱ τραυματίαι, οἱ ἀσθενεῖς, οἱ νάυαγοί, οἱ αἰχμάλωτοι καὶ ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς τῶν ἀντιπάλων δυνάμεων καὶ μάλιστα ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς ἀντιπάλους νὰ συμφωνοῦν εἰς σύναψιν ἐκεχειρίας καὶ εἰς ἀναστολὴν τοῦ πυρός, διὰ νὰ καθίσταται δυνατὴ εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις ἡ περισυλλογὴ, μεταφορὰ καὶ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τραυματιῶν.

Ὅλα τὰ Κράτη, τὰ ὁποῖα ὑπέγραψαν τὰς συμφωνίας ταύτας προσπαθοῦν διὰ τῶν Ἑθνικῶν τῶν Ὁργανώσεων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ νὰ διαδώσουν εἰς τοὺς πολίτας τῶν ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον τὸ πνεῦμα τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης, διὰ νὰ προληφθοῦν εἰς τὸ μέλλον αἱ ἄσκοποι σκληρότητες ποὺ ἐσημειώθησαν εἰς τοὺς προηγούμενους πολέμους, αἱ ὁποῖαι ἀντιβαίνουν εἰς τὰς διδασκαλίας ὅλων τῶν θρησκευτικῶν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἀντίληψιν τῆς ἐποχῆς μας, ἀντιστρατεύονται εἰς τὸ καθῆκον τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας, τῶν ὁποίων εἴμεθα ἀδελφοί, καὶ ἀποτελοῦν στίγμα διὰ τὸν πολιτισμὸν τοῦ αἰῶνος μας.

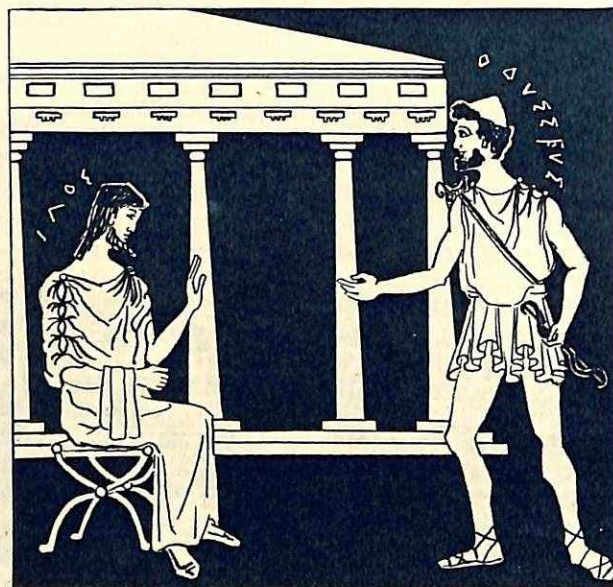
Εἶναι τῷ ὄντι περίεργον ὅτι σήμερον, ὅτε ὁ πολιτισμὸς, πνευματικὸς, ἠθικὸς, καλλιτεχνικὸς καὶ τεχνικὸς ἔχει προοδεύσει τόσο πολὺ εἰς τὸν πλανήτην μας καὶ ὁ βίος μας ἔχει ὑποστῇ τόσην βελτίωσιν, ὅσην οὐδὲ νὰ ὄνειρευθοῦν ἦτο δυνατόν οἱ πρὸ χιλιῶν ἀκόμη ἐτῶν ἄνθρωποι, εἶναι περίεργον ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου κρύπτει εἰς τὸ βάθος τῆς μίαν ἄβυσσον ἀγριότητος καὶ κακίας, ὥστε νὰ ἐπαληθεύεται ἡ παλαιὰ διάγνωσις ποὺ εἶχε κάμει πρὸ 2.500 ἐτῶν ὁ τραγικὸς ποιητὴς Σοφοκλῆς λέγων ὅτι «ἀπὸ ὅλα τὰ φοβερὰ πράγματα, ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, τίποτε δὲν ὑπάρχει πῶς φοβερό ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἄνθρωπον».

Πράγματι, ἐὰν διατρέξῃ κανεὶς τὰς σελίδας τῆς Ἱστορίας ὅλων τῶν λαῶν εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, θὰ ἀπορήσῃ μὲ τὴν σκληρότητα τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν οἱ ἄνθρωποι ἐναντίον τῶν ὁμοίων τῶν ἐν καιρῷ πολέμου. Ἦδη κατὰ τὸ 3200 π.Χ. ὁ βασιλικὸς ἀρχιδικαστὴς Ὑνα διορισθεὶς ἀρχιστράτηγος ὑπὸ τοῦ φαράω Ρερί εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Βεδουίνων τῆς Νοτίου Παλαιστίνης, ἀναγράφει μὲ ὑπερηφάνειαν τὰ σκληρὰ του κατορθώματα ἐπάνω εἰς τὴν πλάκα τοῦ τάφου του μὲ τὰ ἀκόλουθα λόγια: «Ὁ μεγαλειότατος βασιλεὺς με ἔταξεν ἐπὶ κεφαλῇς τῶν στρατευμάτων του. Ὁ στρατὸς ἐπροχώρησε μὲ ἐπιτυχίαν καὶ κατέκρινε τὴν χώραν τῶν Βεδουίνων. Ὁ στρατὸς ἐπροχώρησε μὲ ἐπιτυχίαν καὶ κατέστρεψε τὴν χώραν τῶν Βεδουίνων... καὶ κατέρριψε τοὺς πύργους των, καὶ ἐδενδρότομήσεν τὰ συκόδεντρα καὶ τὰς ἀμπέλους των καὶ κατέκαυσεν ὅλα τὰ χωριά των καὶ κατέσφαξε στρατεύματα πολλῶν δεκάδων χιλιάδων καὶ ἔφερε πλῆθος αἰχμαλώτων μαζί του...»

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὸν θαυμάσιον πολιτισμὸν ποὺ ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν

τοῦ σημερινοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς σημερινῆς προόδου εἰς τὴν ζωὴν ὅλων τῶν κρατῶν τῆς Γῆς, αὐτοὶ καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς μεγαλυτέρας ἐξάρσεως τῶν ἀκόμη, τὸν Ε' αἰῶνα π.Χ., δὲν ἐμφανίζονται εἰς τοὺς πολέμους τῶν καλυτέραν διαγωγῆν. Οἱ ἱστορικοὶ ἀναφέρουν φρικτὰς πληροφορίας διὰ τὰς ἀγριότητας ποὺ διέπραττον εἰς τοὺς πολέμους των, οἱ ὁποῖοι κυρίως ἦσαν πόλεμοι μετὰξὺ Ἑλληνικῶν πόλεων καὶ εἶναι τόσο συχνὴ εἰς τὰς ἐξιστορήσεις των ἡ φράσις ἡ φοβερὰ «ἀπεσφάγησαν ἡβηδόν», δηλαδὴ ἐσφάζοντο ὅλοι οἱ ἄνδρες ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω μέχρι τῶν ἐσχάτων γερόντων.

Ἡ ἰδίᾳ ἀγριότης συνεχίζεται καὶ καθ' ὅλους τοὺς

Ils avait refusé donner à Ulysse l'homicide poison, alléguant le respect des dieux.

Σχεδιάσμα ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

μετέπειτα αἰῶνας μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ἐν τούτοις, μέσα ἀπὸ τὴν ἀπογοητευτικὴν αὐτὴν εἰκόνα τῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων ἔρχεται ἕνα θαυμάσιον δεῖγμα ἀνθρωπισμοῦ ἀπὸ τὸν κόσμον τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως, τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἡ πρώτη ἐκδήλωσις τοῦ πνεύματος τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τῆς προφυλάξεως τῆς ζωῆς του, ὅμοιον πρὸς τὸ πνεῦμα ποὺ ἐκίνησε τὴν σύναψιν τῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης. Ἀξίζει νὰ κοιτάξωμεν μετὰ προσοχῆς τὸ παρὰ τὸν αὐτὸν κήρυγμα τοῦ θεοῦ ποιητοῦ, ὁ ὁποῖος δικαίως ἐκλήθη διδάσκαλος τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἰς τὴν πρώτην ραψωδίαν τῆς Ὀδυσσεΐας ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μεταμορφωμένη εἰς τὸν ἡγεμόνα τῶν Ταφίων Μέντην συζητεῖ μὲ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῆς Ἰθάκης Τηλέμαχον, τὸν ὁποῖον ἐπεσκέφθη εἰς τὸ ἀνάκτορόν του καὶ τοῦ δίδει διὰ τὸν πατέρα του, μὲ τὸν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 5)

Η ΕΞΕΛΙΞΗ

«Τὸ Μεσολόγγι δὲν χρειάζεται κανενὸς εἰδους μὲ κοσμητικὰ ἐπίθετα φτειασίδωρα. Εἶναι τὸ Μεσολόγγι!»
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΑΝΤΑ ΕΝΝΕΑ ἔτη συμπληρώνονται ἐφέτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς Ἐξόδου, ὅταν τὸ Μεσολόγγι ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, ὅπως ἐτραγουδοῦσε ὁ μέγας Γερμανὸς φιλέλληνας ποιητὴς Γουλιέλμος Μύλλερ:

Ὅχι δὲν ἔπεσες ἐσὺ! Μὲ θρίαμβο, Μεσολόγγι, μὲ βρόντο πέταξες στὸ φῶς, στὴ λάμψι τὴν πλατεῖα! πέτρες καὶ χρώματα, κορμιὰ παλληκαριῶν καὶ ντάπιες, κρυψῶνες κι' ὅπλα ἐτίναξε στὸν οὐρανὸ ἡ φωτιά!

Τοὺς σκοτωμένους ποὺ ἔκρυβες σὲ γῇ φωτοκαμένη ψηλά, σ' αἰθέρα ἐλεύθερο τοὺς πῆρε ἡ ἀστραπή, ἐκεῖ ἀνταμώνσαν τὰ κορμιὰ οἱ ψυχὲς μακαρισμένες καὶ φορεσιά τους τὰ καμαν σωσμένα ἀπ' τὴν ντροπὴ!

Καὶ συνεχίζεται εἰς πέντε ἀκόμη στρόφους τὸ ποίημα τοῦ Μύλλερ, ποὺ μετέφρασεν ἀριστοτεχνικὰ ὁ Στέφανος Δάφνης. Καὶ πλὴν τοῦ ποιήματος τούτου, ποὺ εἶναι μνημόσυνο καὶ συγχρόνως παιὼν τῆς Ἱερᾶς πόλεως, πόσα καὶ πόσα δὲν ἔγραψαν ἰδιόκλι καὶ ξένοι! Καὶ ἐνῷ μετὰ ἑνδεκα ἔτη θὰ τιμῶμεν τὴν ἑκατοστὴν πεντηχοστὴν ἐπέτειον τοῦ γεγονότος ποὺ συνετέλεσεν ὅσον καὶ ὁ δαυλὸς τοῦ Κανάρη εἰς τὸν Τσεσμέ εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ φιλελληνισμοῦ καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐνῷ ἐν τῷ μετὰξὺ ὁ κόσμος εἶδε μυριόχρους μάχας καὶ ἀτελεύτητον μαρτυρολόγιον ὑπὲρ Ἐλευθερίας, — ὅμως ἡ δόξα τοῦ Μεσολογγίου δὲν ἔχει ἐπισκιασθῇ καὶ ὁ ἥρωισμός των τέκνων τοῦ ἀλγισμοῦ εἶναι. Διότι πολιορκίας καὶ ἀλώσεις πόλεων μὲ δειγμάτων ἄκρας αὐτοθυσίας εἶδεν ὅχι ὀλίγας ἡ ἐλληνικὴ καὶ ἡ παγκόσμιος ἱστορία. Ἀλλὰ τοιαύτης μορφῆς πολιορκία, τοιαύτης ιδιοτυπίας καὶ θυσίας καὶ τραγικότητος ἐξόδου εἶναι μοναδικὴ εἰς τὸν ὅλον ἱστορικὸν βίον.

Καὶ εἶναι εὐτύχημα ὅτι καταλεπτῶς γνωρίζομεν τὴν πολὺμηνον ἐκείνην, περίπου ἐνὸς ἔτους, πολιορκίαν χάρις εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἑλληνικά Χρονικά», ποὺ ἐξεδίδετο εἰς τὸ Μεσολόγγι συνεχῶς σχεδὸν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 1824 μέχρι τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου τοῦ 1826, ὅποτε αἱ ἐχθρικαὶ βόμβαι κατέστρεψαν τὸ τυπογραφεῖον καὶ «ὅλοι ἀνεξαιρέτως, ἄνδρες καὶ γυναῖκες,

Εὐλογεῖα τοῦ ΤΑΣΣΟΥ

παράτησαν πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν, ἐργηγόρουν εἰς τὰ κανονοστάσια».

Καὶ τὸ μὲν τυπογραφεῖον ἡγόρασε μὲ χρήματα τοῦ Ἀγγλικοῦ Φιλελληνικοῦ κοιμητῆρος καὶ ἔφερεν εἰς τὸ Μεσολόγγι ὁ Βρετανὸς συνταγματάρχης Στάνχοπ. Δητύθηκε δὲ τὴν ἐφημερίδα ὁ Ἑλβετὸς φιλέλληνας Ἰωάννης Ἰάκωβος Μάγερ, ἑλληνομαθέστατος ἱατρός, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἔψαλεν ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, «ἔφερεν εἰς τοὺς νιὸς τοῦ Θρασυβόλου τὸ βέλος τοῦ Γουλιέλμου Ἐλλου», τοῦ ἐθνικοῦ ἥρωος τῶν Ἑλβετῶν. Καὶ εἶναι ἀνυπολόγιστον δυστύχημα, ὅτι κατὰ τὴν συμφορὰν τῆς Ἐξόδου, ὅταν ἐφονεύετο ὁ Μάγερ, ἐχάνοντο καὶ τὰ χειρόγραφα, ὅπου ἱστοροῦσε ὁ εὐγενὴς ἐκείνος ἀγωνιστὴς τοῦ ὅπλου, τῆς γραφίδος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς πολιορκίας.

Ἀριστοὶ μαχηταὶ ἔχουν ἐγκλεισθῇ εἰς τὸ Μεσολόγγι. Τέσσαρες χι-

λιάδες περίπου. Στρατιῶται τοῦ Μεσολογγίου, τῆς Αἰτωλίας, τῆς Ἀκαρνανίας, τῆς Εὐρυτανίας, τῆς Ἠπείρου, τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ἐπτανήσου — καὶ μάλιστα τῆς Λευκάδος — καὶ ἄλλων μερῶν. Καὶ ὀλίγοι φιλέλληνες. Καὶ τελοῦν ὑπὸ τὰς διαταγὰς πολυτεῶν καπεταναίων, ὅπως ὁ Νότης Μπότσαρης, ὁ Δημήτρης Μακρῆς, ὁ Μητσος Κοντογιάννης, ὁ Λάμπρος Βεΐκος, ὁ Ἀνδρέας Ἴσκος, ὁ Γεώργιος Κίτσης, ὁ Νικόλαος Ζέρβας, ὁ Ἀθανάσιος Ραζήκοτσικας, ὁ Νικόλαος Στουρνάρης, ὁ Κώστας Βλαχόπουλος, ὁ Χρῖστος Φωτομάρας, ὁ Σπύρος Μήλιος (ποὺ ἔγραψε αἱ περίφημα ἀπομνημονεύματα τῆς πολιορκίας), ὁ Γεώργιος Βαλτινός, ὁ Γρηγόρης Λιακατᾶς, ὁ Μητρος Δεληγιώργης καὶ ἄλλοι.

Τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὴν πρώτην ἀψιμαχίαν, τὴν 15ην Ἀπριλίου τοῦ 1825, μᾶς ἀφηγοῦνται λιτὰ-λιτὰ τὰ «Ἑλληνικά Χρονικά»: «Τὴν τρίτην πρωινήν ὥραν οἱ ἐχθροὶ, διηρημένοι εἰς μικρὰ σώματα, ἐφθασαν εἰς τοὺς ἐλαιῶνάς μας καὶ συναθροίζονται ὁλονέν. Μερικοὶ ἡρώες μας ἔτρεξαν ἐνθουσιασμένοι πρὸς ὑπάντησιν των καὶ ἀκροβολίσθησαν μὲ αὐτοὺς πλησίον τῶν ἐλαιῶνων. Ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους ἐλαβώθη μόνον εἷς, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἐφονεύθη ὁ σηματοφόρος των καὶ ἐλαβώθησαν μερικοὶ». Καὶ κατὰ τὸ δωδεκάμηνον διάστημα τῆς πολιορκίας αἱ ἀψιμαχίαι καὶ οἱ αἰφνιδισμοὶ καὶ οἱ βομβαρδισμοὶ ἦσαν συνεχεῖς. Ὁ κανονιοβολισμὸς καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο διαρκοῦσε ὁλοκλήρους ὥρας καθ' ἑκάστην, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ἰμβραήμ, ὅποτε οἱ πολιορκηταὶ μὲ τὰ σαρὰντα πυροβόλα των ἐρριπταν καθημερινῶς ἐναντίον τῆς πόλεως δύο χιλιάδας περίπου σφαίρας καὶ βόμβας. Καὶ ψάλλει ἡ λαϊκὴ μουσα:

Πέφτουν κανόνια σὰν βροχὴ καὶ οἱ μπόμπες σὰν χαλάζι, καὶ αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης.

Καὶ γίνεται τὸ Μεσολόγγι «ὀρχήστρα Ἀρεῶς», ὅπως ὠνόμασε (Συνέχεια στὴ σελίδα 27)

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

ΜΕ ΘΡΙΑΜΒΟ αρχίζει και με θρίαμβο τελειώνει η Έβδομος των Παθών. Ο πρώτος θρίαμβος, μας δείχνει τον Κύριο να μπαίνει στα Ίεροσόλυμα «ἐπὶ πώλου ὄνου», ἐνῶ τὸν ἀκολουθεῖ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν, σεϊώντας στα χέρια του τὰ βάρια τῆς ὑποδοχής. Ὁ Κύριος ἔχει γίνει πλέον ἡ παρηγορία καὶ ἡ μόνη ἐλπίδα μυριάδων δυστυχισμένων. Ἡ φωτεινὴ καὶ σχεδὸν ἀυλὴ παρουσία του, τὸ φῶς τῶν πράων ματιῶν του, ὁ γλυκύτατος λόγος του, τὰ θαύματά του, πληθαίνουν ἀδιάκοπα τὴ στρατιὰ τῶν διψασμένων γιὰ ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη. Ἀπ' ὅπου κι ἂν περνᾷ, ἡ παρουσία του ξυπνᾷ παντοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴ ζεστασιά τῆς καλωσύνης.

Περνάει ὁ Θεάνθρωπος, κι ὅλα γύρω του, ἀκόμα καὶ τὰ ἄψυχα, ἀποκοτύν μίλημα κι ἀνταποκρίνονται στὸ μυστικὸ κάλεσμά του. Τὸ Ὅρος τῶν Ἑλαιῶν, ποὺ συνήθιζε νὰ καταφεύγῃ σ' αὐτὸ ὁ Κύριος, εἶναι ἕνα κομμάτι παραδεισιακῆς φύσεως ὅπου ἐμφυχώθηκε ὅλη ἀπὸ τὸ χαρακτηριστικὸ πνεῦμα. Ὅλα ἐκεῖ, φυτὰ, πουλιὰ, δέντρα, νερά, τοῦ ψιθυρίζουν μετὰ τὴ μαγικὴ γλῶσσα τῆς φύσεως. Κι ὁ ποιητὴς ποὺ ξέρει αὐτὴ τὴ γλῶσσα, ἀναρωτιέται κι αὐτός, ἐκστατικά, μπροστὰ στὸ πέρασμα τοῦ Κυρίου :

*Ξένε, ποῖος εἶσαι, ποὺ χωρὶς καμώματα καὶ μάγια
μαγεύεις ; Κοίτα, ὅπου πατᾷς, ἄχραντα βγαίνουν βάρια !*

Ὅσοι νιώθουν ἔτσι τὸν Κύριο, εἶναι ἐτοιμοὶ πιά νὰ τὸν περιμένουν. Εἶναι οἱ ἄξιοι δοῦλοι τοῦ Κυρίου. Ὅσοι ὅμως δὲν κρατοῦν ἀγρυπνῶν τὴν ψυχὴ τους πρὸς τὸ θαῦμα, οἱ ἀδιάφοροι ἢ οἱ ράθυμοι, εἶναι οἱ ἀνάξιοι. Γιὰ τοὺς ἄξιους καὶ τοὺς ἀνάξιους ἐγίνε τὸ θαυμάσιο καὶ κατανυκτικὸ τροπᾶριο ποὺ ψέλνεται τὴ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ :

«Ὅδὸς ὁ Νυμφίος ἔρχεται, ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός· καὶ μακάριος ὁ δοῦλος ὃν εὕρῃσιν γρηγοροῦντα· ἀνάξιος δὲ πάλιν ὃν εὕρῃσιν ραθυμοῦντα. Βλέπε οὖν, ψυχὴ μου, μὴ τῷ ὕπνῳ κατενεχθῇς, ἵνα μὴ τῷ θανάτῳ παραδοθῇς, καὶ τῆς βασιλείας ἔξω κλεισθῇς...».

Αὐτὸ τὸ τροπᾶριο, καὶ μετὰ τὸ περιεχόμενό του τὸ συμβολικόν, μετὰ τὴν ἐξοχὴ αὐτὴ εἰκόνα τοῦ Νυμφίου ποὺ ἔρχεται πρὸς ὅλους μας μέσα στὴ νύχτα, καὶ μετὰ τὸ σκοπὸ του τὸν κατανυκτικόν, δίνει τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Μεγάλῃς Ἑβδομάδος. Τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ἀναμονῆς. Κάτι καινούργιο θὰ ξημερώσῃ στὸν κόσμον μετὰ τὴν ἐναρξὴ τοῦ Θεοῦ Δράματος. Γι' αὐτό, ἔπειτα ἀπὸ τὸ τροπᾶριο τοῦ Νυμφίου, ψέλνεται τὸ Κάθισμα ποὺ περιέχει αὐτὰ τὰ θεσπέσια :

«Τὰ Πάθη τὰ σεπτὰ, ἡ παροῦσα ἡμέρα, ὡς φῶτα σωστικά, ἀνατέλλει τῷ κόσμῳ. Χριστὸς γὰρ ἐπείγεται, τοῦ παθεῖν ἀγαθότῃ, ὃ τὰ σύμπαντα ἐν τῇ δρακὶ περιέχων, καταδέχεται ἀναρτηθῆναι ἐν ξύλῳ, τοῦ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον».

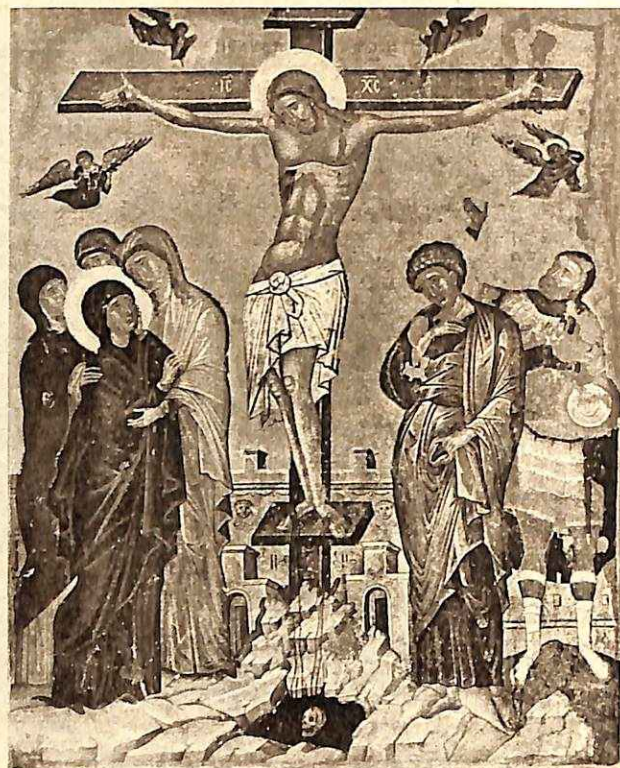
Δηλαδή, «τὰ σεπτὰ Πάθη τοῦ Κυρίου, σὰν σωτήρια φῶτα ἀνατέλλουν στὸν κόσμον. Ἀπὸ ἀγαθότητα, ὁ Χριστὸς βιάζεται νὰ μαρτυρήσῃ. Αὐτὸς ποὺ κρατᾷ μεσ' στὴν παλάμη του τὸν κόσμον, καταδέχεται

νὰ κρεμαστῇ στὸ ξύλον γιὰ νὰ σῶσῃ τὸν κόσμον».

Κ' ἕνα ἄλλο Κάθισμα λέγει :

«Τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου τὰς ἀπαρχάς, ἡ παροῦσα ἡμέρα λαμπροφορεῖ. Δεῦτε οὖν, φιλέοργοι, ὑπαντήσωμεν ἁσμάσιν...».

Πόσο ὠραῖο. πόσο ὑποβλητικὸ εἶναι αὐτὸ τὸ «ποιητικὸ μῦγμα» στὸ ὁποῖο ἐπιμένει ἄλλωστε ἡ ὑμνογραφία τῆς Ἑβδομάδος τῶν Παθῶν. καὶ γενικὰ ἡ θρησκευτικὴ ποίηση τοῦ Θεοῦ Δράματος: τὸ μῦγμα ὅπου σμίγει σὲ μιὰ οὐσία, σὲ μιὰ ἔκφραση, σὲ μιὰ

Η ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ

Ἀγιογραφία 15ου αἰ. (Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν)

κατάσταση, τὸ «μαρτύριο» καὶ τὴ «λαμπρότητα». Δηλαδή, τὸν «πόνον» καὶ τὴν «ἐξαρση τῆς χαρᾶς».

«Τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου τὰς ἀπαρχάς, ἡ παροῦσα ἡμέρα λαμπροφορεῖ...».

Δηλαδή, ἡ λαμπρότητα τῆς Μεγάλῃς Δευτέρας, εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου.

Ἄλλο κύριο γινώρισμα τῆς Μεγάλῃς Ἑβδομάδος, εἶναι ἀκριβῶς ἡ προβολὴ καὶ ἡ διατρένωση τῆς ἀξίας τῆς «πίστεως», ποὺ μᾶς τὴν διδάσκει τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, στὸ τόσο παραστατικὸ ἐπεισόδιο τῆς «ξηρανθείσης συκῆς» : «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπαγγέλων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν, ἐπείνασε. Καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἤλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ, εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ. Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξη-

ράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς : Ἀμὴν λέγω ἡμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὅρει τούτῳ εἰπῆτε : Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. Καὶ πάντα, ὅσα ἂν αἰτήσῃτε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες λήψετε». Καταλαβαίνουμε τὴν ἀπορία τῶν μαθητῶν σὰν εἶδαν τὴ συκὴ νὰ ξεραίνεται μονομιᾶς μ' ἕνα μονάχα λόγο τοῦ Κυρίου. Μὰ στὴν ἀπορία τους ἔκεινος ἀπάντησε : ἡ πίστη μοῦ ἔδωσε δύναμη νὰ καταλύω τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ἄν ἔχετε κ' ἐσεῖς πίστη καὶ πῆτε στὸ βουνὸ «σῆκω καὶ πέσε στὴ θάλασσαν», τὸ βουνὸ θὰ σηκωθῇ καὶ θὰ πέσῃ. Κι ἂν πιστεύετε, ὅ,τι κι ἂν ζητᾷτε στὴν προσευχὴ σας, θὰ γίνονται». Στὸ ἴδιον Εὐαγγέλιον τῆς Μεγάλῃς Δευτέρας, ἔπειτα ἀπὸ τὴν παραβολὴ τῆς συκῆς ποὺ ξεράθηκε, ἔρχεται μιὰ ἄλλη φιλοσοφικὴ καὶ ψυχολογικὴ παραβολή, ποὺ δίνει ἀνάγλυφο τὸ νόημα τῆς ἀληθινῆς πίστεως καὶ τῆς συνεπούς, σὲ συσχετισμὸ μετὰ τὴν ψεύτικη καὶ τὴν ἀσυνεπῇ πίστη. Καὶ νὰ ἡ παραβολὴ ποὺ εἶπε ὁ Κύριος στοὺς μαθητάς του: «Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε: τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν: Οὐ θέλω. Ὑστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν: ἐγὼ Κύριε. Καὶ οὐκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς;» Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ τοῦ Κυρίου, οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀπήντησαν σωστά: «ὁ πρῶτος». Καὶ φυσικὰ ὁ πρῶτος, γιατί ἂν καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀπειθάρχησε στὴν ἐντολὴ τοῦ πατέρα του, μετάνιωσε ἀμέσως καὶ πῆγε νὰ δουλέψῃ στὸν ἀμπελῶνα, ἐνῶ ὁ δεύτερος ποὺ ἔδειξε προθυμίαν, περιωρίστηκε νὰ εἶναι μιὰ προθυμία μετὰ λόγια μονάχα, ὅχι μετὰ ἔργα. Γιατί δὲν πῆγε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ ἔδωσε. Τὸ νόημα τῆς παραβολῆς εἶναι, ὅτι ἡ πραγματικὴ πίστη ἀποδεικνύεται μετὰ τὰ ἔργα, μετὰ τὴ συνέπειαν ποὺ μᾶς δείχνει ὅμοια εἰλικρινεῖς κι ὅταν λέγουμε, κι ὅταν πράττουμε. Μιὰ πίστη ποὺ περιορίζεται σὲ ὁμολογίες μονάχα, εἶναι ὑποκριτικὴ, ἐνῶ ἡ πράξη, ἔστω κι ἂν ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμὴ ἢ φάσιν δισταγμοῦ, γίνεται δεκτὴ ἀπὸ τὸν Κύριο, γιατί μιὰ ποὺ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐντολὴν του, εἶναι συγχρόνως καὶ πράξη μετανόιας. Γι' αὐτὸ μόνον οἱ ἁμαρτωλοὶ ποὺ μετανοοῦν μᾶς προάγουν στὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως εἶπε ὁ Κύριος, σὰ συμπεράσμα τῆς παραβολῆς του.

Ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ ὁ Θεάνθρωπος σπέρνει στὴς ψυχὰς τῶν μαθητῶν καὶ τῶν πιστῶν τὰ βαθιὰ καὶ σωτήρια νοήματα τοῦ λόγου του, αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ ἔκαναν τὸν ποιητὴ νὰ ρωτήσῃ «πῶς ἄδασκα-λευτος ἐσὺ κ' ἔχεις γιὰ πάντα γνώση», τὴν ὥρα αὐτῇ, στὰ Ίεροσόλυμα, οἱ Φαρισαῖοι ραδιουργοῦν. Στὰ σκοτεινὰ προετοιμάζουν τὴ σύλληψιν τοῦ Χριστοῦ. γιατί φοβοῦνται τὸ πλῆθος ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ. Τὸ Κακὸ θὰ δώσῃ πάλι τὴ μάχην του μετὰ τὸ Καλόν, μὰ γιὰ νὰ τὴ χάσῃ. Κι ὁ Θεάνθρωπος, συγκεντρώνει πάλι τοὺς μαθητὰς του κι ὁλοκληρώνει τὴ διδασχὴν του. Εἶναι ἡ διδασχὴ μετὰ τὸν Λόγον καὶ μετὰ τὴν Πράξιν, τοῦ Νυμφίου ποὺ ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ἐγγήγορση τῶν ἁγίων δούλων...

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΚΑΙ Ο ΟΜΗΡΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 2)

ὁποῖον συνεδέετο διὰ φιλίας, τὰς ἀκολουθοῦσας πληροφωρίας (Α' στίχ. 257-263):

*Τοῖος ἐὼν, οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἶκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε
ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλον Μερμερίδαο·
ῥάχετο γὰρ καὶ κείσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὅφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρεῖσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὐδ' οἱ
δῶκεν, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας.*

(Ἄς ἐνεφανίζετο εἰς τὴν πόρτα — ὅπως ἐγὼ τὸν ἐγνώρισα διὰ πρώτην φοράν εἰς τὰς εὐχαρίστους εὐωχίας τοῦ σπιτιοῦ μου, ὅταν ἐπέστρεφον ἀπὸ τὴν Ἐφυραν τῆς Θεσπρωτίας τῆς Ἠλείου. Διότι εἶχε μεταβῇ ἐκεῖ μετὰ ἕνα γρήγορο πλοῖον ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν Ἴλον τὸν υἱὸν τοῦ Μερμέρου νὰ ζητήσῃ ἕνα δηλητηριώδες φάρμακον διὰ νὰ τὸ χρησιμοποιοῦ πρὸς ἐπάλειψιν τῶν χαλκίων βελῶν του, ὥστε νὰ ἀποθνήσκουν οἱ πληγωμένοι μετὰ αὐτὰ ἄνδρες. Ἀλλὰ ὁ Ἴλος ἠρνήθη νὰ τοῦ δώσῃ τὸ φάρμακον αὐτό, διότι ἐφοβέτο ὅτι θὰ ὀργισθοῦν οἱ ἀθάνατοι θεοί.)

Ὁ Ὅμηρος μετὰ τὴν διήγησιν αὐτὴν δίδει ἕνα ἐξοχὸν μάθημα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα διδάσκων διὰ στόματος τῆς Ἀθηνᾶς ὅτι, ὅπως ὁ Ἴλος, οὕτω καὶ κάθε ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀποφεύγῃ νὰ ἐπιζητῇ τὸν φόνον τῶν ἀντιπάλων του, διότι αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀσέβειαν πρὸς τοὺς θεοὺς, οἱ ὁποῖοι εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ὀργίζονται κατὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ στέλλουν ἐναντίον των τὴν Νέμεσιν νὰ λάβῃ ἐκδίκησιν.

Μετὰ τὸ ὕψηλόν αὐτὸ διδάγμα, ὅπως ἄλλως τε μετὰ τὴν ἀτελείωτον σειράν ὑγιῶν καὶ εὐγενῶν ἰδεῶν ποὺ κρύπτονται κατὰ τὰς χαριεστάτας διηγήσεις του, ὁ Ὅμηρος ἐγίνε ὅχι μόνον τῆς Ἑλλάδος πάσης ὁ παιδαγωγός, ὡς διεκήρυξεν ὁ Πλάτων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου ὁ διδάσκαλος, ὑποδεικνύων τὸν ὁρὸν τρόπον συμπεριφορᾶς εἰς τοὺς ἄνθρώπους, ὅπως ἀκριβῶς καὶ σήμερον πράττει τοῦτο ἡ μεγάλη διεθνὴς Ὀργάνωσις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ μετὰ τὰς συμβάσεις τῆς Γενεύης.

Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥΝΤΖΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

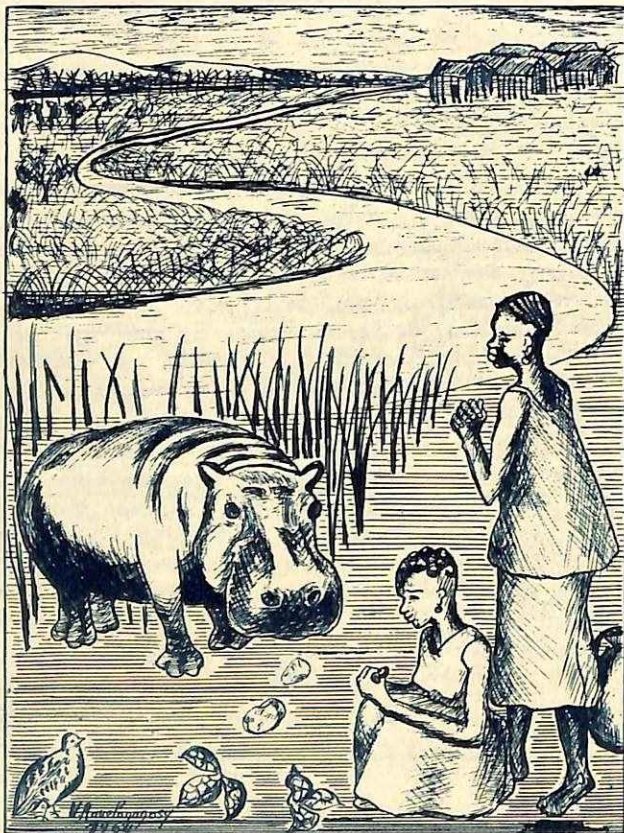
Μοσχοβολᾷ ἡ ἀγράφτη τὸ προσκλητήριόν της, οἱ λεῖκες τῆς μεγάλης λαγκαδιᾶς τ' ἀφθονα τὰ φύλλα τοὺς φορέσαν καὶ τώρα θροῖζον ἐξηνουαστες μέσῃ στὰ πρῶινά τῶν κορυδαλῶν στῶν μελισσιῶν τὰ μεσημέρια. Τὰ σύννεφα τ' ἄσπρα στὴς κορφὰς γαληνεμένα ἀράζουν. Πέτρωσε λαμπρὸ μακριὰ μας ἡ θάλασσα μακάριο ζαφείρι. Ψάλλει τὸ δέντρο, ψάλλει τὸ πουλί, ἡ ταπεινὴ βρυσούλα ψάλλει, μακριὰ ἀπὸ τίς ἐγνοῖες μας καὶ τίς μικρὰς φροντίδες. Κάπου - κάπου κατὰ τὴν συνεφίαν στὴ μέσῃ τῆς ἡμέρας τ' ἀηδόνια γελᾷ τῆς φυλλωσιάς, τοῦ βράχου τὰ τριζόνια καὶ ἀρχίζουν νὰ πλάθουν μετὰ τὸν τραγουδισμὸν τοὺς τὴν πᾶνταγνῃ στὴ Θεοῦ ἀγάπῃ εὐχαριστία.

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

Ο ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ

ΦΟΒΕΡΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ή κακογλωσσία. «Η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει», λέει μια δική μας παροιμία. 'Αλλά κ' οι ξένοι λαοί έχουν παροιμίες και μύθους που φανερώνουν πόσο κακό μπορεί να κάμη στους ανθρώπους ή κακογλωσσία. Να τι λέει ένα παραμύθι της 'Αφρικανικής Γουινέας, που δημοσιεύεται στο Δελτίο της Unesco.

Ήταν μια φορά, τόν καιρό που τὰ ζῶα μιλούσαν μ' ανθρώπινη φωνή, ένας ιπποπόταμος που τὸν ἔ-

λεγαν Μάλινγκ. Ζούσε σ' ένα βαθύ ποτάμι της Γουινέας κ' ήταν ένας ήμερος και μυαλωμένος ιπποπόταμος. Ποτέ δεν έκανε ζημιά στα σπαρτά των χωρικών κι ούτε αναποδογύριζε τις πυρόγες τους στο ποτάμι. Οι κάτοικοι του γειτονικού χωριού τὸν ἀγαποῦσαν και τὸν θεωροῦσαν φίλο τους καλό.

Μιά μέρα που λιαζότανε στην ἀκροποταμιά, ὁ Μάλινγκ εἶδε μιὰ γυναίκα ἐγκυο νὰ γεμίζει τὴ στάμνα της στὸ ποτάμι. Τῆς μίλησε και τῆς εἶπε:

— Εἶσαι καλὴ γυναίκα ἐσύ, ἡσυχὴ και ἐργατική, κι ἀγαπᾷς τὸν ἄντρα σου και τὰ παιδιά σου. Τώρα θ' ἀποκτήσης ἕνα κορίτσι. Γιὰ νὰ σοῦ δείξω τὴν ἐτίμησή σου σοῦ ἔχω, θέλω νὰ γίνω φίλος του κι

αὐτὸ θὰ εἶναι γιὰ τὸ καλὸ και τοῦ παιδιοῦ και τοῦ σπιτιοῦ σου.

Λίγους μῆνες ἀργότερα, ἦρθε στὸν κόσμο τὸ κοριτσάκι καί, μὲ τὸν καιρό, μεγάλωσε κι ὁμόρφη. Ἐνα δειλινὸ τὸ πῆγε ἡ μητέρα του στὴν ἀκροποταμιά και τὸ σύστησε στὸν ιπποπόταμο, πού ἔγινε, ἄς πούμε, νονὸς τοῦ κοριτσιοῦ. Τὸ μικρὸ ἀνθρώπινο πλάσμα ἀγάπησε τὸ μεγάλο ὑδρόβιο ζῶο, πῆγαινε συχνὰ στὸ ποτάμι, τοῦ ἔκανε συντροφιά και κολυμποῦσε μαζί του. Κ' ἦταν καθαρὴ κι ἀπονήρευτὴ ἡ ἀγάπη τους, ὅπως ἦσαν οἱ ψυχές τους.

Ἀλλὰ οἱ κακὲς γλῶσσες δὲ μπόρεσαν νὰ κρατηθοῦν, κι ἄς ἦταν ὁ Μάλινγκ ἕνας προστάτης κ' εὐεργέτης τοῦ χωριοῦ. Κουνοῦσαν τὸ κεφάλι τους οἱ γριὲς κουτσομπόλες σὰν περνοῦσε τὸ κοριτσάκι και σιγομουρμούριζαν κατηγόριες ἀνάμεσά τους. «Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ πουλήσουν τὸ κορίτσι σ' ἕνα τετράποδο, σ' ἕνα τέρας!».

Οἱ κακογλωσσίες ἔφτασαν και σ' ἄφτια τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ τῆς κοπέλλας, πού ἦταν κυνηγός. Ἐκεῖνος, ἀστόχαστο παλληκάρι καθὼς ἦταν, πῆρε μιὰ μέρα τὸ τουφέκι του και πῆγε νὰ βρῇ τὴ μάγισσα, στὴν καλύβα της μέσα στὸ λόγγο. Ἡ κακὴ μάγισσα τοῦδωσε ἕνα μαγεμένο βόλι, πού τίποτα δὲ μπορούσε νὰ τὸ κάνῃ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ στόχο του.

Ὁ κυνηγὸς γέμισε τὸ τουφέκι του μπαρούτι, ἔβαλε μέσα τὸ μαγικὸ τὸ βόλι και τράβηξε γιὰ τὸ ποτάμι. Εἶδε τὸ Μάλινγκ ξαπλωμένον στὴν ἀκροποταμιά, νὰ χαίρεται τὸ δροσερὸ ἀεράκι. Τὸν σημάδεψε και τὸν χτύπησε κατὰκαρδὰ. Τὸ αἷμα τοῦ ἔβαψε κόκκινο τὸ ποτάμι.

Ἡ κοπέλλα ἄκουσε τὴν τουφεκιά, ἡ καρδιά της σπάραξε ἀπὸ φόβο κ' ἔτρεξε νὰ δῇ τί ἔγινε. Βρῆκε τὸ φίλο της βουτηγμένον στὸ αἷμα κ' ἐκείνη τὴν ἐπνιξαν τὰ δάκρυα.

Ἀλλὰ κ' ἡ φύση ὁλόκληρη ὀργίστηκε γιὰ τὴν ἀδικία. Ὁ θυμὸς της ξέσπασε σὲ μιὰ φοβερὴ καταιγίδα. Τὸ ποτάμι φούσκωσε, ξεχείλισε κ' ἐπνιξε στὰ νερά του χωράφια, καλύβες κι ἀνθρώπους. Μονάχα μιὰ πέρδικα γλύτωσε, ἕνα πουλὶ πού ζοῦσε κ' ἐκεῖνο κοντὰ στὸ ποτάμι και ἤξερε πόσο ἀγνὴ ἦταν ἡ φιλία τοῦ ιπποπόταμου μὲ τὴν κοπέλλα. Ἡ πέρδικα διηγῆθηκε τὴν ἱστορία τοῦ Μάλινγκ και τῆς μικρῆς του φίλης. Κι ἀπὸ τότε κελαηδάει:

Φυλάξου ἀπ' τὶς κακὲς τὶς γλῶσσες,
πού συμφορὲς φέρνουνε τόσες.

Κάλλιο τῆς πείνας νὰ πεθαίνω,
παρὰ στὸν ἄνθρωπο κοντὰ νὰ μένω.

Και τὰ πουλιὰ και τ' ἀγρίμια τοῦ λόγγου, πού ἀκοῦνε και νιώθουν τὸ κελάδημά της, φυλάγονται νὰ μὴν πάθουν ὅ,τι ἔπαθε ὁ Μάλινγκ, ὁ ιπποπόταμος.

ΟΡΘΡΟΣ ΨΥΧΩΝ

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ είναι ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα. Είναι ἕνα πιστεύω, σύμβολο ζωῆς. Πολύχαρα τὸ συναπάντημα. Προσέξτε μιὰ κοπέλλα. Τρέχει πρὸς τὸ γυμνάσιο. Χρυσὸς καταρράχτης σὲ ὤμους τερνευτοῦς τὰ μαλλιά της. Ἀσθμαίνει ἀπὸ τὸ πολὺ τρέξιμο. Τὸ προσωπάκι της εἶναι ροδοκόκκινο και καθίδρο. Στὴν ἄλλη μεριά, ἕνα καλοδεμένο πλάσμα κυνηγᾷ μιὰ πολυχρῶμη πεταλούδα. Μόλις φτάνει, τοῦ ξεφεύγει. Τὸ ἀγοράκι ὥστόσο εἶναι πεισματάρικο. Δὲν ὑποχωρεῖ, ὡς πον νὰ τὴν πιάσῃ. Σὲ μιὰ στιγμὴ πέφτει. Ὁ κῆπος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τριανταφυλλίς. Μπουμπουκισμένες ὄλες, ἀλλὰ και τ' ἀγκάθια πολλά. Ἡ παλάμη τοῦ ἀγοριοῦ εἶναι γεμάτη ἀπὸ αἷματα. Πολλὰ ἀγκάθια τοῦ ἐσχισαν τὸ χέρι. Τρέχει στὸ μαθητικὸ-σχολικὸ φαρμακεῖο. Τοῦ τὸ καθαρίζουν. Τὸ ἀπολυμαίνουν, τὸ δένουν.

— Χαμένε, τοῦ φωνάζει μιὰ αὐστηρὴ κοπέλλα, καθηγήτρια τῆς Γυμναστικῆς. Γιατί ἔτρεχες σὰν τρελός; Ἄν τὸ ξανακάμης θὰ φᾶς μπάτσο τέτοιο, πού θὰ σοῦρθε ὁ οὐρανὸς σφοντύλι.

Τὸ ἀγοράκι ὑποκλίνεται και φεύγει ὀλοταχῶς. Φεύγει γιὰ τὸ γυμναστήριο. Ἐκεῖ εἶναι ὁ στίβος τῆς ἐνάμιλλης προσπάθειας. Ἀγωνία, φόβος, ἐλπίδα, χαρὰ και ὁ,τι ἄλλο εὐγενικὸ κι ὠραῖο: Πολύσθλο τὸ γυμνασμεῖο μὲ τὸ στοιχεῖο τοῦ ἥρωισμοῦ. Κάτι τὸ θριαμβικὸ μὲ τὸν σπινθήρα φυλαγμένο κάτω ἀπὸ τὴν στάχτη, τὴν στάχτη τοῦ πόνου, τοῦ πόθου και τῆς ματαιοδοξίας. Τὰ μάτια φαντάζουν σὰν παράθυρα τῆς ψυχῆς. Γέμισε τὸ γυμναστήριο ἀπὸ μαθητρίουλες: Δεκάδες ἀπὸ μάτια ἄθωα κι ὀνειροπαρμένα, μὲ τὸ θέλητρο τῆς λαχτράς, τὸ ἄρωμα τῶν λευκῶν κρίνων και τὸ παιχνιδίωμα τῆς ἡλιαχτίδας. Τὸ φῶς εἶναι ἱλαρὸ και δεισιδουτικὸ, ὁ τόνος τους ὀρθρικός, ὁ ρεμβασμὸς τους παρθενικός και οἱ καρδιές τους ἀνυπόταχτες και εὐγλωττες.

Ἐνα εἶδος ἀπὸ μαρμαρυγῆς τῆς αἰωνιότητος μὲ τὸ αἶδιο φῶς τους. Ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιά εἶναι προάγγελος τῆς ἀθανασίας, χελιδνία ἀεικίνητα αἰσιοδοξίας και σκιρτήματα τῆς «σήμερον» γιὰ μιὰ καλύτερη «αὔριον».

Ἀλλὰ πῶς θὰ εἶναι ἐπὶ τὰ βελτίω ἡ αὔριον; Εἴμαστε ἐμεῖς καλυτερέμενοι; Παύσαμε νὰ ἔρπουε νυχτοπερπατώντας, νὰ φαρμακωνάμαστε ἀπὸ τὸ σκορπιὸ τοῦ δίνωμου δισταγμοῦ και τῆς ἀνίλεψης λογικῆς; Τῆς ξηρῆς λογικῆς, πού ὁ Ντοστογιέφσκι τὴν χαρακτηρίζει ὡς τὸ πῶς βρώμικο πρᾶγμα; Καί μὲ ποιὸν τρόπο θὰ προσπαθήσουμε νὰ δώσουμε μορφή στὰ ἀδεῖα ἔγκατα τῶν ἐγκάτων μας;

Γνωρίζουμε και ἀναγνωρίζουμε, πῶς, σ' ὅποιον ἀποκτήσῃ τὴν ἠθικὴ πανοπλία φανερώνεται τὸ δὴγητικὸν ἄστρον, τὸ ὅποιον ὁδηγεῖ στὴν αἰωνία Βηθεὲμ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὁ δρόμος

εἶναι πεντακάθαρος και τὸ αἶσθημα τοῦ καθενὸς πενταπόσταγμα. Τὸ πῶς κοπιαστικὸ πρᾶγμα εἶναι νὰ βρεθῇ ἡ φύση τῶν πραγμάτων και ἀκόμα περισσότερον ὁ δρόμος πρὸς τὸ πρῶτον κινεῖται και ἡ ἐπιστροφή στὸ παρορμητικὸν ἀσύλληπτο πνεῦμα. Τὸ διακριτικὸν στοιχεῖον.

Ὁ ἐσωτερικὸς κραδασμὸς εἶναι μιὰ φλόγα, πού ἀπλώνεται μέσα μας ὅπως εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. Μὲ τὴν ἐπαναληπτικότητα και τὴν πίεση πού ἀσκεῖ, γίνεται πόνος, ἀλλὰ πόνος ἀπὸ χρυσὸ ὕφασμα, ὕφασμα τῶν ψαλμῶν τῆς καρδίας.

Εἶναι ἕνα κρᾶμα ἐξάρσεως τοῦ νοῦ και ἀνατάσεως τῆς ψυχῆς. Τὸ πνεῦμα τῆς εὐγενείας ἡ καλύτερα ἡ εὐγένεια τοῦ πνεύματος. Εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο «τὰ πορφύρα ἱστία τῆς ψυχῆς» ἀνοιγμένα. Ἡ νεότης ἔχει τὸ σύμπαν μέσα της. Πῶς θὰ ἐπικοινωνήσουμε χωρὶς σεβασμὸ;

Ἡ συνείδηση τῶν ἐλλείψεων τους εἶναι ἡ πρώτη γνώση, σ' ἔκταση και βάθος. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὁ ἀντίποδας τῆς ἀμαρτίας. Ἡ ἀμαρτία εἶναι ὁδὴν και ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀντίποδας τῆς ὁδύνης. Ὅλα ὁμως ξεκινοῦν ἀπὸ τὸν πόνον και τελειώνουν σ' αὐτόν. Δηλαδή ὁ μελανὸς κύκλος τῆς ὁδύνης. Ἄς συμβουλευτοῦμε ὁμως τὸ γιὸ τῆς Ἑμμελίας, γιὰ τὰ σχετικὰ μὲ τοῦτα προβλήματα και ζητήματα: «Τὶ τῶν ἀγαθῶν εὐκολόν; τὶς καθεύδων τρόποιον ἔστησε; Τὶς τρυφῶν και καταλούμενος τοῖς τῆς καρτερίας στεφάνοις κατεκοσμήθη; Οὐδεὶς μῆδρα μὴν ἀνέφελον βραβεῖον. Πόνοι γεννώσι δόξαν, κάματοι δὲ προξενούσι στεφάνους».

Ἐμπρὸς λοιπόν, νέοι και νέες μας: Ἀγωνιστῆτε γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς γνώσεως και τὴν νίκη τῆς ζωῆς. Κερδίζει κανεὶς τὴν ζωὴ, ὅταν βγαίνει νικητὴς στὸ στίβο της, και νικαεὶ ὅποιος τὴν γνωρίζει.

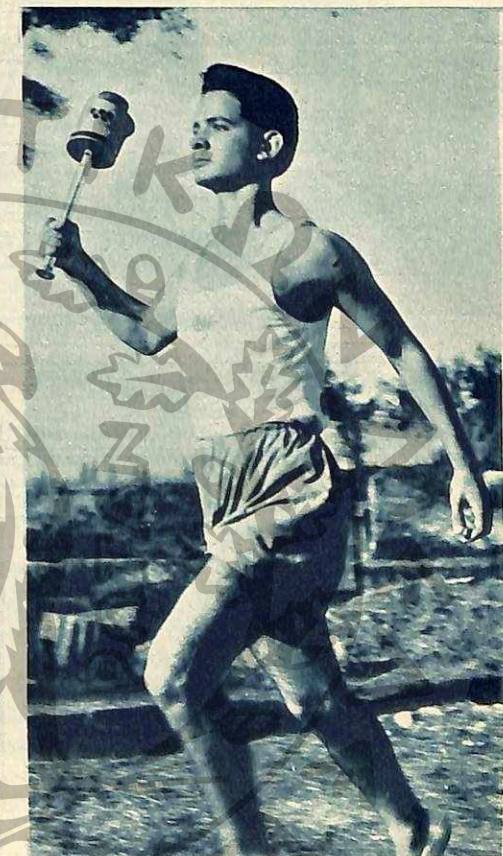
Μὰ μόνον ὅποιος ἐρευνᾷ τὴν οὐσία τῶν πραγμάτων και ἀνακαλύπτῃ τὴν ἐσώτερην ἁρμονία της καταφέρει νὰ τὴ γνωρίσῃ. Ἀνατέμνοντάς τὴν και βυθοσκοπώντας τὴν διαισθάνεται τὸ ὑπερκόσμιον κάλλος της και τὴν ὑπερούσια δύναμή της. Ἡ ἀθάνατη μοῖρα της εἶναι ὁ θεῖκός σπινθήρας. Τὸ ἀστραμμά του βρίσκεται πολὺ ψηλά. Πρέπει νὰ ταυνοῦν οἱ πτεροῦγες πρὸς τοὺς ὀρίζοντες τῆς ὑψηλῆς γνώσεως μὲ ὀργανωμένο τὸ πνεῦμα και κυματισμένα τὰ λάβαρα τῆς καρδίας γιὰ νὰ δημιουργηθῇ κοντὰ στὴ νίκη ἕνα εὐγενέστερον πεπρωμένον.

Εἶναι ὅλα τοῦτα ἕνα εἶδος ἀγώνα μὲ στόχο τὴν καλλιέργεια τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς συνειδήσεως. Ἀπὸ ἐκεῖ σιγὰ-σιγὰ βγαίνει και ἀνεβαίνει ὁ κάθε ἄνθρωπος. Εἶναι ὁ,τι λέει και τονίζει εὐστοχα ἡ βιβλικὴ ρῆσις: «πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν και διαλογισμῶν,

ἵνα γένησθε ἀμεμπτοὶ και ἀκέραιοι ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιάς και διεφθαρμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν τῷ κόσμῳ».

Καὶ πόσον, ἀλήθεια, θὰ μᾶς χειραγωγοῦσε πρὸς τὸ θαῦμα τῆς μεταμορφώσεως ἡ Εὐαγγελικὴ ρῆσις: «Ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἀνθρώπου τοῦτο και θεοῦ. Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, εργαζόμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, καί—ἀκόμα, «βλέπετε πῶς ἀκριβῶς θὰ περιπατῆτε, μὴ ὡς ἄσσοφοι ἀλλὰ ὡς σοφοί». Παιδιά, παιδιά μας, ὑφαίνετε στὸν ἀργαλεὸ τῆς πῆλῃ ἐκλεκτῆς εὐαισθησίας καὶ κεντῆστε τὰ ἰδεώδη και ἱδανικά στὸν ἐξαισιόκαμβά τῶν ψυχικῶν σας ἀνατάσεως.

Τὰ ἑαρινὰ ἐωθινὰ τῶν ἐγκάτων σας ἄς ἐξαγνίζονται ἀπὸ τὸ ΠΕΜΒΑΣΜΟ και τὴν ἀπειρὴ ἀγνότητα τῆς νοσταλγίας σας. Στῆστε τὴν αἰσθητικὴν σας στὸ στὸ βάθος τῶν πλατωνικῶν ἰδεῶν. Φορέστε τὸν ἀκάνθινον στέφανον τοῦ Θεανθρώπου και νὰ εἰστε βέβαιοι ὅτι θὰ ἀνθίσῃ. Βαπτιστῆτε στὴ Σιλωαμικὴ κολυμβήθρα τοῦ πόθου γιὰ τὴν ἴαση και θὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὸν κακὸν ἑαυτὸν σας. Σταυρωθῆτε μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν και θὰ ἀναστηθῆτε. Τὸ σύμβολο τοῦ ἀγώνα σας ἄς εἶναι: «ἐν τούτῳ νίκα».

Τὸ Ὀλυμπιακὸ φῶς

ΤΑ ΚΑΡΦΙΑ ΚΑΙ Τ' ΑΓΚΑΘΙΑ

Πρωτότυπο Πασχαλινό διήγημα

ΤΕΤΟΙΕΣ ΜΕΡΕΣ, πασχαλιάτικες, που ο Χριστός σταυρώνεται κι ανασταίνεται, ή μάνα μας συνήθιζε να μās λέη:

— Τὸ Χριστό, τὸν σταυρώνουμε κάθε χρόνο και κάθε μέρα ἐμεῖς οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι με τὰ ἔργα μας και τὶς πράξεις μας...

Κι ὁ πατέρας μου, κουνούσε τὸ κεφάλι του ἐκδοκιμαστικά και πρόσθετε, σύγκαιρα, κι ὁ ἴδιος:

— Καὶ ξανά πάλι με τὰ ἔργα μας τὸν ξεσταυρώνουμε. Τοῦ βγάζουμε τὰ καρφιά ἀπὸ χέρια και πό-

Σχεδιασμοὶ ΡΑΛΛΗ ΚΟΥΤΙΔΗ

δια, τοῦ ξεμυτζουμε τ' ἀγκάθια ἀπὸ τ' ἀγκαθερό του τὸ στεφάνι...

Δὲν ἦταν, κι οἱ δύο τους, ἄνθρωποι με ξέχωρη μόρφωση. Ἦταν φτωχοὶ κι εἶχανε μιὰ θράκα παιδιὰ, ἐμās. Καὶ τὰ πιδὸν πολλὰ γράμματα τοὺς ἰὰ εἶχε μάθει ἡ ἴδια ἡ ζωὴ με τὶς ἀνάγκες της και τὰ βāsανά της, στὸ μεγάλο σχολεῖο της ὅπου μαθητεύουν σωρὸ οἱ ἄνθρωποι σ' ὅλη τὴ γῆ...

Ἐμεῖς, πάλι, παιδιὰ ἤμασταν, δὲν τὰ καταλαβαίναμε κεῖνα τὰ λόγια τους γιὰ τὸ Χριστό. Καὶ στὰ χεῖλια μας κρεμόνταν πάντα ἡ ἴδια ἀπορία, πὺ τὴν ἐκδηλώναμε, σύγκαιρα, με τὸυτα τὰ λόγια:

— Μά, πὺς γίνεται καὶ ξεσταυρώνεται ὁ Χριστός; Πὺς βγαίνουν τὰ καρφιά και τ' ἀγκάθια ἀπὸ πὰνω του;

Χαμογελοῦσε τότε ἡ μάνα μας και μās ἀποκρινόταν:

— Βγαίνουν, γιέ. Βγαίνουν με τὶς καλὲς τὶς πράξεις, τὰ καλὰ τὰ ἔργα πὺ κάνουμε ὅλο τὸν καιρὸ

και τὸ πιδὸν πολλὸ τοῦτες τὶς μέρες πὺ σταυρώνεται ὁ Χριστός μας...

Ἦτανε καλοὶ και θεοσεβούμενοι ἄνθρωποι κ' οἱ δύο τους. Ἀγαποῦσαν τὸ Θεὸ δίχως νὰ τὸν φοβῶνται, γιὰ τὴν πιστεύανε πὺς ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη και ἔλεος και τίποτα παραπάνω. Καὶ μās δασκαλεύανε κι ἐμās τὰ παιδιὰ με τούτη τὴν ἀπλή διδασχὴ τους και με τὸ καλὸ τους τὸ παράδειγμα.

Πλάι ἀπὸ τὸ σπίτι μας, μέσα σὲ μιὰν αὐλή, ζοῦσε ὁ Μοῖς, ἓνα Ἑβραῖόπουλο, μαζὶ με τὴ μάνα του. Φτωχοὶ ἄνθρωποι κι αὐτοὶ, πιδὸν φτωχοὶ ἀκόμα κι ἀπὸ μās και, τὸ χειρότερο, δίχως πατέρα στὸ σπίτι. Παίζαμε συχνὰ με τὸν Μοῖς, και με τ' ἄλλα παιδιὰ στὸ δρόμο. Μόνον πὺ καμιά φορά, πάνω στὸ παιχνίδι, ἀπ' ἀφορμὴ ἓνα τσακωμό, ἀπὸ κάτι δίχως σημασία πολλὲς φορές, τ' ἄλλα παιδιὰ τῆς συντροφιάς τοῦ πετούσανε και τὸ βαρὺ τὸ λόγο:

— Παλιοβριέ!

Ἦ, ἄλλα παιδιὰ, πὺ δὲν τὸν παίζανε, μās περιγελοῦσαν ἐμās πὺ τὸν κάναμε παρέα και παίζαμε μαζὶ του.

— Με τούτον, τὸν παλιοβριὸ παίζετε; μās λέγανε.

Οἱ Ἑβραῖοι σταυρῶσαν τὸ Χριστό μας...

Ἀλήθεια ἐτούτη, μὰ τί ἔφταιγε κεῖνο τὸ φτωχὸ παιδί, γιὰ τὸ τί κάναν, μιὰ φορά κι ἓναν καιρό, οἱ ἄνθρωποι τῆς γενιᾶς του; Καὶ ὁ Μοῖς ἦταν ἓνα καλὸ και ἡσυχὸ παιδάκι. Οὐμᾶμαι τὸ χαμόγελό του κι ἓνα ζευγάρι μεγάλα μαῦρα μάτια, πὺ ἐκαιγαν και λαμπύριζαν σὰν ἀναμμένα κάρβουνα. Πολλὲς μανάδες, δὲν ἄφηναν οἱ ἴδιες τὰ παιδιὰ τους νὰ παίζουν με τὸ Μοῖς. Ἐμās, οὔτε ἡ μάνα μας οὔτε ὁ πατέρας μας, μās τὸ εἶχαν ἀπαγορεύσει. Συχνὰ μάλιστα, ἡ ἴδια ἡ μάνα μας μάζευε τὸ παιδί στὸ σπίτι, τὸ φίλευε, κι ἅμα τύχαινε νὰ περισσέψη και λίγο φαγάκι — περισσεύει; θαῦμα νὰ περισσέψη και στὸ δικὸ μας τὸ φτωχικὸ με τὰ τόσα στόματα — ἔστελνε και κάνα πιάτο στὴ μανούλα του, πὺ ξενοδοῦλεγε γιὰ νὰ τὸ ζῆση.

*

Εἶχε μπεῖ πιά κι ἐκεῖνο τὸ χρόνο τὸ Μεγαλοβδόμαδο. Κυριακὴ τῶν Βαγιῶν, πὺ μπαίνει ὁ Χριστός θριαμβευτής, «ἐπὶ πώλου ὄνου καθεζόμενος», στὰ Ἱεροσόλυμα, Μεγάλῃ Δευτέρᾳ με τὸ Μυστικὸ τὸ Δεῖπνο, Μεγάλῃ Τρίτῃ, Μεγάλῃ Τετάρτῃ, πὺ πιάνουν τὸν ἀμνὸ τὸν ἁμωμο, γιὰ νὰ τὸν δικάσουν και νὰ τὸν σταυρώσουν οἱ ἄνομοι... Τὴν ἄλλη μέρα — Μεγάλῃ Πέμπτῃ — μās πήραν ἡ μάνα κι ὁ πατέρας και μās πήγανε στὴν ἐκκλησιά. Ἀκούσαμε τὰ Εὐαγγέλια, εἶδαμε νὰ σταυρώνουν τὸ Χριστό, εἶδαμε τὰ καρφιά πὺ τοῦ βουλώνανε τὰ χέρια και τὰ πόδια τ' ἄχραντά του, τ' ἀγκάθια πὺ τρυπάγανε τὸ θεῖο του τὸ μέτωπο. Καὶ πόνεσε ἡ ψυχὴ μας, δάρθηκε και μάτωσε ἡ καρδιά μας ἡ ἀμόλευτη με τὰ θεῖα του τὰ πάθη.

Τὴν ἄλλη τὸ πρωί, πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀποκαθήλωση,

(Συνέχεια στὴ σελίδα 20)

ΑΝΕΣΤΗ!

«...Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνόν, τὸν ἐσταυρωμένον» ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε.»
(ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ Γ' 7-8)

Ο ΦΟΒΟΣ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ὕστερα ἀπὸ τὴν δραματικὴ σύλληψη και τὴ Σταύρωσή Του, ἦταν ἀνείπωτος. Ὁ καθένας τους ζητοῦσε νὰ κρυφτῇ, νὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Μόνον ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, πὺ ἦταν ἓνας

«Οὐκ ἔστιν ὧδε...»
ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ Δ. ΚΑΦΗ

ἄρχοντας σημαντικὸς και μέλος τοῦ Συνεδρίου, πῆρε τὸ θάρρος νὰ παρουσιαστῇ στὸν Πιλάτο και νὰ ζητήσῃ τὸ σῶμα Του.

Φάνηκε παράξενο στὸ Ρωμαῖον Ἐπίτροπο τῆς Ἰουδαίας τὸ ὅτι πέθανε τόσο γρήγορα ὁ Ἰησοῦς· γι' αὐτὸ και κάλεσε τὸν ἐκατόνταρχο και τὸν ρώτησε ἂν ἦταν ἀλήθεια και πρὶν ἀπὸ πόσην ὥρα εἶχε τελειώσει. Κι ὅταν ἔμαθε τὰ καθέκαστα, χάρισε τὸ ἅγιον σῶμα στὸν Ἰωσήφ. Καὶ κεῖνος, με βοηθὸ τὸ Νικόδημο, πὺ ἦταν κι αὐτὸς ἄρχοντας και μάλιστα Φαρισαῖος (ἀλλὰ ἓνας ἀπὸ τοὺς πιδὸν φανατικούς κρυφοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Κυρίου), φρόντισαν γιὰ τὴν ταφή.

Πλούσιος, καθὼς ἦταν ὁ Ἰωσήφ, εἶχε ἀποκτήσει πρόσφατα ἓνα μεγάλον τάφο λαξευμένο σὲ πέτρα. Σ' αὐτόν, πὺ ἦταν μέσα σ' ἓναν κῆπο, κι ὅπου κανεὶς ἄλλος δὲν εἶχε θαφτῇ, ἀφοῦ πρῶτα τὸν ἔπλυνε μ' ἓνα μίγμα ἀλόνης και σμύρνας (ἐκατὸ λίτρες περίπου) και τὸν τύλιξε σ' ἓνα καθαρὸ σεντόνι, ἔθαψε με συγκίνηση βαθειὰ τὸ Μεγάλον Διδάσκαλο πὺ με τὰ θεῖα Του κηρύγματα εἶχε φωτίσει τὸ πνεῦμα του κι εἶχε κάνει τὴν ψυχὴ του νὰ φτερουγίσῃ ὡς τὰ ὕψη τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Οἱ δύο θαρραλεοὶ μύστες τέλειωσαν τὸ εὐλαβικὸ τους ἔργο τὴ νύχτα, μπροστὰ στὰ μάτια τῆς Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς και τῆς Μαρίας τοῦ Ἰωσή, πὺ εἶχαν πάει γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν ταφή, και τῆς φρουρᾶς, πὺ ζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς και οἱ Φαρισαῖοι γιὰ νὰ σφραγίσῃ τὸ μνήμα και νὰ τὸ φυλάξῃ, μὴ τυχὸν κι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ κλέψουν τὸ σῶμα Του και εἰποῦν ὕστερα στὸ λαὸ πὺς ἀναστήθηκε.

Ἀφοῦ πέρασε τὸ Σάββατο ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ και ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου και ἡ Σαλώμη, πὺ κατὰ τὴ συνήθεια τῶν Ἑβραίων ἐμειναν κλεισμένες στὰ σπίτια τους ὅλη αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ξεκίνησαν ἐφοδιασμένες με μύρα γιὰ τὸ μνήμα. Πικραμένες «ἐως θανάτου» γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ «Ραββί», στέναζαν βαθιὰ σ' ὅλο τὸ δρόμο κι ἔλεγαν μόνο:

— Ποῖς θὰ μās βοηθήσῃ νὰ κυλήσουμε τὴν πέτρα πὺ σκεπάζει τὸν τάφο;

Ἦτανε τόσο μεγάλῃ, πὺ λογάριάζαν πὺς δὲ θὰ τὰ κατάφερναν μόνες τους.

Ἐφτασαν ἐκεῖ μόλις εἶχε προβάλει ὁ ἥλιος. Ὅταν ὕψωσαν τὰ βουρκαωμένα μάτια τους εἶδαν με δέος ἀνοιχτὸ τὸ μνήμα και τὴν πέτρα ριγμένη πέρα.

Προχωροῦν μέσα γεμάτες ἀπὸ σκέψεις ἀλλόκοτες και ξαφνικὰ βλέπουν μπροστὰ τους ἓνα νέο πὺ καθότανε στὰ δεξιὰ τοῦ μνημείου. Ἦ ὄψη του ἦταν ὅπως ἡ ἀστραπὴ και τὸ φόρεμά του λευκὸ σὰν τὸ χιόνι. Θαμπώθηκαν.

— Μὴ θαμπωνόσαστε, τοὺς εἶπε ἡρεμα ἐκεῖνος. Τὸ Ναζαρηνὸ Ἰησοῦ ζητᾶτε, τὸν ἐσταυρωμένο. Δὲν εἶναι ἐδῶ. Ἀναστήθηκε. Νὰ ὁ τόπος ὅπου τὸν εἶχανε θάψῃ. Πηγαίνετε νὰ εἰπῆτε στοὺς μαθητὲς Του και στὸν Πέτρο πὺς θὰ ἔχη πάει πρὶν ἀπὸ σᾶς στὴ Γαλιλαία. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἴδῃτε, καθὼς σᾶς τὸ ἔχει πεῖ.

Οἱ τρεῖς γυναῖκες βγῆκαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ μνήμα κι ἔφυγαν τρέχοντας. Καὶ τόσοι τρόμος, ἀνακατεμένοι με χαρὰ, και τέτοια ἐκστασιὰ τὶς εἶχαν ἐξουσιάσει, πὺ δὲν ἔνοιζαν τὸ στόμα τους νὰ εἰποῦν τίποτα, σὲ κανένα — «ἐφοβοῦντο γάρ».

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΦΑΡΙΝΤΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΟΣΧΟΒΟΛΟΥΣΕ τὸ σπίτι ἀπὸ τὴν εὐωδιά τῶν τσουρεκιῶν πὺν συναγωνίζονταν τὶς μοσχοβολιὲς τῶν λουλουδιῶν τοῦ κήπου. Ποιὸς ἔδινε σημασία ὅμως στὰ τσουρέκια καὶ στὰ λουλούδια; Ἦταν τόσα ἄλλα σπουδαῖα πράγματα νὰ γίνονιν σήμερα. Τὰ παιδιὰ, ὁ Δημητράκης, ἡ Χριστίνα κ' ἡ μικρὴ Φανούλα εἶχαν ξυπνήσει πρῶι-πρῶι, ἂν καὶ εἶχαν κοιμηθῇ πολὺ ἀργά. Εἶχαν πάει στὴν Ἀνάσταση τὸ βράδυ. Πρώτη φορὰ πὺν εἶχαν πάει καὶ τὴ Φανούλα καὶ αὐτὴ εἶχε βάλει τὰ δυνατά της νὰ ξυπνήσῃ ἀμέσως μόλις τὴ φώναξε ἡ μαμά της, γιὰ νὰ φανῇ «μεγάλῃ». Καὶ τάχα δὲν ἦταν; Αὐτὸ δὲ ἔλειπε, νὰ λένε «μικρὴ» μὴ κοπέλλα ὁκτὼ χρόνων. Αὐτὸ ἔλειπε!

Σήμερα, μέρα τῆς Λαμπρῆς, εἶχαν νὰ πᾶνε ταξίδι. Ὅχι κανένα κοντινὸ ταξιδάκι, ἢ καμιά ἐκδρομὴ μιᾶς ὥρας. Ὁλόκερο, σωστὸ ταξίδι. Στὴν Κόρινθο, ὅπου τοὺς εἶχε καλέσει ἡ θεία Νίκη. Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ κοιμηθῇ ἥσυχά; ὅταν τὸν περιμένει τέτοια χαρά; Τὰ δυὸ μεγάλα παιδιὰ ἤξεραν τὸ σπίτι τῆς θείας Νίκης, εἶχαν ξαναπάει καὶ διηγόνταν θαύματα στὴ Φανούλα:

— Νὰ ἰδῆς... ἓνα περιβόλι, μεγάλο σὰν πάρκο, ἔλεγε ὁ Δημητράκης.

— Κ' ἔχει μιὰ λίμνη μὲ βατράχια... συμπλήρωνε ἡ Χριστίνα.

— Στὴν ἄκρη ἔχουν μιὰ κούνια μεγάλη, σιδερένια.

— Καὶ στὴν ἄλλη ἄκρη, ἔχουν κουνέλια, κότες, χῆνες, περιστέρια...

Μέρες τᾶβλεπε ὅλα αὐτὰ μὲ τὴ φαντασία της ἡ μικρὴ ὀχτάχρονη Φανούλα καὶ παρακαλοῦσε τὴν Παπαγίτσα νὰ κἀν καλὸν καιρὸ.

— Μόνον ἂν εἶναι καλὸς ὁ καιρὸς, θὰ σὰς πάω, εἶχε δηλώσει ὁ μπαμπάς.

Κι ὅταν ἔλεγε κάτι ὁ κύριος Ἀλέξανδρος Παρναῆς, ἦταν νόμος.

Πετοῦσαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τοὺς καὶ τὰ τρία παιδιὰ καὶ βοηθοῦσαν καὶ αὐτὰ στὴν ἐτοιμασία, γιὰ νὰ φύγουν μιὰ ὥρα ἀρχιτέρα.

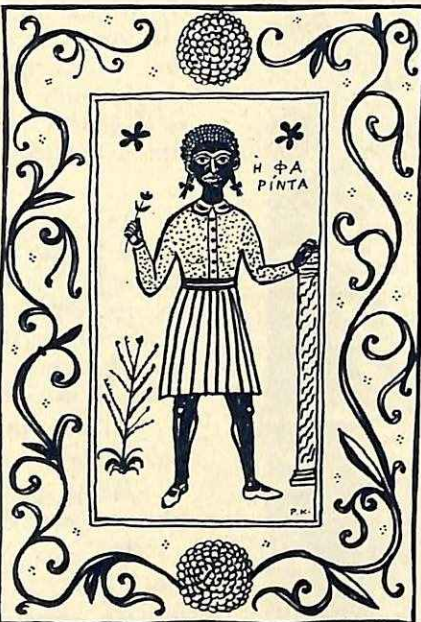
Ἡ κυρία Μάρθα Παρναῆ, ἡ μητέ-

ρα τοὺς, χαμογελοῦσε εὐτυχισμένη.

— Ἐχομε καλὰ παιδιὰ! ἔλεγε στὸν ἄντρα της μὲ καμάρι.

Οἱ ἐτοιμασίες εἶχαν σχεδὸν τελειώσει, ὅταν χτύπησε τὸ τηλέφωνο. Σήκωσε ἡ μητέρα τὸ ἀκουστικό. Τὰ πρῶτα της λόγια ἔκαναν τὰ παιδιὰ νὰ παγώσουν.

— Πῶς; Νὰ μὴν ἔλθουμε... Μόλις ἐτοιμαζόμαστε νὰ ξεκινήσουμε... Εὐτυχῶς πὺν μᾶς προλάβετε... Ἐπαθε ὁ Γιωργάκης ἱλαρά;... Πε-

ραστικά του... Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὸ τηλεφώνημα.

Ἐκλεισε τὸ τηλέφωνο ἡ κυρία Παρναῆ, καὶ γύρισε στὰ παιδιὰ πὺν τὴν κοίταζαν μὲ μάτια μεγάλα:

— Ὁ Γιωργάκης τῆς θείας Νίκης ἔπαθε ἱλαρά. Δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε.

— Κρίμα, εἶπε ὁ πατέρας. Δὲν πειράζει, καλὰ θὰ περάσουμε καὶ στὸ σπίτι.

Ὁ Δημητράκης ὅμως ἔβαλε τὶς φωνές:

— Στὸ σπίτι; Καὶ τόση ἐτοιμασία πὺν κάναμε γιὰ τὸ ταξίδι;

Ἡ Χριστίνα ἔξεπασε σὲ ἀναφυλλητά, λὲς καὶ τοὺς εἶχε τύχει ἓνα μεγάλο δυστύχημα. Ἡ Φανούλα κοίταξε μὲ μάτια περιλυσπὰ τοὺς γονεῖς της καὶ τὰ μεγαλύτερά της ἀδέρφια. Τὰ χεῖλάκια της ἔ-

τρεμαν, δὲν ἤθελε ὅμως νὰ κλάψῃ.

Ἦξερε πῶς ἡ μαρούλα της λυπόταν ὅταν τὴν ἔβλεπε νὰ κλαίῃ.

— Παιδιὰ, εἶπε ὁ πατέρας. Ἀφήστε τὶς κλάψες κ' ἐλάτε νὰ σκεφθοῦμε τί μποροῦμε νὰ κάνουμε γιὰ νὰ περάσουμε εὐχάριστα αὐτὴ τὴν ἡμέρα.

Ὁ Δημητράκης κ' ἡ Χριστίνα ἄρχισαν νὰ φωνάζουν κ' οἱ δυὸ μαζί. Ὁ Δημήτρης πρότεινε τὰ πὺν καταπληκτικὰ πράγματα: Νὰ κάνουν ὅπωςδήποτε ἓνα ταξίδι, πὺν μακρινὸ μάλιστα, νὰ πᾶνε ἴσαμε τὴν Πάτρα ἢ τὴν Θεσσαλονίκη, νὰ διασκεδάσουν. Ἡ Χριστίνα, πὺν τῆς ἄρεσε πάντα νὰ φέρνῃ ἀντιρροήσεις, φώναξε πῶς τὸ πὺν κουτὸ πρᾶγμα θὰ ἦταν ἀκριβῶς αὐτό, νὰ πᾶνε σὲ μιὰ πόλη, ὅπου δὲν θάβρισκαν ἓνα συγγενικὸ σπίτι νὰ τοὺς δεχθῇ. Μὲ τὶς ἀντιλογίες τῆς Χριστίνας καὶ μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τοῦ Δημητράκη γιὰ τὸ σχέδιό του, κόντενε νὰ γίνῃ τσακωμός.

Ἡ μητέρα μπῆκε στὴ μέση:

— Σωπάτε! Τὸ ζήτημα θὰ τὸ λύσῃ ὁ μπαμπάς. Θὰ γίνῃ ὅ,τι θέλει αὐτός. Κ' ἐτσι δὲν θάχετε λόγο νὰ καναδιζετε.

— Μιὰ στιγμή, εἶπε ὁ πατέρας. Θάθελα νὰ μᾶς πῇ κ' ἡ Φανούλα τί σκέπτεται. Πρὶν μιλήσῃ ὅμως ἡ Φανούλα, θέλω νὰ σὰς πῶ, ὅτι μποροῦμε νὰ περάσουμε μιὰ θαυμάσια ἡμέρα κ' ἐδῶ στὸ σπίτι, ἂν καλέσουμε ἐμεῖς κανένα δικό μας ἀντὶ νὰ πᾶμε ἐμεῖς. Σκεφθῆτε το καὶ αὐτό.

Πάλι ἄρχισαν νὰ φωνάζουν μαζί, ὁ Δημητράκης κ' ἡ Χριστίνα. Ὁ Δημήτρης, ἤθελε νὰ καλέσουν κάποια οἰκογένεια, πὺν εἶχε δυὸ ἀγόρια, περίπου τῆς ἡλικίας του. Ἡ Χριστίνα πάλι, ἤθελε τὴν ἐξαδέρφη τοὺς τὴ Ρόζα.

— Σωπάτε! ἡσυχία! τοὺς εἶπε ὁ πατέρας, Φανούλα μου, τί λὲς ἐσύ;

Ἡ μικρούλα, πὺν ἦταν πρὶν λίγα λεπτά τῆς ὥρας ὅλο χαρά, ἔστεκε τώρα ἀμίλητη. Κι ἄξαφνα, στὴν ἐρώτηση τοῦ πατέρα, ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Φανούλα μου, τί τρέχει; ρώ-

τησε ἡ μητέρα καὶ τὴν ἀγκάλιασε. Τὶ ἔχεις, κοριτσάκι μου;

Τὰ δάκρυα κυλοῦσαν στὰ ρόδινα μαγουλάκια τῆς μικρούλας. Ἡ ἀπάντησή της ὅμως ἄργησε νὰρθῇ.

— Τὶ θέλεις; τῆς φώναξε ἐπὶ τέλους ὁ Δημητράκης ἀνυπόμονα. Λέγε τί θέλεις!

— Αὐτὸ πὺν θέλω... δὲ γίνεται... εἶπε τὸ κοριτσάκι ἐπὶ τέλους καὶ τὸ κλάμα του δυνάμωσε.

— Εἶναι τόσο δύσκολο; ἀπόρησε ἡ μητέρα. Λέγε το ν' ἀκούσουμε.

Δίστασε ἡ μικρὴ. Ἐπὶ τέλους, δειλὰ - δειλὰ, πρόσφερε τὰ λόγια πὺν τῆς φαίνονταν πολὺ δύσκολα:

— Θέλω νὰ πῶμε τῆς Φαρίντας νὰρθῇ νὰ περάσῃ τὸ Πάσχα μαζί μας.

Τ' ἀδέρφια της τὴν κοίταζαν μὲ μάτια μεγάλα.

— Τῆς Φαρίντας, τῆς Ἀραπίνας; ρώτησε ἐπὶ τέλους ἡ Χριστίνα.

— Ὅ,τι θέλει, λέει ἡ Φανούλα! εἶπε ὁ Δημητράκης μὲ ὕψος πολὺ-ξερο. Σάμπως ἡ Φαρίντα εἶναι χριστιανὴ κ' ἔχει Πάσχα.

Ἡ Φαρίντα ἔμεινε ὁλόμονη στὸ σχολεῖο, εἶπε μὲ δάκρυα στὴ φωνή ἡ Φανούλα. Ἦθελε νὰ τὸ πῶ... ἀλλὰ, μιὰ καὶ θὰ πηγαίναμε στὴς θείας Νίκης...

— Αὐτὸ ἔλειπε νὰ τὴν παίρναμε μαζί μας στὴς θείας Νίκης! γέλασε ἡ Χριστίνα.

Οἱ γονεῖς ὅμως κοίταζαν τὴν μικρὴ τοὺς κόρη προσεκτικά.

— Ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ Φαρίντα; ρώτησε ὁ πατέρας.

— Εἶναι μιὰ μικρὴ μαύρη, τοῦ ἐξήγησε ἡ μητέρα. Ποιὸς ἔρει γιὰ ποῦ λόγῳ τὴν ἔχουν βάλει ἐσωτερικὴ στὸ σχολεῖο τῶν παιδιῶν μας. Ἡ Φανούλα μούχει μιλήσει πολλὰς φορὲς γ' αὐτήν. Φαίνεται πῶς εἶναι ἓνα πολὺ καλὸ κοριτσάκι.

— Ἐν τάξει! φώναξε μὲ τὸ ἀποφασιστικὸ του ὕψος ὁ πατέρας. Ἐλα, Φανούλα, πᾶμε μαζί στὸ σχολεῖο σου. Ἐλπίζω νὰ μὴν ἔχῃ ἀντίρρηση ἡ διευθύντρια νὰ μᾶς τὴν ἐμπιστευθῇ γιὰ μιὰ μέρα. Καὶ σεῖς (γύρισε στὰ δυὸ μεγαλύτερα παιδιὰ) σκεφθῆτε μὲ ποιὸν τρόπο θὰ μπορέσετε νὰ περάσετε μαζί της μιὰ χαρούμενη ἡμέρα.

Ὁ Δημητράκης ἔσκυψε τὸ κεφάλι του. Τὰ κλάματα τῆς Χριστίνας δυνάμωσαν. Κανένας ὅμως δὲν τόλμησε ν' ἀντιμιλήσῃ τοῦ πατέρα. Ὅταν ἔφυγε αὐτός μὲ τὴν Φανούλα, τὰ δυὸ παιδιὰ ἔξεπασαν:

— Πάει! Κρίμα τὴ χαρὰ μας! Θὰ εἶναι τὸ χειρότερό μας Πάσχα φέτος. Ποῦ τῆς ἦρθε τῆς Φανούλας αὐτὴ ἡ ἐμπνευση, νὰ κουβαλήσουμε ἐδῶ τὴν μικρὴ μαύρη;

— Μὲ στενοχωρεῖτε μ' αὐτὰ πὺν λέτε, τοὺς ἔκανε τὴν παρατήρηση ἡ μητέρα.

Ἐτσι σόπασαν τὰ παιδιὰ, Μέσα τοὺς ὅμως ἦταν θυμωμένα καὶ ἀπογοητευμένα.

Σὰν ἄσπρη δοξαριά μέσα στὸ μαῦρο γλινκὸ προσωπάκι τῆς μικρῆς Φαρίντας, ἄστραψε τὸ χαμόγελο, ὅταν τῆς ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά της ἡ κυρία Παρναῆ, γιὰ νὰ τὴν καλωσορίσῃ.

— Χριστὸς Ἀνέστη! εἶπε μὲ μιὰ φωνούλα τρυφερή, καὶ μὲ προφορὰ ξενική.

Μιλοῦσε ἀρεκτὰ καλὰ ἑλληνικά, ἔκανε ὅμως μερικά λάθη ποῦφερναν τὰ γέλια στὰ παιδιὰ. Καλόκαρδη, γελοῦσε αὐτὴ πρῶτῃ καὶ ρωτοῦσε μὲ τὴν τραγουδιστὴ φωνούλα της:

— Τὶ εἶπα πάλι;

Ἡ εὐτυχία ἄστραψε στὰ μεγάλα, ὁλόμαυρα μάτια της καὶ τώρα πὺν τὴν κοίταζαν ἀπὸ κοντά, ἀνακάλυπταν, ὁ Δημητράκης κ' ἡ Χριστίνα, πῶς ἡ ἀραπινούλα αὐτὴ ἦταν ἓνα κοριτσάκι πραγματικὸ ὁμορφο καὶ γοητευτικό. Οἱ κινήσεις της ἦταν γεμάτες χάρη, οἱ τρόποι της πάρα πολὺ εὐγενικοὶ καὶ τὸ ντύσιμό της, πολὺ περιποιημένο. Φοροῦσε ἓνα ὁλόλευκο μάλινο φουστανάκι κ' εἶχε δυὸ λευκὲς κορδέλλες στὶς σγονορὲς της τὶς πλεξίδες. Τὸ κοράκι της ἦταν λυγρὸ, κ' ἡ κορμωσασιά της τέλεια.

Ἡ Φανούλα καθόταν κοντὰ της καὶ κάθε τόσο τὴν ρωτοῦσε, σὰν στοργικὴ ἀδερφούλα:

— Σ' ἄρσει τὸ φαγητό μας, Φαρίντα;

— Πάρα πολὺ, ἀποκρινόταν ἡ μικρὴ.

— Θὰ μᾶς πῆς γιὰ τὰ δικὰ σας τὰ φαγητά; ρώτησε ἡ μητέρα.

Πρόθυμη ἡ μικρὴ μαύρη τοὺς εἶπε γιὰ τὰ φαγητὰ πὺν συνηθίζονταν στὸν τόπο τοὺς, κ' ἔπειτα, ἔξυπνη καθὼς ἦταν, τετραπέρατη, τοὺς διηγέθηκε χίλια δυὸ ἄλλα παράξενα τῆς πατρίδας της. Τὰ παιδιὰ κρέμονταν ἀπὸ τὰ χεῖλη της καὶ ὁ Δημητράκης, ὅλο κ' ἤθελε νὰ μάθῃ λεπτομέρειες καὶ τὴ ρωτοῦσε.

Ὅταν σηκώθηκαν ἀπὸ τὸ τραπέζι, ἡ Φαρίντα τοὺς χόρπε κάποιον

χορὸ τοῦ τόπου της. Ὅλοι τὴν κοίταζαν ἐκστατικοί. Ἦταν ἀπίστευτὸ, ἓνα τόσο δὲ «νιάναρο» νὰ ξέρῃ νὰ χορεύῃ μὲ τόση χάρη. Τὰ χεράκια της κυμάτιζαν σὰν μίσχοι λουλουδιῶν κ' ἡ μέση της λύνιζε, λὲς κ' ἦταν λαστιχένια.

Ὅταν τέλειωσε ὁ χορὸς, ὁ πατέρας εἶχε μιὰ ὠραία ἰδέα.

— Ἐλάτε! φώναξε. Ὅλοι στὸ αὐτοκίνητο. Πᾶμε βόλτα.

Τοὺς πῆγε πέρα ἀπὸ τὴ Νέα Φιλαδέλφεια. Ὁ κάμπος ἦταν ὁλοπράσινος ἀπὸ τὰ στάχνα κ' οἱ παπαρῶνες κεντοῦσαν ἀνάμεσα στὰ πράσινα φύλλα, κόκκινα κεντίδια σὲ τρελὰ σχέδια. Ἀλλοῦ πάλι, τὸ χαμομήλι ἔστρωνε ἓνα χιονάτο χαλί, πὺν σκορποῦσε στὸν ἀέρα τὴν εὐωδιά τῆς ἀνοιξῆς.

Ἐμειναν πολλὴ ὥρα ἐκεῖ, νὰ παίξουν κνηνητὸ καὶ μπάλα. Ὅταν τοὺς φώναξε ὁ μπαμπάς: «Ἐξὶ ἡ ὥρα! Πρέπει νὰ πᾶμε τὴ Φαρίντα πίσω στὸ σχολεῖο της», τὰ παιδιὰ ξαφνιάστηκαν, καὶ ἄρχισαν τὶς διαμαρτυρίες:

— Ἀπὸ τώρα;

Στὴν πόρτα τοῦ σχολείου, ἡ μικρὴ μαύρη εὐχαρίστησε εὐγενικά:

— Σὰς εὐχαριστῶ πάρα πολὺ. Δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτὲ αὐτὴ τὴν ἡμέρα.

— Νὰ μᾶς ἔρχεσάι συχνά! φώναξε, φιλώντας τὴν στὰ δυὸ μάγουλα ἡ Χριστίνα.

— Ναρθῆς μαζί μας τὸ καλοκαίρι στὴν ἐξοχή, εἶπε ὁρμητικὰ ὁ Δημητράκης.

Τῆς Φανούλας τὰ ματάκια δάκρυζαν ἀπὸ εὐτυχία. Κ' οἱ γονεῖς κρυφογελοῦσαν.

— Ἐ, παιδιὰ, ρώτησε ὁ πατέρας, ὅταν ἔφθασαν σπίτι τὸ βραδάκι. Πῶς τὰ περάσατε σήμερα;

— Ἦταν τὸ ὠραιότερο Πάσχα τῆς ζωῆς μας, ἀποκρίθηκαν ὁ Δημητράκης κ' ἡ Χριστίνα μ' ἓνα στόμα.

Κ' ἡ μαμά ἦρθε τὴν εὐκαιρία νὰ τοὺς κἀν ἓνα «μαθηματάκι»:

— Βλέπετε; Δὲν χοριάζεται νὰ τρέχῃ κανεὶς πάντα μακριὰ γιὰ νὰ βοῇ τὴν εὐτυχία. Κάθε ἄνθρωπος τὴν ἔχει μέσα στὴν καρδιά του. Καὶ σήμερα μάθατε κάτι καινούργιο: Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ κρὶν τοὺς ἄνθρώπους ἀπὸ τὸ χρῶμα πούχει τὸ δέμα τους, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν καλωσύνη πούχει ἡ καρδιά τους.

ΙΩ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ-ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Ο προστάτης του Στρατού μας)

ΑΣ ΜΕΤΑΦΕΡΘΟΥΜΕ για μιὰ στιγμή στα θαυματουργά και μυστηριακά εκείνα χρόνια, όπου οί παλαιές και γερασμένες θρησκείες των άψυχων ειδώλων σαρώνονταν από την πνοή του Χριστιανισμού και δίναν τόπο στη θρησκεία εκείνη που έβαλε σκοπό της, τη σωτηρία της ψυχής του ανθρώπου. Οί λόγοι του Κυρίου για τὴν ἀγάπη του διπλανοῦ μας, για τὴν αὐτοθυσία μας, για τὴν ὀλιγάρκεια μας, τὴν ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη και τὴν αἰώνια βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ, εὗρισκαν ἀπήχηση στὶς ψυχές τῶν λαῶν ποὺ ζοῦσαν κάτω ἀπὸ τὴ ρωμαϊκὴ κυριαρχία, παρατημένοι στὴ φτώχεια και τὴ δυστυχία. Κάθε μέρα, χιλιάδες ἄνθρωποι, παρατοῦσαν τὴν πολυθεΐα, σύντριβαν τὰ ἀγάλματα τοῦ δωδεκάθεου, και στὴ θέση τους ἔστηναν τὶς εἰκόνες τοῦ Κυρίου και τῆς Θεοτόκου. Οἱ φλογεροὶ αὐτοὶ πιστοὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, προετοίμαζαν τὴν πτώση τῆς ἀμαρτωλῆς Ρώμης και τὴν ἰδρυση τοῦ Βασιλείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ποὺ ἔμελλε νὰ κραταιώσῃ στὴ γῆ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ διαδώσῃ σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη τὸ ἀνθρωποσωτήριο κήρυγμά του. Τὸ γοργὸ φούντωμα τῆς νέας θρησκείας ἔβαλε σὲ μέγα φόβο τοὺς τελευταίους αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης, ποὺ γύρεψαν νὰ τὸ σταματήσουν με τοὺς τρομεροὺς ἐκείνους για τὴν ἀπανθρωπία τους διωγμοὺς τῶν πρώτων χριστιανῶν. Κάθε τόσο, οἱ αὐτοκράτορες αὐτοί, ποὺ τοὺς ξεπέρασε ὅλους σὲ ἀπανθρωπία ὁ Νέρων, διέτασαν γενικὲς σφαγὲς τῶν χριστιανῶν. Καὶ τὰ ὄργανά τους, ἀπιστοὶ κι αὐτοὶ εἰδωλολάτρες, ἄλλους ἔσφαζαν, ἄλλους ἐκαίγαν, ἄλλους σούβλιζαν, ἄλλους ρίχναν στὰ θηρία, ἄλλους σταύρωναν και λιθοβολοῦσαν.

Μὰ οἱ χριστιανοί, ἦταν ἀτρόμητοι. Μιὰ ποὺ εἶχαν δεῖ τὴν ἀλήθεια κι εἶχαν πιστέψῃ στὴν οὐράνια βασιλεία, τίποτε πιά δὲν τοὺς ἔμελλε. Ὅσο πὺς πολὺ τοὺς κατακτοῦσε ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, τόσο πὺς δυνατὰ περιφρονοῦσαν τὴν ἐγκόσμια ζωὴ, τὴ ζωὴ τῆς ἀμαρτίας και τῆς ὕλης, τῶν πρόσκαιρων

ἡδονῶν, τῆς κακίας, τῆς μοχθηρίας και τῆς ἀκολασίας. Καί, πρόθυμοι νὰ δώσουν πρώτοι τὸ παράδειγμα τῆς πίστεως στὸ λόγο τοῦ Κυρίου και στὰ ἰδανικά τῆς θρησκείας τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὄχι μόνον δὲν ἀποφύγαν τὰ μαρτύρια ποὺ τοὺς ἔκαναν οἱ Ρωμαῖοι μὰ και τὰ ἐπιζητοῦσαν με χαρά. Γιατὶ τὴν ὥρα ἐκείνη τῶν μαρτυρίων, εὗρισκαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποκορυφώσουν τὴ διδασκαλία του, και νὰ τὴν ἐπισφραγίσουν κιόλας με τὰ θαύματα με τὰ ὁποῖα τοὺς ἀξίωσε ὁ Κύριος. Κι ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς ἀμέτρητες λε-

γεῶνες τῶν πιστῶν ποὺ μαρτύρησαν για νὰ θεμελιώσουν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου, ξεχώρισαν κ' ἔλαμψαν οἱ χοροὶ τῶν Ἁγίων. Ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ ξεπέρασαν ὅλους τοὺς ἄλλους σὲ πίστη, σὲ πνεῦμα χριστιανικό, σὲ θαυματουργὴ χάρη και σὲ αὐτοθυσία.

Θαυμάσιος εἶναι ὁ βίος τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, θαυμάσιος και μυρωμένος ἀπὸ τὴν ἁγιωσύνη τῶν θαυματουργῶν ἐκείνων χρόνων. Ὁ Ἅγιος Γεώργιος γεννήθηκε στὴν Καπαδοκία, στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Διοκλητιανοῦ. Ὅταν ἦταν δέκα χρόνων, ἔχασε τὸν πατέρα του ποὺ πέθανε μαρτυρώντας για τὸ

Χριστό. Ἡ μητέρα του τὸν πῆρε και τὸν πῆγε στὴν Παλαιστίνη, ὅπου ἐκεῖ εἶχαν πολλὰ κτήματα.

Ὅταν ἔγινε δεκαοχτὼ χρόνων ὑπῆρξε στρατιώτης, και μετὰ ἔγινε ἀξιωματικὸς τοῦ Διοκλητιανοῦ. Ὁ Διοκλητιανὸς, ἔτρεφε τρομερὸ μῖσος κατὰ τῶν χριστιανῶν. Φανατικὸς εἰδωλολάτρης, εἶχε βάλει σκοπὸ του νὰ γκρεμίσῃ τοὺς χριστιανικοὺς ναοὺς, και νὰ προσηλυτίσῃ τοὺς χριστιανούς στὴ λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος. Μὰ οἱ χριστιανοὶ πληθύναν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, πρὸ παντὸς στὶς ἀνατολικὲς ἐπαρχίες τῆς Ρώμης. Τότε, οἱ αὐθέντες τῆς Ἀνατολῆς πῆγαν και τοῦ εἶπαν ὅτι τὰ πράματα εἶναι σοβαρά κι ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ μέτρα. Θυμωμένος ὁ Διοκλητιανός, κάλεσε σὲ μεγάλο συνέδριο τοὺς κυβερνήτας τῶν ἐπαρχιῶν του και τοὺς εἶπε ὅτι τοὺς δίνει κάθε πρωτοβουλία δράσεως, ὥστε γρήγορα νὰ ἐξάλειφθοῦν οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ Γεώργιος, μάζεψε ὅλη τὴν περιουσία του και πῆγε στὸν Αὐτοκράτορα, ζητώντας του νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ θέση στὸ Κράτος, ἀνάλογη με τὰ προσόντα του. Μὰ σὰν ἔφτασε στὴ Ρώμη, κ' ἔμαθε πὺς ὁ Διοκλητιανὸς εἶχε διατάξῃ τὸν ἀφανισμό τῶν Χριστιανῶν, ἀποφάσισε νὰ δείξῃ με τὴν θαρραλέα παρουσία του πὺς ἀποδοκιμάζει τὴ στάση τοῦ Αὐτοκράτορα και πὺς εἶναι ἔτοιμος νὰ ταχθῇ με τοὺς διωγμένους. Πούλησε λοιπὸν ἀμέσως ὅλη του τὴν περιουσία, ἐλευθέρωσε τοὺς σκλάβους του, μοίρασε, ὅτι εἶχε στοὺς φτωχοὺς, παρουσιάστηκε στὸν Αὐτοκράτορα και τοῦ λέει: «Ὡς πότε θὰ πολεμεῖς κατὰ τῶν Χριστιανῶν; Γιατὶ θέλεις νὰ χύσῃς αἷμα δίκαιο και ἅγιο; Γιατὶ θέλεις νὰ ἀναγκάσῃς τοὺς Χριστιανούς νὰ πιστέψουν στὰ εἰδωλά; Τὰ εἰδωλά δὲν εἶναι θεοί. Μὴ γελιέσαι, γιατί ὁ Χριστὸς μονάχα εἶναι Θεός. Μάθε λοιπὸν τὴν εὐσέβεια και πᾶψε νὰ παιδεύῃς τοὺς εὐσεβεῖς». Στὸ ἄκουσμα τῶν θαρραλέων αὐτῶν λόγων, ὁ Διοκλητιανὸς ἔγινε θηρίο. Κι ἀπὸ τὴ στιγμή ἐκείνη, ἀρχίζει ἡ τυραννικὴ πάλη (Συνέχεια στὴ σελίδα 29)

ΡΑΛΛΗ ΚΟΨΙΔΗ

Ἡ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ἈΝΑΣΤΑΣΕΩΣ:—

ΤΟ «Φαῖδρον τῆς Ἀναστάσεως κήρυγμα» τὸ ζωγραφίσανε ἀναρίθμητοι ζωγράφοι στὴν βυζαντινὴ ἐποχὴ κάνοντας ἀμέτρητες φορητὲς εἰκόνες και τοιχογραφίες με τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὸ τὸ παράδοξο και τρομερὸ γεγονός, τὸν Χριστὸ ποὺ κατεβαίνει στὸν Ἀδῆ «ἐγείρει τοὺς τεθνεώτας» τὸ βλέπει κανεὶς σ' ὅλες τὶς πλούσιες ἐκκλησίες και μοναστήρια καθὼς και στὰ φτωχὰ ἐξωκλήσια σὰν μιὰ ἀπ' τὶς κυριώτερες σκηνὲς ποὺ στολίζουν τὸ ναὸ, γιατί ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ βάση τῆς πίστεως μας. Ἄν δὲν πιστέψουμε σ' αὐτήν, λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, τίποτε δὲν κάναμε.

Τὸν παλιὸ καιρὸ ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἦταν πὺς ἀπλοῖκοι ἀπὸ μᾶς και πολλὲς φορὲς δὲν ἔβλεπαν και νὰ γράψουν και νὰ διαβάσουν, μαθαίνανε τὴν διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τὶς θαυμάσιες ζωγραφίες ποὺ βρισκόντανε σ' ὅλους τοὺς τοῖχους τῶν ἐκκλησιῶν και ἔτσι βλέπανε με τὰ ἴδια τους τὰ μάτια ὅλη τὴν ζωὴ και τὴν διδασκαλία και τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου καθὼς κι ὅλα τὰ σπουδαῖα συμβάντα τῆς Παλαιᾶς και τῆς Νέας Δια-

Σχεδιασμο ΡΑΛΛΗ ΚΟΨΙΔΗ

θήκης. Οἱ ζωγράφοι τὰ ἱστοροῦσαν ὅλα αὐτὰ συμβολικά, ἀφαίρουνε κάθε περιττὴ λεπτομέρεια, μαθαίναν στὸν κόσμο τὰ πὺς μεγάλα μυστήρια τῆς ὁρθοδόξιας μ' ἓναν τρόπο εὐκολονόητο ἀπ' τὸν καθένα, γιατί οἱ ἄνθρωποι ἦταν ἀπλοὶ και δεχόντανε μ' εὐχαρίστηση τὴν ἀλήθεια.

Στοὺς τοίχους βάζανε τοὺς ἁγίους ἀσκητὰς, τοὺς μάρτυρες μ' ὄψη σοβαρὴ, και μ' ἓνα σταυρὸ στὸ χέρι για νὰ δείχνῃ ὅτι γι' αὐτὸν μαρτυρήσανε, κ' οἱ ζωγραφίες αὐτὲς μ' ἓνα λόγο διδάσκανε τὸ εὐαγγέλιο στοὺς ἀνθρώπους.

Τὴν Ἀνάστασις λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ τὴν ζωγραφίσανε, ὄχι ὅμως τὴν ἴδια ἐκείνη στιγμή ποὺ γίνηκε, με τὸν Χριστὸ νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸν τάφο, γιατί τέτοια γεγονότα δὲν εἶναι μονάχα τοῦ κόσμου τούτου, μὰ εἶναι πρώτα ἀπ' ὅλα πνευματικά. Γι' αὐτὸ κάνανε τὸν Χριστὸ τὴ στιγμή ποὺ κατεβαίνει στὸν Ἀδῆ, «ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς», για νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς νεκροὺς ἀπὸ τὴν καταδίκη τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος κι αὐτὸ γιατί τούτῃ ἀκριβῶς ἡ πράξη τοῦ Σωτῆρος εἶναι ποὺ κλείνει μέσα τῆς ὅλης τοῦ πνευματικοῦ νόημα τοῦ υπερφυσικοῦ γεγονότος τῆς Ἀναστάσεως.

Στὴ μέση τῆς εἰκόνος βλέπουμε τὸν Χριστὸ μέσα σ' ἓναν κύκλο φωτεινὸ ποὺ λέγεται «δόξα», νὰ πατὰ στερεὰ πάνω στὶς κοιματισμένες πύλες τοῦ Ἀδῆ, ποὺ προβάλλουν στὸ κατάμαυρο ἀνοιγμα μιᾶς σπηλιάς ὅπου στὴν μέση τῆς κείτεται ὁ Ἀδῆς σὰν ἓνας δύσμορφος γέρος δεμένος χειροπόδαροι με χοντρές ἀλυσίδες ταπεινωμένος και νικημένος ἀπὸ τὸν θρίαμβο τοῦ Χριστοῦ. «Θανάτω θάνατον πατήσας» λέει και τὸ τροπάριο. Δηλαδή με τὸν θάνατο τὸν πάτησε τὸν θάνατο ποὺ τὸ 'χε καύχημα του ὡς τότε ὅτι ἦταν ἀνίκητος. Κι ὅμως ποὺ πῆγε ἡ δύναμη του ὑστερὰ ἀπ' τὴν Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ;

Μὲ τὸ ἓνα και με τ' ἄλλο χέρι Του, ποὺ ἔχουν ἀκόμα ἀπάνω τους τὰ σημάδια ἀπ' τὰ καρφιά ποὺ τὸν καρφώσανε, ἀνασηκώνει ὁ Ἀναστάς ἀπὸ τοὺς τάφους τὸν Ἀδὰμ και τὴν Εὐά, τοὺς πρώ-

τους νεκροὺς ἀμαρτωλοὺς, ἐνῶ πίσω στὸ βάθος τῆς εἰκόνος στέκονται σιωπηλοὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ὁ Ἀβελ, ὁ ἀδικολόβος, ζωγραφισμένος σὰν τοσιμπάνης, νὰ κρατῇ στὰ χέρια του μιὰ γαλίτσα ποιμενική, και δίπλα του στέκεται ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, κι ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ οἱ προφῆτες ποὺ προφητεύσανε για τὴν Ἀνάστασις: Ὁ Δαυὶδ, ὁ Ἡλίας, ὁ Σολομὼν, κι ὁ Ἡσαΐας, και βλέπουν ἀμίλητοι νὰ γίνονται τὰ λόγια τους πραγματικότητα.

Πίσω στὸ βάθος τῆς εἰκόνος ὑψώνονται κορφὲς ἀπὸ βουνὰ γυμνά και τυραννισμένα, ὅπως ταιριάζει στὸ καταραμένο βασίλειο τοῦ θανάτου. Τὸ γαλάζιο ἱμάτιο τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὸ διαπερνᾶνε φῶτα χρυσά, πετᾶει στὸν ἀέρα θριαμβευτικά, διαλαλεῖ τὴν νίκη τῆς ζωῆς πάνω στὸν Ἀδῆ. Τὸ ἀπαίσιο μαῦρο, τῆς σπηλιάς σβῆνει και χάνεται μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ λαμπρότητα. Εἶναι ἀπὸ τὶς πὺς μεγαλειώδεις αὐτὴ ἡ σκηνή. Ὁ θρίαμβος τοῦ Κυρίου. Μὰ και μιὰ ὑπόσχεση για τὴν δική μας τὴν μέλλουσα ἀνάστασις.

Στὰ πρώτα χρόνια τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ τὴν ζωγραφίσανε κάπως ἄλλως. Ἀκόμα τότε δὲν εἶχε σχηματισθῇ ἐκείνη ἡ γλώσσα ἡ θαυμαστὴ τῆς παράδοσης ποὺ ἔφευγε, κ' οἱ πρώτοι χριστιανοὶ παίρνανε πολλὲς φορὲς τὰ παλιὰ σύμβολα και τ' ἀλλάζανε, ὅπως, ἂς ποῦμε, κάνανε τὸν Χριστὸ καλὸν ποιμένα με τὸ ἀρνὶ στὸν ὄμο, ἐκινώντας ἀπ' τὴν ἀρχαία παράστασις τοῦ Ὁρφέα.

Τοὺς ἀρέσανε οἱ συμβολισμοί. Μιὰ ἄγκυρα γι' αὐτοὺς ἦταν ἡ πίστη. Ζωγραφίσανε στὶς πρώτες ἐκκλησιᾶς τὸ παγώνι σὰν σύμβολο ἀθανασίας, ἀλλοῦ ἓνα πολυκύλαδο ἀμπέλι, ποὺ παρίστανε τὴν ἀμπελο τοῦ Κυρίου, σύμφωνα με τὰ λόγια Του.

Ἔτσι για νὰ παραστήσουν τὴν Ἀνάστασις ζωγραφίσανε τὸν προφήτῃ Ἰωάνᾶ νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ κῆτος, ὅπου στὴν κοιλιὰ του ἔμεινε τρεῖς μέρες, σὰν τὸν Χριστὸ ποὺ ἔμεινε τρεῖς μέρες μέσα στὸν τάφο. Κ' ἡ ἐξοδος αὐτὴ τοῦ Ἰωάνᾶ θυμίζει στοὺς πρώτους χριστιανούς τὴν ἐξοδὸ τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν τάφο κι ὅλο τὸ παράδοξο αὐτὸ μυστήριο.

Μιὰ ἄλλη παράστασις τῆς Ἀναστάσεως, λιγώτερο συνηθισμένη, εἶναι τὸ «οὐκ ἔστιν ὁδὸς», δηλαδή ἡ στιγμή ποὺ πάει ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ και βλέπει ἀνοιχτὸ τὸ στόμιο τοῦ τάφου, και μέσα στὸ σκοτεινὸ ἀνοιγμὰ του ἓναν ἄγγελο νὰ κάθεται σιωπηλός. Δίπλα του τὰ «ὀθόνα», δηλαδή τὰ σάβανα ποὺ τὸν σabaνώνσανε, ἀποριχμένα. Ποῦν ζητᾶς; λέει στὴν Μαρία ὁ Ἄγγελος. Τὸν Ἰησοῦ τὸν Ναζωραῖο; Ἀναστήθηκε. Δὲν εἶναι ἐδῶ!

Τὴν ἴδια ὅμως τὴ στιγμή τῆς Ἀναστάσεως, με τὸν Χριστὸ νὰ πετᾶ πάνω ἀπ' τὸν τάφο, δὲν τὴν ζωγραφίσανε οἱ βυζαντινοί, γιατί αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἔχει μέσα τῆς μονάχα τὸ σαρκικὸ νόημα τῆς Ἀναστάσεως, κ' εἶπαμε ὅτι τὸ πνευματικὸ νόημα τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἡ καθόδος τοῦ Χριστοῦ στὸν Ἀδῆ και ἡ λύτρωση τῶν νεκρῶν. Ἀντίθετα, ἔτσι ζωγραφίζουν οἱ δυτικοὶ τὴν Ἀνάστασις, κάνοντας τὸν Χριστὸ νὰ πετᾶ μέσα σὲ ροδαλὰ σύννεφα «ἐκ τοῦ φυσικοῦ», καλοζωισμένο μάλιστα, και νὰ κρατῇ στὸ χέρι μιὰ σημαία (δὲν ἔχω γιατὶ) ἄσπρη με κόκκινο σταυρό. Αὐτὴ ἡ εἰκόνα εἶναι νομίζω μιὰ ἀπλὴ σκηνογραφία με ὕφος θεατρικὸ, και δὲν ἔχει τὸ βαθὺ νόημα τῆς Ἀναστάσεως.

Ἡ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Χριστὸς Ἀνέστη! Νέοι, γέροι και κόρες, ὅλοι, μικροὶ μεγάλοι, ἐτοιμαστήτε· μέσα στὶς ἐκκλησιᾶς τὶς λαμπροφόρες με τὸ φῶς τῆς χαρᾶς συμμαζωχτήτε· ἀνοιξέτε ἀγκαλιὲς εἰρηνοφόρες ἐμπροστὰ στοὺς ἁγίους και φιληθήτε· φιληθήτε γλυκὰ χεῖλη με χεῖλη, πέστε Χριστὸς Ἀνέστη, ἐχθροὶ και φίλοι.

(Ἀπόσπασμα)

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Ο ΠΑΤΗΡ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Του Κ.Χ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ

Ο ΠΑΤΗΡ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ έσφιξε το χορτάρινο σχοινί που είχε για ζώνη στη μέση του, χτύπησε δυο τρείς φορές το ραβδί του σε μια πέτρα για να φύγουν τα χώματα που είχε στην άκρη του, κι αφού σταυρώθηκε τρείς φορές με κατάνυξη και με άργες χειρονομίες που τις συνόδευαν λόγια προσευχής, ξεκίνησε απ' την καλύβα του για την Κάτω Μονή.

«Από φυλακής πρωίας μέ-
χει νυκτός έλπισάτω ή ψυ-
χή μου επί τον Κύριον...».

Τα πόδια του μόλις τόν κράτα-
γαν και χωρίς το ραβδί — ένα κλα-
ρι δέντρου που ο ίδιος με το μαχαί-
ρι έσωσε — σίγουρα πολλές φορές
θα γονάτιζε στο δρόμο. Τα κατά-
σπρά του γένια τα χάιδευε ο ψυχρός
άέρας του ξημερώματος. Τα λίγα
του μαλλιά — τα πιότερα από καιρό
είχαν πέσει — τάνιωσε καλά στε-
ρεωμένα μέσα απ' την μαύρη του
σκούφια.

Υστερα από λίγα βήματα κον-
τοστάθηκε. Στερέωσε το ραβδί του
σε μια πέτρα κι ακούμπισε κι αυτός
πάνω του. Με σιγανή κι απαλή φωνή
άρχισε να ψάλλη:

«Σώσον Κύριε τόν λαόν σου
και εδλόγησον τήν κληρονομί-
αν σου...».

«Τήν κληρονομίαν σου!» έ-
πανελαβε, και είδε μόλις ξυπνημένα
κάτι μικρά πουλάκια που πετούσαν
γύρω του.

— Αυτά είναι ή κληρονομιά σου,
Θεέ μου, πρόσθεσε, γιατί κι αυτά
μονάχα ζούνε μέσα στο πνεύμα
της διδασκαλίας του Γιοϋ σου!

Κι αφήνοντας το τροπάριο που
άρχισε να ψάλλη απ' την ακολουθία
του "Ορθρου, είπε λίγα λόγια απ'
το Ευαγγέλιο:

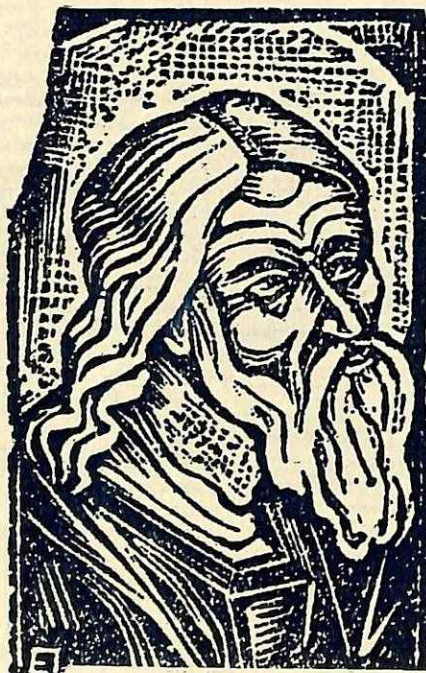
— «Καταμάθετε τὰ κρίνα τού
αγρού...».

Σύγχρονα έχωσε το κατάσπρό
του ζαρωμένο χέρι βαθιά στην τσέπη
του τρίχινου του ράσου κι έβγαλε
ένα κομμάτι ξερό ψωμί που τό-
τ'ριψε με τ' άλλο του χέρι στην

παλάμη του. Τα στρουφάκια αρ-
γοπετούσαν ακόμη γύρω του. "Α-
πλώσε με ήρεμία το χέρι του κι
αφήκε να πέσουν κατά γής τα ψί-
χουλα. Τα στρουφάκια χτύπησαν
τα φτεράκια τους και τόν πλησιά-
σανε.

Είκοσιόκτώ χρόνια τώρα, κά-
θε φορά στα ίδια μονοπάτια, που
του ίδιου τα πόδια χαράζανε στη
ξηρή γή, συνήθισαν τα πουλιά να
τόν βλέπουν και να δέχωνται την
λίγη τροφή που τους έριχνε.

Στο πρόσωπό του άνθισε για
μια στιγμή ένα χαμόγελο. Ήταν

Ευλογία Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ευχαριστημένος γιατί έδινε τη χα-
ρά σ' αυτά τα πλάσματα. Ξανάβαλε
το χέρι του στην τσέπη και τσίμπη-
σε άλλη μια μπουκιά ψωμί, που
την έτριψε κι' αυτή σε ψίχουλα.
Μα τη στιγμή που τα έριχνε κι
αυτά, το χαμόγελο χάθηκε μονο-
μιάς, το πρόσωπό του σκοτείνιασε
και μια τρομερή μαύρη σκέψη
πέρασε απ' το νου του.

— Έγωϊσμός! Δίνω τροφή στ'
αδερφά αυτά πλάσματα του θεού
για να νιώσω εγώ ικανοποίηση.
Αμαρτία!

Μα πάλι ή σκέψη του άπαλυνε.

Σκέφθηκε πώς ή μπουκιά που
τους έδινε ήταν απ' το «υστέρημά»
του. Λογάριασε πώς θα περνούσε
δλάκερη τη μέρα του με το μικρό
κομμάτι που του 'μεινε στην τσέπη
και μια ανακούφιση ένιωσε να
πλημμυρίζει την καρδιά του.

«Οχι, δεν ήταν έγωϊσμός! Δεν
ήταν αμαρτία! Μα για κάθε ένδε-
χόμενο ξανάκαμε το σταυρό του
και προχώρησε ψιθυρίζοντας:

— «Ημαρτον, Κύριε, ενώπιόν
σου. Ημαρτον!»

Σάν προχώρησε λίγο ακόμη αντί-
κρουσε από μακριά, στα μονοπάτια
των γύρω πλαγιών, μαυριδερά ση-
μάδια να κατηφορίζουν. Τα ξεκα-
θάρισε γρήγορα. Ήταν άλλοι μο-
ναχοί, έρημίτες, στυλίτες, που ξε-
κινούσαν κι αυτοί, αφήνοντας τις
μικρές τους μονές, τις καλύβες
τους, ακόμη και τα δέντρα επάνω
στα όποια κάθονταν, για να πάνε
κι αυτοί, μέρα που ξημέρωνε, στην
Κάτω Μονή, να εκκλησιαστούνε.

Πόσοι απ' αυτούς ήταν άσκητές
και στυλίτες! Έξαγνισμένοι πιό-
τερο απ' αυτόν, βρίσκονταν πιό σι-
μά στο Θεό! Δεν τους ζήλευε. Τους
θαύμαζε μονάχα. Ο αδερφός 'Αν-
θέμιος είχε, τό 'ξερε καλά, δώδεκα
χρόνια πάνω στην ίδια αγριοκα-
στανιά! Ποτέ δεν άλλαζε κατοικία.
Ούτε με τις βαρυχειμωνιές και τα
χιόνια, ούτε με τις καλοκαιριά-
τικες κάψες. Πώς να μην τόν θαυ-
μάζει! Ο αδερφός 'Ιερόθεος από
το 'Εξοκίονιο, που έπτά χρόνια
τώρα τρέφεται μόνο με χόρτα!

— Θεέ μου! Κάμε με άξιο να
τους φτάσω κι εγώ!

Και βρήκε πόσο μακριά ήταν
απ' εκείνους. Αυτός είχε την καλύβα
του και μέσα κεί πάσαν άνεση. Είχε
φκιασεί ένα στρωματάκι από φύλλα
κι είχε ακόμη και μαξιλάρι. Είχε
το λυχνάρι του, το σταμνί του με
το νερό, ακόμη και ποτήρι. Είχε
και δεύτερο ζευγάρι σαντάλια, κι
άλλαζε αν καμιά φορά, γυρνώντας
από το ρέμα, τόν έπιανε ή βροχή και
μούσκευαν τα πόδια του. Τι κι
αν ήταν απ' τα χρόνια έρειπωμένα

και τα δυό. Πόσοι αδερφοί γυρνούν
δρότελα ξυπόλητοι!

Ξανάκαμε το σταυρό του και
προχώρησε άλλα λίγα βήματα ά-
κόμη. Δοκίμασε να ψάλλη. Θυ-
μήθηκε το τροπάριο της ημέρας
κι άρχισε:

«Σιγησάτω πάσα σάρξ βροτεία.
Και στήτω μετά φόβον και τρό-
μου... ο γάρ βασιλεύς... προσ-
έρχεται σφαγιασθήναι...».

Μα δεν μπόρεσε να προχωρήσει.
Οι λέξεις κι οι φθόγγοι βγαίνανε
μηχανικά απ' τα χείλια του. Στο
νου του ήταν διαρκώς ή κατάστασή
του. Είχε το δικαίωμα αυτός να
ζή με τόση πολυτέλεια; Αυτός ο
ταπεινός, ο έλεεινός, ο αμαρτωλός;
Και σιγά - σιγά πήρε τη μεγάλη
απόφαση: Θα γινότανε κι αυτός
πιό στυλίτης.

Τα έβδομήντα πέντε του χρόνια
δεν μπορούσαν να σταθούνε ικανά
να τόν έμποδίσουν. Ήξερε μια
μεγάλη δρυ, εκεί, δεξιά απ' την
καλύβα του. Εκεί ήθελε να εγκα-
τασταθί. Τα ειλητάριά του με τα
κοντάκια μονάχα θάπαιρνε μαζί του
Αυτά θά 'ταν ή μοναδική του συντρο-
φιά. Μ' εκείνα θά ζούσε ψηλά στη δρυ.

«Αρχισε να φτιάχνει το πρόγραμ-
μα της ζωής του. Το σταμνί του
θα τόν κράταγε. Μα όχι το ποτήρι.
Τα σαντάλια του θα τόν χάριζε
καθώς και το λυχνάρι του. Άχρη-
στα σόνεργα αυτά. Και το ραβδί
του θα τόν ακουμπούσε στη ρίζα
του δέντρου για να τόν βοηθά σαν
κάθε τρείς - τέσσερις ημέρες πήγαι-
νε κάτω στο ρέμα να γιομίσουν τη
στάμνα του.

Την καλύβα του θα την αφήνε
όπως ήταν. Ίσως καμιά φορά
νά 'ρχεται εκεί κανείς αδερφός, κα-
νείς παραπλανημένος, κανείς απ'
τη Μονή, κανείς νυχτωμένος, απ'
τους τόσους και τόσους που έρ-
χονταν κάθε μέρα σχεδόν ν' ακού-
σουν τη συμβουλή του, τ' άγια του
λόγια, τις νουθεσίες του. Θυμή-
θηκε πώς την άλλη φορά έξι μέρες
έμεινε μαζί του ο αδερφός 'Αβέρ-
κιος, ο νεαρός φίλος του μοναχός
της Μονής του 'Αγίου Αυξεντίου,
δταν ήρθε για να ξεμολογηθί στον
Πατέρα Νικόδημο. Ναι, ο 'Αβέρ-
κιος είχε αμαρτήσσει. Κ' ή αμαρ-
τία του ήταν «έως θανάτου».

— «Ας είναι εύλογη το όνομα
του Κυρίου και ή συγγνώμη του!

Ναι, θυμάται πώς ο 'Αβέρκιος
αφήκε τη Μονή και κατέβηκε κάτω

στη Βασιλεύουσα, όταν από έναν άλ-
λο μοναχό, που τότε μόλις δέ-
χτηκε το σχήμα, έμαθε την βαριά
αρρώστεια της ώρας Δόμνης, ο-
πως την αποκαλούσε ακόμη! Θα-
νάσημο αμαρτήμα που τό κάμει πιό
φρικτό ή επανάληψή του. Μήπως
κι αυτός ο ίδιος για κάποιο του
αμαρτήμα δεν άφοσιώθηκε στο Θεό;
Μα από τότε ξέχασε για μια στιγμή
δλα του τα περασμένα και δεν
αφήκε τίποτε να τόν συνδέσει πιά
με τόν κόσμο. Ή προσευχή και οι
νουθεσίες τών πιό αδυνάτων μπήκαν
από τότε προορισμός της ζωής του
κι απ' τη γραμμή αυτή δεν ξέφυγε
καθόλου. Α!... Ο 'Αβέρκιος είχε
αδυναμίες...

Ο πατήρ Νικόδημος σκεπτόταν
αυτά και προχωρούσε με μικρά
και γρήγορα βήματα, ακουμπώντας
το ένα του χέρι στο ραβδί και τ'
άλλο στην πλάτη για να ξεκουράζει
τη μέση του.

Ξαφνικά ένιωσε στο στήθος μιάν
αγωνία. Ή καρδιά του χτυπούσε
κάπως παράξενα, ένας ιδρώτας υ-
γρανε το μέτωπό του. Σήκωσε το
χέρι του να τόν σκουπίσει κι από
συνήθεια το χέρι ώδηγήθηκε σε
σταυρό. Μα όταν δοκίμασε να τόν
ανεβάσει δεξιά, βρήκε πώς δεν είχε
τη δύναμη, Σκέφθηκε:

— Θα πεθάνω! Κι ή δρυ μου;
Ή απόφασή μου να ζήσω από δώ
και μπρός στυλίτης;

Μα όχι, δεν είχε το δικαίωμα
να παραπονιέται.

— Ας γίνη το θέλημά σου, Θεέ
μου! ψιθύρισε.

Δυό δάκρυα βγήκαν απ' τα κοκ-
κινισμένα του μάτια. Χώθηκαν μες
στα αϊδάκια των ρυτίδων του και
χάθηκαν στις ρίζες των γενιών του.
Σάν για να τόν ποτίσουν. Με δυ-
σκολία ξανασήκωσε το χέρι του
και με τ' αντίστροφο της παλάμης
σκούπισε τα μάτια του. Δεν ήθελε
να ξανατρέξουν δάκρυα.

— Ας γίνη το θέλημα σου, Κύριε,
Ξανάπε.

Δοκίμασε να προχωρήσει λίγο,
Έπρεπε να φτάσει στη Μονή! Μα
τα πόδια του ήσαν βαριά, άσχηκωτα.
«Ένα ρίγος ένιωθε σ' όλο του το
κορμί. Ω! αν μπορούσε να περπα-
τήσει ακόμη! Νά πήγαινε ως τη
Μονή! Νά ξεμολογηθί, να μετα-
λάβη, να προσευχηθί, να έτσι να
πεθάνη «έν ειρήνη»! Μα δεν τού
ήταν βολετό, όσο κι αν ξαναδοκί-
μασε. Τότε σκέφτηκε να προσευχη-
θί εκεί που βρισκότανε.

Αφήκε το ραβδί του στο χώμα
και στρέφοντας στην ανατολή γο-
νάτισε. Αντίκρυ του ήταν μια
κουμαριά. Την κοιτούσε... Στην
άρχ ήμπορούσε και κρατήθηκε γονα-
τιστός. «Αρχισε με ψαλμό του Δαβίδ:

— «Κύριε, μη τῷ θυμῷ σου
ἐλέγξης με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου,
παιδεύσης με. Οὐκ ἔστιν ἰσχύς ἐν
τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς
ὀργῆς σου. Οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν
τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου
τῶν ἀμαρτιῶν μου...».

Κι ἐνῶ συνέχιζε τὸν ψαλμὸ του,
σιγά - σιγά τὰ γόνατά του γλι-
στρούσαν στὸ χώμα, ή ράχη του
κύρτωνε και τὰ λόγια του βγαίναν
σιγανά και κομμένα. Μα ο Νικό-
δημος δεν σταματούσε. Προαισθα-
νότανε τὸ τέλος του... Έβγαλε δη-
λῶ τὴ δύναμή του κι άρχισε πάλι τὴν
προσευχή:

— «Μὴ ἐγκαταλείπης με, Κύριε
ὁ Θεός μου... μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ.
Πρόσχεις εἰς τὴν βοήθειάν μου».

Ο ιδρώτας είχε ποτίσει ο-
λόκληρο το κορμί του. Το μέτωπό
του ήταν υγρό, τὰ γένια του στάζαν
ιδρώτα και δάκρυα, τὰ μάτια του
καίγανε, ή φωνή του έβγαине βραχνή
ραγισμένη, ξέπνοη...

Τὸ κεφάλι του άρχισε κι αὐτὸ
να γέρνει και σὲ λίγο ἀκούμπησε
μπροστά στην κουμαριά, σαν σὲ
μετάνοια. Δοκίμασε νὰ σηκωθί μα
δὲν τὸ κατάφερε. Ἀπλώσε τὰ χέ-
ρια του στὰ πλάγια και στηρίχτηκε
σ' αὐτά. Πιέζοντας μ' ὅλη τὴ δύ-
ναμή του κατάφερε τελικά ν' ἀνα-
σηκώσῃ λίγο τὸ βαρὺ του κορμί για νὰ
κάμῃ ἄλλη μιὰ φορά τὸ σταυρὸ του...

«Αρχισε ἕνα Θεοτόκιο, μα οἱ
λέξεις μὲ βία βγαίναν ἀπ' τὰ χείλη του.

— «Και σὲ μεσίτριαν ἔχω... μὴ
μοῦ ἐλέγξης τὰς πράξεις. Παρακα-
λῶ... Παρθένε, βοήθησέ με ἐν τάχει».

Πρὶν τὸ τελειώσῃ, τὸ κεφάλι
του ἔγειρε πιά βαριά ἐπάνω στὴν
κουμαριά, ἕνα πνιγμένο βογγητὸ
ἀκούστηκε και ὁ αδερφὸς Νικόδη-
μος ἔμεινε ἐκεῖ ἀσάλευτος.

Πέρα στὴν Κάτω Μονὴ τὰ
σήμαντρα χτυπούσαν χαρούμενα «Α
νάστα ὁ Θεός...» Οἱ καθυστερημένοι
μοναχοὶ ταχύνανε τὸ βῆμα τους
για νὰ φτάσουν ἔγκαιρα ἐκεῖ.
Κι ὁ αδερφὸς Νικόδημος κοίτονταν
πεσμένος μπροῦμπα στὸ χώμα,
ἀφοῦ εἶχε παραδώσει στὸ Ἄγγελο
τοῦ Κυρίου τὴν πονεμένη του ψυχὴ
για νὰ πάῃ ἐκεῖ «ἐνθα οὐκ ἔστι
θλῖψις, οὐ πόνος, οὐ στεναγμός».

Κ.Χ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Ε.Ε.Ν. 14ου Δημ. Σχολ. 'Ηρακλείου Κρήτης με παιχνίδια δι' άπορα παιδιά.
Juniors of 14th Elem. School Hiraklion offering toys to needy children.

Ε.Ε.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. 'Αμφιλοχίας. Καθαριότης χώρου.
Juniors of 1st Elem. School Amfilohia. Cleaning their playground.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Πισιδερου 'Ηρακλείου Κρήτης. 'Επισκευή κεντρικής οδού.
Juniors of Elem. School Patsidero repairing the highway.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μοσχοχωρίου Λαρίσης. Περιποίησης δενδρυλλίων.
Juniors of Elem. School Moshohorion. Tree planting.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αγ. Σπυρίδωνος Λεβαδείας. 'Ισοπέδωσις προαυλίου.
Juniors of Elem. School Aghios Spiridon levelling their playground.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μουριάς Τρικάλων. 'Επισκευή κοινοτικής οδού.
Juniors of Elem. School Mouria repairing a village road.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Στεφανοβικείου Λαρίσης. 'Ανοικοδόμησις.
Juniors of Elem. School Stefanovikion helping in the reconstruction.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κίπου Κοζάνης. Καθαριότης σχολείου.
Juniors of Elem. School Kipos Macedonia. Cleaning their school.

Ε.Ε.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Ξάνθης με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 4th Elem. School Xanthi with gifts for indigents.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αγ. Κωνσταντίνου Σάμου. 'Ανοικοδόμησις.
Juniors of Elem. School Aghios Konstantinos Samos. Reconstruction.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Στρογγυλού Μεγαλοπόλεως με είδη βοήθειας εκ δώρων του Ραλλείου Γυμν. Θηλέων Πειραιώς.
Juniors of Elem. School Strogylon Peloponnesos with βοήθειας gifts sent from Ralion High School Piraeus.

Ε.Ε.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Σάμου με δώρα δι' Γηροκομείον.
Juniors of 1st Elem. School Samos with gifts for the aged.

Ε.Ε.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Νικησιάνης Καβάλας. 'Εκκαθάρισις χιόνων σχολικού χώρου.
Juniors of 1st Elem. School Nikisiani Macedonia cleaning the schoolyard of the snow.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Θολού Ν. Ζίχνης Σερρών. Καθαριότης κοινοτικού χώρου.
Juniors of Elem. School Tholon N. Zichni Macedonia. Cleaning the school area.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Καρπάθου με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of Elem. School Karpathos with gifts for indigents.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Τόξου Πιερίας. Περιποίησης δενδρυλλίων.
Juniors of Elem. School Toxon Pieria. Planting trees.

Ε.Ε.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Τρικάλων με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of 4th Elem. School Trikala with gifts for indigents.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κυρίων Δράμας με είδη βοήθειας δι' άπόρους.
Juniors of Elem. School Kyria Drama Macedonia with gifts for indigents.

Ε.Ε.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Κομοτηνής. 'Επίσκεψις Γηροκομείου.
Juniors of 4th Elem. School Komotini Thrace with gifts the home for the aged.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Ακρίων Μονοφατισίου. Δенδρυλλίων.
Juniors of Elem. School Akria Monofatsion. Planting trees.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΑΣ ΦΥΣΙΚΗ

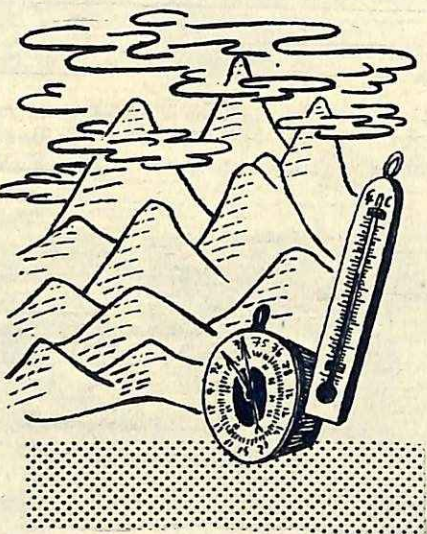
Η σπουδή της ατμοσφαιράς

ΟΛΑ ΤΑ ΑΕΡΙΑ έχουν την έ-
ξής ιδιότητα: σπεύδουν να κα-
ταλάβουν κάθε κενόν χώρο, τόν
οποίον θα συναντήσουν. Τό ύψος
εις τό οποίον φτάνει ή ατμόσφαιρα,
από τής επιφανείας τής γής, ανάρ-
χεται περίπου εις 1000 χιλιόμε-
τρα. Πέραν αὐτοῦ εἶναι κενόν.
Σύμφωνα με τήν ιδιότητα τῶν α-
ερίων ἔπρεπε ὁ ατμοσφαιρικός ἀήρ
να ἐκχυθῇ εἰς τό κενόν καί να φύγῃ
τελείως ἀπό τήν γήν. Παρά ταῦτα
δμως τοῦτο δέν γίνεται, διότι τό
βάρος τοῦ αέρος, ή δύναμις δηλαδή
με τήν ὁποίαν ἔλκεται οὗτος ὑπό
τοῦ κέντρου τής γής, εἶναι ἀρκετά με-
γάλο καί τόν συγκρατεῖ εἰς τήν γήν.

Ἡ ατμόσφαιρα ἀκολουθεῖ ὅλας
τάς κινήσεις τής γής, τόσον τήν
περιστροφικήν περὶ τόν ἄξονα αὐ-
τῆς, ὅσον καί τήν περὶ τόν ἥλιον,
ὡς ἐάν να ἦτο στερεῶς προσκεκολλη-
μένη εἰς τήν γήν. Ἀφοῦ ὁ ἀήρ
ἔχει βάρος, εἶναι φανερόν, ὅτι ὅταν
ἀνερχόμεθα ὑψηλότερα, εἰς ἓνα βου-
νὸ π.χ., ή πίεσις τοῦ αέρος θά εἶναι
μικροτέρα. Διότι τὰ κυριώτερα στρώ-
ματα τοῦ αέρος δέν μᾶς πιέζουν.
Ὅσον ὑψηλότερα ἀνερχόμεθα, τό-
σον μικροτέρα εἶναι ή πίεσις τοῦ
ατμοσφαιρικοῦ αέρος τήν ὁποίαν
δεχόμεθα. Ἐχουν ἐκτελέσει τό πεί-
ραμα τοῦ Τορριτσέλλι εἰς διάφορα
ὑψη ἀπό τής επιφανείας τής θαλάσ-
σης καί εἶδαν, ὅτι εἰς κάθε 105
μέτρα περίπου ὕψος ἀπ' αὐτῆς, ή
ὕδραυρική στήλη τοῦ σωλήνος
κατέρχεται ἐν ἑκατοστὸν τοῦ μέτρου.
Εἰς τήν κορυφήν τοῦ ὄρους τῶν Ἀ-
θηνῶν Ὑμηττοῦ, τό ὕψος τής Ὑ-
δραυρικής στήλης κατὰ τήν ἐ-
κτέλεσιν ἐκεῖ τοῦ πειράματος τοῦ
Τορριτσέλλι, ἀνέρχεται εἰς 66 ἑκα-
τοστὰ τοῦ μέτρου, ἦτοι, κατέρχεται
ἀπὸ τὰ 76 ἐκ. 10 ἐκ. τοῦ μέτρου.
Τώρα ὁμως σύμφωνα με τήν μέ-
τρησιν αὐτῆν εἰμένα εἰς θέσιν να
ἐδρωμεν τό ὕψος τής κορυφῆς τοῦ
Ὑμηττοῦ σκεπτόμενοι ὡς ἑξῆς:
ἀφοῦ εἰς πτώσιν τής ὑδραυρικής
στήλης, κατὰ ἐν ἑκατοστὸν τοῦ
μέτρου τό ὕψος τής ατμοσφαιράς
εἶναι 105 μέτρα, εἰς πτώσιν 10

ἐκατ. τοῦ μέτρου θά εἶναι $10 \times 105 = 1050$ μέτρα. Ὡστε διὰ τοῦ πειρά-
ματος τοῦ Τορριτσέλλι δυνάμεθα
να ἐδρίσκωμεν τό ὕψος ἀπὸ τής
ἐπιφανείας τής θαλάσσης τῶν δια-
φόρων ὀρέων καί γενικῶς τῶν δια-
φόρων τόπων. Ἐνεοεῖται ὅτι ὑπάρ-
χουν καί ἄλλαι μέθοδοι διὰ τήν
εὑρεσιν τοῦ ὕψους αὐτοῦ.

Ἐνδιαφέρον εἶναι να μάθωμεν
πόσον εἶναι τό βάρος ὅλου τοῦ α-
τμοσφαιρικοῦ αέρος τής γής. Τοῦτο
δέν εἶναι δύσκολον κατόπιν τοῦ
πειράματος τοῦ Τορριτσέλλι, ἀπὸ
τό ὁποῖον γνωρίζομεν, ὅτι τό βά-

ρος τοῦ αέρος (ἀπὸ τής επιφανείας
τής θαλάσσης μέχρις ὕψους 1000
χιλιομέτρων) κατὰ τετραγωνικὸν ἑ-
κατοστὸν τής επιφανείας τής γής
εἶναι περίπου ἐν χιλιόγραμμον (1
κιλό). Καί ἀφοῦ ή επιφάνεια ὅλης
τῆς γής εἶναι περίπου 510 ἑκατομ-
μύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα, θά
πολλαπλασιάσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῆς
ἐπιφανείας αὐτῆς ἐπὶ 1 κιλό, ἀφοῦ
κάμωμεν τὰς ἀναγκαῖας μετατρο-
πὰς εἰς τὰς μονάδας.

Δέν θά ἐπιχειρήσωμεν ἐδῶ αὐ-
τοὺς τοὺς λογαριασμούς, διότι καί
εἰς τό Δημοτικὸν σχολεῖον γίνον-
ται αὐτοὶ εἰς τὰ σχετικὰ μαθήματα
τῆς φυσικῆς, ἀφοῦ μάλιστα τώρα
τελευταῖα διδάσκεται εἰς αὐτὰ πολὺ
ἀπλᾶ καί ή πυρηνική φυσική. Θά

σημειώσωμεν μόνον, ὅτι κατόπιν
τῶν σχετικῶν ὑπολογισμῶν ἔχει
εὑρεθῇ ὅτι τό βάρος ὅλου τοῦ ατμο-
σφαιρικοῦ αέρος τής γής εἶναι πε-
ρίπου τό ἐν ἑκατομμυριοστὸν τοῦ
βάρους ὅλης τῆς γής. Τώρα εὐκολον
εἶναι να εὑρεθῇ τό βάρος τῆς γής
ἀφοῦ γνωρίζομεν τὸν ὄγκον αὐτῆς
καί τό εἰδικὸν βάρος τῆς, τό ὁποῖ-
ον εἶναι 5,5. Τοῦτο σημαίνει ὅτι
ή γή εἶναι 5,5 φορές βαρύτερα ἴσου
ὄγκου ὕδατος. Ὁ ὄγκος τῆς γής
εἶναι περίπου 1 τρισεκατομμύριο
κυβικά χιλιόμετρα. Θά πολλαπλα-
σιάσωμεν λοιπὸν τὸν ὄγκον τῆς γής
ἐπὶ τό εἰδικὸν αὐτῆς βάρος καί τό
ἐξαγόμενον θά μᾶς δώσῃ τό βάρος
τῆς γής.

Πολὺ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει
ἐπίσης ή γνώσις τῆς θερμοκρασίας
τῆς ατμοσφαιράς εἰς τὰ διάφορα
ὑψη. Διὰ ὕψη τὰ ὁποῖα δέν εἶναι
μεγάλα ἔχει εὑρεθῇ ὅτι, ὅταν ἀνερχώ-
μεθα κατὰ 100 μέτρα ή θερμοκρασία
τοῦ αέρος κατέρχεται 1 βαθμὸν
Κελσίου. Εἰς πολὺ μεγάλα ὑψη
ὁμως ἔχει εὑρεθῇ κατὰ τὰ τελευταῖα
ἔτη ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ θερμοκρασίαι
τοῦ αέρος, ἀνερχόμεναι εἰς 2000
βαθμούς περίπου. Οἱ ἐπιστήμονες
δέν εἶναι εἰς θέσιν να ἐξηγήσουν
τό φαινόμενον αὐτό. Τὰς διαφορὰς
πληροφορίας διὰ τήν θερμοκρασίαν
τῆς ατμοσφαιράς εἰς διάφορα ὑψη
ἀπὸ τής επιφανείας τής θαλάσσης
τάς λαμβάνομεν διὰ τῶν αὐτομάτων
μηχανημάτων τὰ ὁποῖα ἐξαποστέλ-
λομεν ἐκεῖ διὰ τῶν πυραύλων.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θύματα, κυρίως
μεταξὺ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ
ἀγνοια τοῦ σοβαρωτάτου κινδύνου
περιεργάζονται ἐγκαταλειμμένα
πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρ-
κες κ.λ.π.). Γι' αὐτὸ τονίζομεν
καί πάλιν ὅτι δέν πρέπει τὰ παι-
διὰ να περιεργάζωνται τέτοια ἀν-
τικείμενα, οὔτε να ἀφήνουν ἄλλους
να τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόλις τ'
ἀντικρύζουν να εἰδοποιοῦν ἀμέσως
τὴν πλησιεστέρα στρατιωτικὴ ή
ἀστυνομικὴ Ἀρχή.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ποῦ ἔγινε ή ιστο-
ρία αὐτή, μιὰ παντοτινὴ ἀ-
νοιξη βασιλευε πάνω στή γῆ. Σ' ἔ-
να ὀλοπράσινο λιβάδι καί γύρω
ἀπὸ μιὰ πηγὴ, πλάγιαζαν νεαρὲς
νύμφες. Στὸ βάθος, βρισκόταν μιὰ
σπηλιά τριγυρισμένη ἀπὸ μυρτιές
καί ροδοδάφνες. Καί μέσα σ' αὐτὴ
τὴ σπηλιά καθόταν ή Περσεφόνη,
ντυμένη στὰ γαλάζια. Κεντοῦσε
ἓνα μακρύ, οὐρανὸ πέπλο, ἀραχνο-
ῦφαντο. Μὲ τὸ φιλντισένιο τῆς
βελόνι καί μὲ πολύχρωμες κλωστές,
ιστόριζε χίλια δύο θαυμαστὰ πράγ-
ματα. Κεντοῦσε καί τραγουδοῦσε,
εὐτυχισμένη κι ἀμέριμνη. Κοντά
τῆς στεκόταν ή μητέρα τῆς, ή
θεὰ Δήμητρα, κρατώντας στὸ κε-
φάλι τὸ καλάθι τῆς γεμάτο καρπούς
καί στάχυα. Καί στὸ χέρι τῆς, τὸ
βασιλικὸ τῆς σκῆπτρο. Μιλοῦσε
κι ἔλεγε στὴν κόρη τῆς με σοβαρὴ
φωνή:

— Ἀγαπημένη μου κόρη, μείνε
ἐδῶ, ὥσπου ξαναγυρίσω. Καί στὸ
μεταξύ, κένταγε τὸν πέπλο μου.
Φυλάξου, ὅμως καί μὴ βγῆς ἀπ'
τὴ σπηλιά. Μὴν κόψῃς τὰ μαγεμέ-
να λουλούδια τοῦ κάμπου. Γιατί
ή εὐωδιά τους, ποῦναι δηλητήριο,
θά σέ μεθύσῃ καί θά σέ κἀνὴ να
χάσῃς τὸ φῶς τ' οὐρανοῦ, ἀκόμα
καί τὴ θύμησή του. Μείνε, ἐδῶ,
μὲ τίς συντρόφισσές σου τίς νύμφες,
ὥσπου ξαναγυρίσω. Τότε, θά σέ
πάρω στὸ πύρινο ἄρμα μου ποῦ τὸ
σέρνουν φτερωτὰ φίδια καί θά σέ
ὀδηγήσω ἀνάμεσα στὰ θαύματα
τ' οὐρανοῦ, πὺ ψηλά κι ἀπ' τὸ γα-
λάζια.

Ἡ Περσεφόνη τῆς ἀπάντησε
ἔτσι:

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, μητέρα
μου, να μείνω. Κι ἂς με τιμωρή-
σουν οἱ θεοί, ἀν δέν κρατήσω τὸ λόγο
μου.

Ἡ Δήμητρα ἔφυγε, ἐνῶ οἱ
νύμφες τραγουδοῦσαν:

— ὦ, Περσεφόνη, ἀγνή παρθέ-
να ποῦ κεντᾷς τὴν εἰκόνα τῶν θεῶν
πάνω στὸν πέπλο σου. Ποιὸς εἶναι
πὺ εὐτυχισμένος ἀπὸ σένα; Εἴ-
θε, ποτέ σου να μὴν γνωρίσῃς τὰ
δεινὰ τῆς γῆς.

Ἡ Περσεφόνη ἐξακολούθησε να

κεντᾷ μες στὴ σπηλιά τῆς, ἀλλὰ
σὲ λιγάκι σταμάτησε καί εἶπε:

— ὦ, εὐτυχισμένες μου συντρό-
φισσες, δέν μπορῶ πιά να ἔξα-
κολουθήσω. Ἐπάνω, σ' αὐτὸ τὸ
γαλάζιο πέπλο με τίς ἀτέλειωτες
πτυχές, ποῦ τὸ κεντῶ με τὸ φιλν-
τισένιο μου βελόνι, τέλειωσα τὴν
ιστορία τῶν θεῶν. Κέντησα καί τὸ
Χάος με τὰ ἑκατὸ κεφάλια καί με
τὰ χίλια χέρια. Ἀπὸ κεῖ, τώρα,

Ἡ Δήμητρα, ή Περσεφόνη καί ὁ Τριπτόλεμος
ΑΡΧΑΙΟ ΑΝΑΓΥΦΟ

πρέπει να γεννηθοῦν ὅλα τὰ θνητὰ
πλάσματα καί οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλά,
ὅμως δέν τὰ εἶδα ποτέ μου. Ποιὸς
θά μοῦ περιγράψῃ τὴ μορφὴ τους;

Καί λέγοντας αὐτὰ, ή Περσεφό-
νη σηκώθηκε καί πέταξε πέρα τὸ
μισοτελειωμένον κέντημα. Οἱ νύμ-
φες τὴ συμβούλεψαν να μὴ κἀνὴ
τέτοιες σκέψεις κι ὅτι ἦταν ἐπι-
κίνδυνο να ζητᾷ να μάθῃ περισ-
σότερα. Ἀλλὰ ή Περσεφόνη ἐ-
ξακολούθησε σὰν να ὀνειρευόταν,
μὲ τὰ μάτια στὸ κενὸ καί σὰν να
μονολογοῦσε:

— Τὸ Χάος!... οἱ ἄνθρωποι!...
οἱ πόλεμοι!... τὰ μίστη!... οἱ κακίες!
... Σὰ να μοῦ φαίνεται πὺς τὰ βλέ-
πω, ὅτι τ' ἀκούω. Ἀ! τί φριχτὸ
δνείρο!... Κι ὅμως, κάτι με σπρώ-
χνει, καί με τραβάει μέσα σ' αὐτὴ
τὴν ἄβυσσο...

Καί ξαφνικά, σκέπασε τὸ πρό-
σωπό τῆς κι ἄρχισε να κλαίει.

— Ξαναπάρε τὸ βελόνι σου, Περ-
σεφόνη καί συνέχισε να κεντᾷς τὸν

πέπλο σου, ἔλεγαν καί ξανάλεγαν
οἱ νύμφες. Ἐσχάσε τὸ ἄσχημο αὐτὸ
δνείρο. Γιατί, ἀν σὲ νικήσῃ ή πε-
ριέργεια να γνωρίσῃς ὅ,τι εἶναι
ἀπαγορευμένο, τὸ δνείρο αὐτὸ θά
γίνῃ πραγματικότης. Καί τότε θά
χάσῃς τὸν οὐρανὸ καί τὴν τωρινὴ
σου εὐτυχία.

Ἡ Περσεφόνη δοκίμασε να ξα-
ναπάρῃ τὸ κέντημά τῆς, ἀλλὰ σὲ
λίγο, ἐνῶ ἀκόμα δέν εἶχαν στεγνώσει
τὰ δάκρυα στὸ πρόσωπό τῆς, ἄρχισε
να χαμογελᾷ.

— Τώρα, θυμήθηκα, ἄρχισε να
λέῃ στίς συντρόφισσές τῆς. Τὶ
ἀνόητη ποῦ ἤμουν να τρομάξω πρὶν.
Ὁ μικρὸς φτερωτὸς θεὸς, ὁ γιὸς
τῆς Ἀφροδίτης, θά μποροῦσε να
με διδάξῃ. Αὐτὸς τὰ ξέρεῖ ὅλα,
γιατί αὐτὸς κρατᾷ τὰ κλειδιά τ'
οὐρανοῦ καί τῆς γῆς. Ἐπιθυμῶ να
τὸν δῶ!

Μόλις πρόφερε τὴν εὐχὴν αὐτὴ
ή Περσεφόνη, εἶδε να βγαίνη ἀπὸ τὸ
δάσος ὁ μικρὸς φτερωτὸς θεὸς
καί να τὴν πλησιάζῃ.

— Μὲ φώναξες, Περσεφόνη; Νά
'μαι! τί θαυμάσιος αὐτὸς ὁ πέπλος
ποῦ κρατᾷς. Σὰν να τὸν ἔβαψες
μες στὸ γαλανὸ χρῶμα τῶν ματιῶν
σου. Καί τί θαυμάσιες μορφές ποῦ
κέντησες με τὸ χεράκι σου!

Ἡ Περσεφόνη κοίταξε τὸ παι-
δικὸ πρόσωπο τοῦ θεοῦ, τὴν ἀθῶα
του ἔκφραση καί ἔνωσε μεγάλη
ἐμπιστοσύνη στὰ λόγια του.

— Ἀλλά, γιὰ πὺς μου, τὸν ρώ-
τησε, ἀναγνωρίζεις τίς μορφές αὐ-
τές;

— Ἀν τίς ἀναγνωρίζω, λέει;...
Αὐτὴ εἶναι ή ιστορία τῶν θεῶν. Μά,
γιατί να σταματήσῃς στὸ Χάος;
Ἐδῶ, ἀκριβῶς, ἀρχίζει τὸ πὺ
ἐνδιαφέρον μέρος. Δέν θά ὑφάνῃς,
λοιπὸν, τὴν ιστορία τῶν ἀνθρώπων;

— Ἡ γνώση μου σταματᾷ, ἐδῶ.
Δέν θά με βοηθήσῃς να κεντῶ τὴ
συνέχεια;

Ὁ φτερωτὸς θεὸς τὴν κοίταξε
με πονηριὰ καί εἶπε:

— Νά, Περσεφόνη, θά σὲ βο-
θήσω, ἀλλὰ με μιὰ συμφωνία. Δη-
λαδή, πρῶτα θά 'ρθῇς να δρέψουμε
μαζί στὸ λιβάδι ἓνα λουλούδι, τὸ
πὺ δρᾷο ἀπ' ὅλα.

— Ἡ σοφὴ μου μητέρα μοῦ τὸ
(Συνέχεια στή σελίδα 27)

Η ΕΛΒΕΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Από του παρελθόντος μηνός άρχισεν εις την 'Ελλάδα μιὰ εξαιρετικῶς ενδιαφέρουσα έκθεσις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ματιὲς στὴν 'Ελβετία» ὁργανωθεῖσα ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματος «Pro Helvetia» καὶ με σκοπὸν νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς τὴν χώραν μας τὴν ζωὴν, καὶ τὰ ἔθιμα τῆς 'Ελβετίας, τῆς χώρας ποὺ εἶναι σταυροδρόμι τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Τὰ θέματα ποὺ περιλαμβάνονται εἰς τὴν 'Εκθεσὶν καλύπτουν ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐλβετικοῦ λαοῦ ὅπως τὰ ἔθιμα καὶ ἔθιμα, τὴν κοινωνικὴ ζωὴ, τὴν δραστηριότητα, τοὺς μεγάλους ἀνδρας καὶ τὰ τοπεῖα τῆς 'Ελβετίας. Ἡ ἔκθεσις ἀρχισεν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσάν, εἰς τὴν αἰθούσαν τελετῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ, κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς δὲ ὁμιλήσαν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς 'Ελβετίας κ. Φούκας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος. 'Εν συνεχείᾳ ἡ 'Εκθεσις μετεφέρθη εἰς Θεσσαλονίκην, εἰς περίπτερον τῆς Διεθνούς ἐκθέσεως καὶ εὖρε μεγάλην ἀπήχησιν μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐρυθροσταυριτῶν. Ὁ ἐπόμενος σταθμὸς ἦτο ἡ Καβάλα ὅπου ἐσημείωσε τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν καὶ συνεχίσθη εἰς Βόλον. Ἡ 'Εκθεσις «Ματιὲς στὴν 'Ελβετία» θὰ προβληθῇ εἰς τὰς περισσότερας πόλεις τῆς 'Ελλάδος ὡς καὶ εἰς τὰς νήσους. Δι' αὐτῆς δίδεται ἡ εὐκαιρία ἰδιαίτερως εἰς τοὺς ἐρυθροσταυρίτας τὰ γνωρίσουν τὰς ἐπιτεύξεις τῆς μικρᾶς εἰς ἑκτασὶν ἀλλὰ μεγάλης εἰς πολ-

ΤΑ ΚΑΡΦΙΑ ΚΑΙ Τ' ΑΓΚΑΘΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 8)

μ' ἔστειλε ἡ μάνα μου σὲ μιὰ δουλειά. Καὶ στὸ γυρισμό, εἶδα λίγο πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ σπίτι μας μιὰ παρὰ ἀπὸ παιδιὰ, ποὺ φώναζαν καὶ ἀλάλαζαν σὰν τρελά. Δὲν ἔπαιζαν. Καὶ σὰ σίμωσα, ἀν λέτε τί εἶδα; Εἶχανε βάλει στὴ μέση τὸν Μοῖς καὶ τὸν ἔδερναν καὶ τὸν πιλάτευαν, τὸ δόλιο. "Ενας τὸν χτυποῦσε στὸ πρόσωπο, ἄλλος τοῦ τραβοῦσε τὰ μαλλιά, τρίτος τὸν κλωτσοπατοῦσε. Κι ὁ Μοῖς εἶχε πάψει πιά ν' ἀντιστέκεται, ἀπὸ τὴ μύτη του ἔτρεχε κιόλας τὸ αἷμα.

'Αγριεύτηκα μ' αὐτὰ ποὺ εἶδα. 'Απὸ παιδὶ ποὺ ἤμουνα, δὲ μ' ἄρεσε νὰ βασανίζουν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Καί, τὴν ἴδια στιγμὴ, δίχως ν' ἀναμετρήσω πῶς οἱ «σταυρωτῆδες» τοῦ Μοῖς ἦταν πολλοὶ ρίχτηκα ἀπάνω τους, γιὰ νὰ τὸν γλυτώσω ἀπὸ τὰ χέρια τους.

— Τί θες ἐσὺ κι ἀνακατώνεσαι; μοῦ πέταξε τὴν ἴδια στιγμὴ ἓνα παιδί, ποὺ ἦταν κι ὁ ἀρχηγὸς σ' ἐκείνη τὴ μικρὴ «συμμορία». Δὲ βλέπεις πῶς εἶναι ἀπ' τοὺς 'Οβριούς ποὺ σταυρώσανε τὸ Χριστὸ μας;

«'Απ' τοὺς 'Οβριούς ποὺ σταυρώσανε τὸ Χριστὸ μας...» Καὶ τί ἔφταιγε κείνο τὸ ἄτυχο καὶ ἄκακο παιδί γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴ Σταύρωση; Κι ἔτσι ὅπως εἶδα τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ λαμπερὰ μάτια τοῦ Μοῖς νὰ στυλώνωνται, θαμπὰ ἀπὸ τὰ δάκρυα, πάνω στὸν ἀναπάντεχο ὑποστηρικτὴ του, τὸ δίμιο μοῦ ἔδωσε κουράγιο καὶ δύναμη. 'Αρχισα τίς γροθιὲς μὲ τ' ἄλλα

τισμὸν χώρας, εἰς τὴν ὁποῖαν, ὡς γνωστὸν, ἐγεννήθη πρὸ αἰῶνος ἡ ἰδέα τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ, ἀφοῦ ἦτο πατρίς τοῦ 'Ερρίκου Ντυνάν.

Εἰς τὴν φωτογραφίαν μιὰ ἀποψὶς ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τῆς 'Εκθέσεως «Ματιὲς στὴν 'Ελβετία» εἰς 'Αθήνας. Διακρίνονται ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ Πρεσβευτὴς τῆς 'Ελβετίας κ. Β. Φούκας, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Σ. Σπηλιωτόπουλος καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν προσκεκλημένων.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

“ΟΤΑΝ ΕΙΣΤΕ ΠΛΑΙ ΓΕ ΓΩΝΙΑ.”

Στὸ πεζοδρόμιο τὸ ἀντικρὺ θέλει ὁ Ντιντὴς νὰ πάη. Λοιπὸν δεξιὰ κι ἀριστερὰ δυὸ-τρεῖς φορές κοιτάει, βλέπει τὸ δρόμο ἥσυχο καὶ ξεκινάει τώρα. Μὲ εἶναι πλάι σὲ γωνιά. Κι ἀπ' τὴ γωνιά μὲ φόρα προβάλλει ξάφνου ἓνα ταξί, καὶ ὁ Ντιντὴς τὰ χάνει. 'Αλλά... ἡ τύχη τὸν βοηθεῖ καὶ νὰ σωθῇ προφταίνει. Λοιπὸν στὸ πεζοδρόμιον τὸ ἄλλο γιὰ νὰ πάτε, πρῶτα δεξιὰ κι ἀριστερὰ βεβαίως θὰ κοιτᾶτε. Μ' ἂν εἰστε πλάι σὲ γωνιά, πρῶτα παρατηρήστε κι ἀπ' τὴ γωνιά μὲ προσοχή, κ' ὕστερα ξεκινήστε.

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Συμβουλὲς γιὰ τὸ φῶς.

'Επειδὴ κανεὶς σὰν γράφει θέλει φῶς, καλὰ νὰ βλέπει, τὸ γραφεῖο σου νὰ τὸ 'χῃς τοποθετημένο πρέπει ὅπως θὰ σοῦ ἐξηγήσω, πρᾶμα εὐκόλο ποὺ εἶναι στὸν καθέναν θαρρῶ. Μὲ δυὸ λόγια, τὸ φῶς πρέπει νὰ σοῦ ἔρχεται ἀπὸ πίσω καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὸν ὦμο πάντα τὸν ἀριστερό.

Καὶ ἀκόμη, τὸ φῶς νάναι πάντοτε κανονικὸ. Οὔτε καὶ νὰ μισοφῆγγι, οὔτε κι ἐκτυφλωτικὸ.

Η ΓΙΑΓΙΑ

παιδιά, ἄρπαξα κι ἐγὼ ἓνα σωρό, μοῦ γδάρανε τὰ μάγουλα, μοῦ ξέσκισαν τὸ ἓνα μανίκι ἀπ' τὸ σακάκι μου, τελικὰ ὅμως κατὰφερα νὰ τὸν γλυτώσω ἀπὸ τὰ χέρια τους. Τὸν ἔφερα τρέχοντας στὸ σπίτι μας.

Ἡ μάνα μου ποὺ μᾶς εἶδε σ' ἐκεῖνα τὰ μαῦρα χάλια καὶ τοὺς δυὸ μας — καὶ πιὸ πολὺ τὸν Μοῖς — ταράχτηκε. Τῆς ἐξήγησα τί εἶχε συμβεῖ καὶ δὲ μὲ μάλωσε. Βάλθηκε μάλιστα νὰ καθαρίζει τὸ προσωπάκι τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὰ αἵματα, νὰ τοῦ γλυκομιλάη καὶ νὰ τὸ κανακεύη κιόλας. 'Ισαμε πού, τὰ δάκρυα στέγνωσαν στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ, τὸ χαμόγελο ἤρθε καὶ ξανάνθισε στὰ πανιασμένα ἀκόμα χεῖλια του.

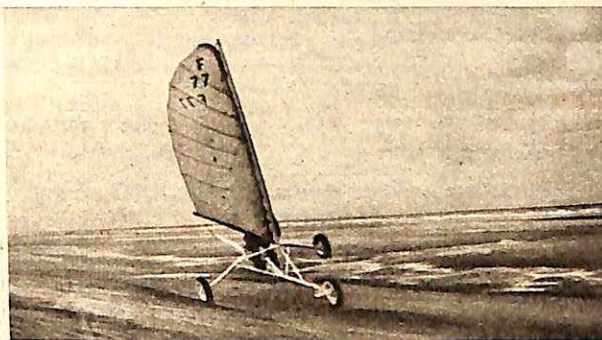
Ὁ πατέρας, σὰ γύρισε τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι, κι ἔμαθε τί εἶχε τρέξει, μήτε κι αὐτὸς μὲ μάλωσε. Δὲ μπορεῖ, δὲ στέκει νὰ μαλώσης ἓνα παιδί γιὰ κάτι καλὸ ποὺ ἔχει κάνει, ἀκόμα κι ἂν ἔχη γροντζουνιὲς στὰ μάγουλα καὶ ξεσκισμένο τὸ μανίκι τοῦ ρούχου του ἀπὸ τὸν ξυλοδαρμό. Κι ἅμα τοὺς ξανάκουσα νὰ μᾶς μιλάνε γιὰ τὰ καρφία καὶ τ' ἀγκάθια τοῦ 'Εσταυρωμένου Χριστοῦ, κατὰλαβα τὸ τί ἤθελαν νὰ μᾶς ποῦν, δίχως περισσὲς ἐξηγήσεις. Σὰ νὰ 'χα μεγαλώσει μέσα σὲ μιὰ μέρα — λὲς κι εἶχα ἀνυψωθῇ — μὲ τὸ κοντακιανό μου ἀνάστημα ἀπρόσμενα ἴσαμε τὸ Σταυρὸ τοῦ Ναζωραίου! Καὶ σὰ νὰ ξεκάρφωνα — ὁ Θεὸς νὰ μὲ χωρέσῃ — ἓνα καρφί ἀπὸ τίς καρφωμένες παλάμες τῶν χειρῶν του, σὰ νὰ ξεμύτιζα ἓνα ἀγκάθι ἀπὸ τὸ ἀγκαθερὸ στεφάνι ποὺ τοῦ μάτωνε τὸ θεῖο του τὸ μέτωπο...

ΑΛΚΗΣ Κ. ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

ΠΡΟΛΟΙ - ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

ΟΧΗΜΑΤΑ ΜΕ ΙΣΤΙΑ

"Υστερα ἀπὸ τὸ θαλάσσιο σκί καὶ τὴν ἱστιοπλοία ἓνα καινούργιο σπορ τῆς πλάζ, ποὺ κερδίζει κάθε μέρα ὁπαδούς σὲ εὐρύτερο κύκλο, εἶναι καὶ ἡ ἱστιοδρομία. Τὸ τρέξιμο, δηλαδή, στὴν ξηρά, μὲ δίκυκλα ἢ τρίκυκλα ὀχήματα ποὺ εἶναι ἐφοδιασμένα μὲ μεγάλα ἱστία. Τὸ θεαματικὸτατο αὐτὸ σπορ χρειάζεται τόλμη καὶ

μεγάλῃ κυριαρχίᾳ τοῦ πιλότου πάνω στὴ μηχανὴ του, γιὰ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον, ὅχι μονάχα γιὰ τὸν ἴδιο, μὰ καὶ γιὰ τὸν ἥσυχο, ἀνύποπτο περιπατητὴ ποὺ μπορεῖ νὰ βρεθῇ κοντὰ στὴν τροχιά του. Ὁ χειρισμὸς ἐνὸς τέτοιου ὀχήματος δὲν ἔχει τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὴν ὁδήγησιν μιᾶς μηχανῆς μὲ μοτέρ. Ὁ πιλότος, ἐδῶ, ἔχει νὰ ὑπολογίσῃ πολλὰ καὶ διαφορετικὰ στοιχεῖα: τὴν κατεύθυνση τοῦ ἀνέμου, τὴν ἀπότομη ἀνισοπέδωση, τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους.

Τὸ πρῶτο ὄχημα μὲ ἱστία ποὺ κατασκευάστηκε, ἦταν τὸ 1595 ἀπ' τὸν Σιμόν Σταβίν. 'Αλλά, μόνον στὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνα, θὰ ἀναφανοῦν οἱ πρῶτοι ὁπαδοί του, στὸ Βέλγιο καὶ τὴ Γαλλία. 'Απὸ τότε, ἀκολουθεῖ μιὰ σταθερὴ τεχνικὴ τελειοποίηση ποὺ καταλήγει στὶς σύγχρονες, γρήγορες καὶ κομψὲς μηχανὲς ποὺ τρέχουν ἀθρόοι σὰν βολίδες. Τὸ μέγεθός τους εἶναι γύρω στὰ 3.50 - 4 μέτρα καὶ μποροῦν νὰ τρέχουν μὲ καλὸν ἄνεμο 100 χιλιόμετρα τὴν ὥρα.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου Σ/βρη, ἔγιναν στὴ Γαλλία οἱ ἀγῶνες γιὰ τὸ εὐρωπαϊκὸ πρωτάθλημα τοῦ 1964. 'Ελαβαν μέρος σ' αὐτὸ ἑξὶ ἐθνικότητες. Ἡ παρουσία 50 ὀχημάτων μὲ ἱστία, σὲ μιὰ παραλία ποὺ εἶχε κατακλυσθῇ ἀπὸ ἓνα πολυάριθμον καὶ περίεργον κοινόν, ἦταν κάτι τὸ πολὺ θεαματικόν. Νικητὲς βγήκαν οἱ Βέλγοι, ποὺ κέρδισαν ὅλα τὰ βραβεῖα, καὶ πρωταθλητὴς τῆς Εὐρώπης γιὰ τὸ 1964, ἀνακηρύχτηκε ὁ νεαρὸς Λουδοβίκος ντε Τερσουέρεν ποὺ πιλοτάρει τὸ ὄχημα Β8 'Ακίγιόν.

ΜΙΑ ΚΑΥΣΙΜΗ ΑΝΑΠΝΟΗ

Ἡ ἀγγλικὴ «'Ιατρικὴ ἐφημερίδα» ἀναφέρει τὴν παραξενὴ περίπτωσιν ἐνὸς ἱερέα 'Αγγλου τοῦ ὁποῦ ἡ ἀναπνοὴ ἔπαιρνε φωτιά, κάθε φορὰ ποὺ δοκίμαζε νὰ σβῇ ἓνα κερί. "Ενας γιατρός, ὁ δόκτωρ Στέφεν Πάουερ, ἀνακάλυψε τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ: μιὰ πληγὴ, ποὺ δημιουργοῦσε ἓνα εὐφλεκτό ἀέριο στὸν ὁργανισμό τοῦ ἱερέα.

ΤΟ ΡΟΛΟΙ ΤΩΝ ΧΙΛΙΕΤΗΡΙΩΝ

"Ετσι θὰ μπορούσε νὰ ὀνομάσῃ κανεὶς τοὺς μετεωρίτες ἢ μετεωρόλιθους ποὺ τοὺς βλέπουμε νὰ πέφτουν στὴ γῆ ὡς διάττοντες. Γιὰτὶ, ἀπὸ τὴ μελέτη τῆς χαμηλῆς ραδιενεργείας τους, μπορεῖ νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἡλικία τους, ποὺ μετρίεται σὲ χιλιετηρίδες.

'Ιδού, τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν ποὺ ἔγιναν τὸ 1942 ἀπὸ ἓναν 'Αμερικανὸ ἐπιστήμονα, τὸν Φ. Α. Πάνεθ, καὶ τοὺς συνεργάτες του "Αρρολ καὶ Γιάκομπι: Ὁ Φ. Α. Πάνεθ ἔχει ἀνακαλύψει μιὰ καινούργια μέθοδο μελέτης τῆς ραδιενεργείας τῶν μετεωριτῶν, τὴ λεγομένη «μέθοδος τοῦ ἡλίου» (τὸ ἥλιον εἶναι τὸ παράγωγο τῆς διασπάσεως τῆς ραδιενεργείας σὲ οὐράνιον καὶ θόριον). Σύμφωνα μὲ τὴ μέθοδο αὐτή, ὑπολογίσθηκε ὅτι ἡ ἡλικία τῶν μετεωριτῶν ἀριθμεῖ 7 δισεκατομμύρια χρόνια. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ μετεωρίτες εἶναι ἀρχαιότεροι ἀπ' τὸ ἡλιακὸ μας σύστημα, ἐφόσον, ἡ ἐποχὴ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς γῆς ἔχει ὑπολογισθῇ σὲ 4,5 δισεκατομμύρια χρόνια.

Οἱ μετεωρίτες ἀποτελοῦν ἀντικείμενον ποικίλων μελετῶν (χημικῶν, μεταλλειολογικῶν καὶ ἄλλων) καὶ ποικίλων ἐργασιῶν ἐπιστημονικῶν. Οἱ ταχύτητες μὲ τίς ὁποῖες οἱ μετεωρίτες φτάνουν ἀπ' τὸ διάστημα στὰ ἐπάνω στρώματα τῆς γῆς, ὑπολογίζονται μὲ διάφορες μεθόδους, κυρίως μὲ τὸ ραντάρ. Οἱ ταχύτητες αὐτὲς εἶναι πάντοτε μεγάλες. 'Αποτέλεσμα, μὲ τὴν τριβὴ τους καὶ τὴν συμπίεσιν τοῦ ἀέρος νὰ ὑπερθερμαίνωνται ὡς τὴν πυράκτωση.

Αὐτὸ εἶναι ποὺ τοὺς κάνει ὁρατοὺς ὡς «διάττοντες». Ἡ λάμψη τους ποικίλλει καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ μᾶζα τους, ἀπὸ τὴ σύστασή τους, καθὼς κι ἀπὸ τὴν ταχύτητά τους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μετεωριτῶν ποὺ εἶναι ὁρατοὶ μὲ γυμνὸ μάτι, ἔχει ὑπολογισθῇ κατὰ προσέγγι-

Οἱ μετεωρίτες, τὰ ρολοὶ τῶν χιλιετηρίδων

σὴ σὲ περισσότερον ἀπὸ 9 δισεκατομμύρια τὸ χρόνο. Ἡ πέτρα ποὺ βλέπουμε στὴν εἰκόνα εἶναι ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸν μετεωρίτη «Περηφάνεια» ποὺ ἔπεσε στὶς 30 'Ιουνίου 1908 στὴ Σιβηρία καὶ ζυγίζει 40.000 τόννους. "Ενα μεγάλο μέρος τῶν μετεωρολίθων ἐξαεροῦνται στὸ διάστημα τῆς διαδρομῆς τους καὶ πέφτουν σὲ μορφή σκόνης.

ΜΑΓΝΗΤΙΚΗ ΑΓΕΛΑΔΑ

Οἱ 'Αμερικανοὶ σκέφθηκαν νὰ εἰσαγάγουν ἓνα μαγνήτη, μικρὸ ἀλλὰ ἰσχυρό, στὸν προστόμαχο τῆς ἀγελάδας, γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰ μεταλλικὰ ἀντικείμενα, ποὺ καταβροχθίζονται τὴν ὥρα τῆς βοσκῆς, νὰ εἰσχωρήσουν στὸ πεπτικὸ σύστημα.

ΜΥΡΣΙΝΗ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ

ΕΝΑΣ ΓΕΡΟΣ ΠΑΠΑΣ μού διηγήθηκε την ιστορία αυτή, που είναι αληθινή, μά μοιάζει σαν παραμύθι: Πριν από αιώνες ζούσε ένας μεγάλος ζωγράφος που του είχαν αναθέσει να ζωγραφίσει μία τοιχογραφία στον καθεδρικό ναό μιάς πόλης της Σικελίας. Το θέμα ήταν η ζωή του Χριστού. Για πολλά χρόνια ο καλλιτέχνης δούλευε το έργο του με υπομονή και προσοχή, ώσπου κάποια μέρα το τελείωσε. Δυό όμως από τα κυριώτερα πρόσωπα της συνθέσεως, ο Χριστός όταν ήταν παιδί και

Σχεδιασμός ΣΠ. ΓΙΑΝΝΑΡΗ

ο Ιούδας ο Ισκαριώτης, έμειναν άφιαχτα. Ο ζωγράφος έψαχνε παντού, πολύν καιρό, για να βρή τα μοντέλα που ήθελε για τα δυο αυτά πρόσωπα.

Κάποια μέρα, καθώς έκανε τον περίπατό του στην πόλη, συνάντησε μία παρέα από παιδιά που έπαιζαν στο δρόμο. Άνάμεσα σ' αυτά ο ζωγράφος ξεχώρισε ένα δωδεκάχρονο αγόρι που το πρόσωπό του τον έκανε να ταραχθή. Ήταν αυτό που ζητούσε τόσο καιρό. Πήρε το παιδί μαζί του, στο σπίτι του. Το αγόρι πόζαρε υπομονετικά και μέρα με την ημέρα το πρόσωπο του Χριστού, όταν ήταν μικρός, έφθασε στο τέλος του. Ο ζωγράφος έμεινε ικανοποιημένος από τη δουλειά του. Μά το μοντέλο για το πορτραίτο του Ιούδα δεν είχε βρεθεί ακόμα και έπρεπε να συνεχίσει την αναζήτησή του.

Η ιστορία του άριστου ζωγράφου που έμενε άτελειωτο διαδόθηκε παντού και πολλοί, που φαντάζονταν ότι είχαν όψη κακών ανθρώπων, προσφέρθηκαν να ποζάρουν για να γίνη επιτέλους και το πορτραίτο του Ιούδα, που θα ολοκλήρωνε

την τοιχογραφία του ναού της Σικελίας. Μάταια όμως ο γέρος καλλιτέχνης έψαχνε για τον Ιούδα, έτσι όπως τον όνειρευόταν — έναν άνθρωπο διεφθαρμένο από τη ζωή, παραδομένο στην πλεονεξία και την ακολασία.

Κάποιο απόγευμα που καθόταν σε μία ταβέρνα, φάνηκε έξαφνα στο κατώφλι της πόρτας παραπατώντας μία ρακένδυτη και ισχνή μορφή.

— Κρασί, κρασί, παρακάλεσε.

Ο ζωγράφος εκπληκτος είδε ένα πρόσωπο που φαινόταν να φέρη τα ίχνη όλων των αμαρτημάτων της ανθρωπότητας. Παρ' όλο που ο άνθρωπος ήταν αρκετά νέος, έμοιαζε να είχε περάσει και να είχε δει πολλά. Άναστατωμένος ο γέρος καλλιτέχνης του είπε: «Έλα μαζί μου και θα σου δώσω κρασί». Ήταν ακριβώς αυτό που ζητούσε τόσο καιρό.

Μέρες πολλές δούλεψε ο ζωγράφος για να τελειώσει το άριστούργημά του, μα καθώς περνούσε ο καιρός μία αλλαγή φάνηκε στο μοντέλο. Μία περιεργή ένταση πήρε τη θέση της αναισθησίας και της νάρκης, που ως τότε είχαν χαρακτηρίστικα σφραγίσει το πρόσωπο του νέου άνδρα. Έμοιαζε σαν να ξυπνούσε από κάποιο λήθαργο.

Ένα πρωί ξαφνικά τα κόκκινα μάτια του καρφώθηκαν με τρόπο στη ζωγραφιά που απεικόνιζε τον έαυτό του. Ήταν σαν να πρωτόβλεπε κάτι που τον αναστάτωνε.

Ο διάσημος ζωγράφος, που μέχρι τότε ήταν απορροφημένος από τη δουλειά του, πρόσεξε την ταραχή του ξένου, και αφήνοντας τα σύνεργά του τον πλησίασε και τον ρώτησε:

— Παιδί μου, τι σε στενοχωρεί τόσο πολύ;

Ο νέος άντρας, που καθώς ο σκοτισμένος νοῦς του είχε ξανάρθει την καθαρότητα της μνήμης κ' είχε αναμετρήσει όλο το βάθος της άβυσσου στην οποία τον γκρέμισαν οι έξευτελιστικές για μίαν ανθρωπινή ύπαρξη άσωτες, το μεθύσι, ή αλητεία, ή ακολασία κι ο φθόνος για κείνους που κάνουν μίαν ήρεμη ζωή, έκρυψε το πρόσωπο στα χέρια του κλαίγοντας με λυγμούς.

Μη μπορώντας να σταθί στα πόδια του, σωριάστηκε στο καταλερωμένο πάτωμα του εργαστηρίου κ' έμεινε εκεί κάμποση ώρα. Σπάραζε σύγκορμος όπως το ψάρι μέσα στο δίχτυ.

Σαστισμένος ο καλλιτέχνης, τον ράντισε με νερό, του έδωσε να πιή λίγο κονιάκ, έτριψε με κολώνια το μέτωπό του.

Επιτέλους, αυτό το δυστυχισμένο θῦμα των παθών του σήκωσε ίκευτικά τα μάτια προς το γέρο ζωγράφο. Τον κοίταξε άμιλητος μερικές στιγμές, κ' έπειτα πνίγοντας τον καημό του, μπόρεσε να ψιθυρίσει με φωνή που είχε κάτι από το βόγγο του γκιώνη:

— Δεν με θυμάσαι λοιπόν; Πριν από λίγα χρόνια ήμουνα το μοντέλο σου για το πρόσωπο του Χριστού!

(Διασκευή) ΚΩΤΙΑ ΡΟΔΙΑΔΟΥ

ΦΩΤ. Π. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ

ΤΟ ΠΥΡΗΝΟΚΙΝΗΤΟΝ ΠΛΟΙΟΝ 'ΣΑΒΑΝΝΑ,

Ο ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ έφιλοξένησε κατά τον παρελθόντα Φεβρουάριον και επί μίαν εβδομάδα το πρώτον πυρηνοκίνητον έμπορικόν πλοίον έπιφανείας, γνωστόν υπό το όνομα «Σαβάννα». Πρόκειται περί σκάφους το όποιον εκτελεί δοκιμαστικά ταξείδια προτού τεθή εις κανονικήν έμπορικήν λειτουργίαν και το όποιον παρέχει έντυπωσιακά αποτελέσματα μεταπολεμικών έρευνών εις τον τομέα της ατομικής ενεργείας.

Τα όνομά του δέν υπήρξε τυχαίον και έχει την ιστορίαν του. Υπό το αυτό όνομα, ένα άλλο, 'Αμερικανικόν επίσης άτμοκίνητον πλοίον, άνεχώρησεν από την πόλιν Σαβάννα των 'Ηνωμένων Πολιτειών της 'Αμερικής πρό 145 περίπου έτών και διέπλευσε διά πρώτην φοράν τον 'Ατλαντικόν 'Ωκεανόν. Διά λόγους κυρίως συγκρίσεως θα πρέπει να άναφερθή ότι το ταξείδιον εκείνο διήρκεσεν 29 ημέρας και το μεγαλύτερον μέρος του έπραγματοποιήθη με την βοήθειαν ιστίων, δεδομένου ότι το τρικάρταρον εκείνο σκάφος δέν είχε την δυνατότητα να φέρη στερεά καύσιμα, εύλα και άνθρακες, δι' άτμοκίνητον πλοῖον μεγαλύτερον των 89 ώρων.

Το πρώτον πυρηνοκίνητον αυτό σκάφος έπιφανείας, διά την κατασκευήν του όποιον έδαπανήθησαν υπέρ το έν και ήμισι δισεκατομμυρίων δραχμῶν, καθελκύσθη τον 'Ιούλιον του 1959. Το πλήρωμα του σκάφους άνέρχεται εις

120 περίπου άνδρας και ο αριθμός των έπιβατῶν εις 60 άτομα, ενώ τα τελευταίον τύπου μηχανήματα φορτώσεως και εκφορτώσεως περιορίζουν εις το έλάχιστον τους προς τον σκοπόν αυτόν ειδικευμένους εργατάς.

Το «Σαβάννα», το όποιον θεωρείται ως το ασφαλέστερον πλοῖον έπιφανείας, είναι ένα σκάφος μέσου μεγέθους (22 χιλιάδων τόνων), δύναται να φέρη φορτίον 9½ χιλιάδας τόννους και πλέει με μεγάλην ταχύτητα 38 περίπου χιλιομέτρων την ώραν. Έλλείπουν βεβαίως από το σκάφος αυτό αι καπνοδόχοι και τα λοιπά έξαρτήματα λειτουργίας διά στερεῶν ή υγρῶν καυσίμων. Άντι αυτού φέρει όκτώ τόννους πυρηνικών καυσίμων και χωρίς άνεφοδιασμόν είναι δυνατόν δι' αὐτῶν να κάμη 14 φορές τον γύρον της Γῆς. Διά μίαν τοιαύτην διαδρομήν, ένας συνήθης τύπος πετρελαιοκινήτου πλοῖου θα χρειαζέτο 90 περίπου χιλιάδας τόννους άκαθάρου πετρελαίου.

Το σπουδαιότερον μέρος του πλοῖου είναι ο πυρηνικός άντιδραστήρ, ο όποιος είναι καταλλήλως τοποθετημένος εις το κέντρον του σκάφους και έφωδιασμένος με ειδικόν αυτόματον σύστημα διαρκούς έλέγχου του βαθμοῦ ραδιενεργείας των διαφόρων διαμερισμάτων του πλοῖου. Εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν ήθελε παρατηρηθή αύξησις ραδιενεργείας, το σύστημα έλέγχου σημαίνει συναγεμῶν και έντός δύο το πολύ δευτερολέπτων είναι δυνατόν να σταματήσῃ ή λειτουργία του άντιδραστήρος και να διακοπῇ κατ' αὐτόν τον τρόπον ή παραγωγή ραδιενεργείας. Ειδικός μετρήσεις προς παρακολούθησιν της ραδιενεργείας εις τον χώρον κυρίως έλλιμενισμού του σκάφους εξετέλεσε και ή 'Ελληνική 'Επιτροπή 'Ατομικής 'Ενεργείας.

Μέχρι της άφίξεώς του εις Πειραιά, το «Σαβάννα» διέπλευσε απόστασιν 15ην περίπου προς τον γύρον του κόσμου, μετέφερε άνω των χιλίων έπιβατῶν και το έπεσκέφθησαν περί τας 350 χιλιάδας άτομα. Παράλληλως κατά τα δοκιμαστικά ταῦτα ταξείδια, διεπιστώθησαν, μεταξύ άλλων, αι λειτουργικαί άνάγκαι ενός πυρηνοκινήτου πλοῖου, έμελετέθη πλήρως το σύστημα του άντιδραστήρος, ή καλλιτέρα τοποθέτησις των διαφόρων συσκευῶν και οργάνων και

έπίσης ο τρόπος διά του όποιου θα δύναται να γίνεται εις το πλοῖον ο έλεγχος του μηχανικοῦ συγκροτήματος.

Άπό άπόψεως έσωτερικοῦ διακόσμου και διαρρυθμίσεως του «Σαβάννα», θα πρέπει να σημειωθή ότι ταῦτα αποτελοῦν την τελευταίαν λέξιν της άμερικανικής αίσθητικῆς, βιομηχανίας και τεχνολογίας. Οὕτω, το σκάφος διαθέτει έν συνόλω πέντε άνελκυστήρας, αι έσωτερικαί έπιφάνειαι των τοιχωμάτων του καλύπτονται με υλικά τα όποια δέν έχουν άνάγκην ούδεμιᾶς συντηρήσεως και όλα τα διαμερίσματά του είναι έφωδιασμένα με έγκαταστάσεις κλιματισμοῦ. Τα έπιπλά του είναι άφλεκτα λόγω ειδικῆς κατασκευῆς από χάλυβα, άλουμίνιον και πλαστικᾶς ύλης, ενώ οι τάπητες, τα παραπετάσματα και αι ταπετσαρίαι του πλοῖου είναι και α το πλεῖστον κατασκευασμένα από τεχνητάς ίνας.

Πλὴν του «Σαβάννα», υπάρχει και ένα άλλο παλαιότερον πυρηνοκίνητον, υποβρύχιον όμως άμερικανικόν σκάφος, το «Ναυτίλος», του όποιου αι εργασίαι έπερατώθησαν το 1955. Είναι άναμφισβήτητον ότι άμφότερα τα σκάφη ταῦτα αποτελοῦν άπόδειξιν του πως είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθῇ έπωφελῶς ή ατομική ενεργεία δι' εἰρηνικοῦς σκοποῦς και επίσης κατά ποῖον τρόπον είναι δυνατόν να συμβάλῃ ή πυρηνική ενεργεία εις την εξασφάλισιν της κυριαρχίας των θαλοσσῶν.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ :

1) Πρέπει να συμπληρωθῶν και να μᾶς σταλοῦν το ταχύτερον το Γενικόν Δελτίον έγγραφῆς του Σχολείου εις τον Ε.Ε.Σ.Ν. ως και αι καταστάσεις έγγραφῆς 'Ερυθροσταυριτῶν.

2) Πρέπει μέχρι του τέλους του σχολ. έτους να εὔρισκωνται εις τα Γραφεία μας διά την συμμετοχήν μας εις διεθνείς εκθέσεις του έτους 1965 α) τα λευκώματα σχολ. άλληλογραφίας, β) πίνακες ζωγραφικῆς με θέματα από την σχολ. ζωήν του τόπου (άσχολία κατοίκων, ήθη, έθιμα), από την ερυθροσταυρικῆν δράσιν (παροχή πρώτων βοηθειῶν, βοήθεια εις ήλικιωμένους και ένδεείς) και έν γένει από τας επιδιώξεις του Ε.Ε.Σ.Ν. (ύγιεινή, καθαριότης, καταστροφή βλαβερῶν έντόμων, προπαγάνδα διά την αἰμοδοσίαν, άναδασώσεις, έξωραίστικά έργα κλπ., γ) οι κοῦκλες με έθνικὰς ένδυμασίας.

3) Το έτος 1965 είναι, ως γνωστόν, αφιερωμένον εις την Νεότητα δι' όν λόγον και πρέπει να ένταθῇ ή δραστηριότης σας καθ' όλην την διάρκειάν του εις δλους τους τομείς των επιδιώξεων του 'Ερυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος.

4) Διά την συμμετοχήν σας εις τον διαγωνισμόν 'Αχ. Κύρου αι εκθέσεις δράσεως πρέπει να άποσταλοῦν διά των οικείων 'Επιθεωρήσεων εγκαίρως ώστε να εὔρισκωνται εις τα Γραφεία μας, μέχρι τέλους 'Ιουλίου έ.ε., το βραδύτερον.

5) 'Επιστροφαι φυλλαδίων Περιοδικοῦ γίνονται δεκταί μόνον μέχρι τέλους του έπομένου μηνός, δηλ. τεύχη 'Απριλίου 1964 θα γίνονται δεκτά μόνον μέχρι τέλους Μαΐου.

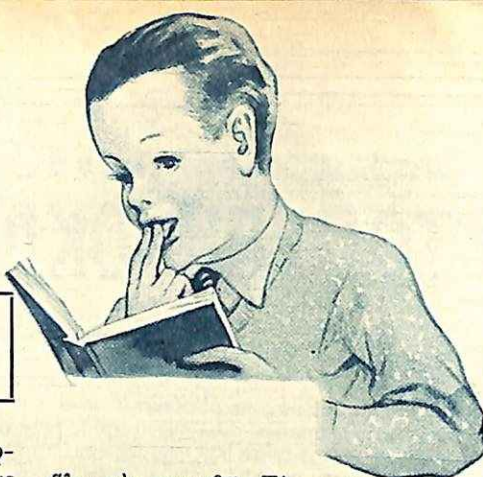
6) Τα έμβάσματα διά το Περιοδικόν να μη στέλλωνται προσωπικῶς, αλλά άπρ ο σ ὶ π ὶ ς : «'Ελληνικόν 'Ερυθρόν Σταυρόν Νεότητος», οδός Λυκαβηττοῦ 1, —διότι άλλως δυσχεραίνεται ή εισπραξις.

7) Υπάρχουν εις τα γραφεία μας ώραια μεταλλικά σήματα Ε.Ε.Σ.Ν. αντί 0,50 δρχ. έκαστον, τα όποια άποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας και άποστολής του άντιτίμου.

8) Αι άποστέλλόμεναι προς δημοσίευσιν φωτογραφίαι να άπεικονίζουιν 'Ερυθροσταυρικῆν δράσιν και να είναι δσον το δυνατόν παραστατικώτεραι, ώστε ή επεξηγήσις να είναι σχεδόν περιττή (π.χ. μαθηταί φυτεύοντες δένδρα, όχι μεταβαίνοντες ή επιστρέφοντες κ.λπ.) και τα πρόσωπα να φαίνωνται τελείως άπορροφημένα από την εργασίαν, την οποίαν εκτελοῦν.

Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ

5. ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΑ ΖΩΑ

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΠΡΩΙ ὁ Τάκης πήγαινε σχολεῖο μαζί με τὸ Νίκο, τὸ γείτονά του. Ἐνῶ ὁμως βιαζόντουσαν, κάτι τοὺς ἔκανε νὰ σταθοῦν. Καθὼς ἔστριβαν τὴ γωνιά, βλέπουνε κόσμο μαζεμένο καὶ τρέχον κοντὰ κι αὐτοὶ ἀπὸ περιέργεια νὰ δοῦν τί γινόταν.

— Τί συμβαίνει; ρωτᾷ ὁ Νίκος, ἓνα ἄλλο παιδί πὸν ἔσπρωχνε κι αὐτὸ νὰ χωθῇ στὸν κύκλο.

— Τώρα θὰ γελάσουμε, ἀπάντησε τὸ παιδί καὶ χώθηκε μέσα στοὺς ἄλλους.

— Τί εἶναι; τί εἶναι; ρωτᾷ κι ὁ Τάκης.

— Δὲν ξέρω, τοῦ λέει ὁ Νίκος φαίνεται ὁμως πὼς θὰ γελάσουμε. Καὶ προσπάθησαν νὰ χωθοῦν κι αὐτοὶ στὸ ἀνθρωπομάζωμα νὰ δοῦν τί συμβαίνει. Καὶ νὰ τί συνέβαινε:

Στὸ πεζοδρόμιο ἦταν ὁ μπακάλης κρατώντας στὸ ἓνα χέρι του μιὰ φάκα μέσα στὴν ὁποία τσίριζε τρέχοντας δώθε κείθε φοβισμένο ἓνα ποντικίκι καὶ στὸ ἄλλο ἓνα μπουκάλι με πετρέλαιο.

— Θὰ τὸ καταβρέξω τώρα με τὸ πετρέλαιο, μονορούρισε ὁ μπακάλης, θὰ τοῦ βάλω φωτιά καὶ θ' ἀνοίξω τὴ φάκα νὰ φύγει. Νὰ μάθῃ ἄλλῃ φορὰ νὰ μοῦ τρώῃ τὸ τυρί.

Καὶ πράγματι, χύνει τὸ πετρέλαιο, ἀνάβει ἓνα σπύρτο, τὸ ρίχνει ἀπάνω στὴ φάκα καὶ τὴν ἀνοίγει.

Τὸ δύστυχο τὸ ποντικίκι τυλιγμένο στὶς φλόγες, ὥρμησε ἔξω κι ἄρχισε νὰ τρέχῃ σὰν τρελὸ γιὰ νὰ σωθῇ.

Ὁ Τάκης σκέπασε τὰ μάτια με τὴν παλάμη του ἀπὸ φόβου. Ἦτανε τρομερό. Δὲν μπορούσε νὰ βλέπῃ τέτοιο θέαμα.

— Ἀχ, τὸ κακόμοιρο! φώναξε. Μὰ δὲν τὸ λυπόσαστε;

— Ὅχι νὰ μοῦ τρώῃ πότε τὸ τυρί καὶ πότε τὰ ὀσπρία;

— Γιὰ σκέψου νὰ σοῦ τὸ κάνανε ἐσένα αὐτό, εἶπε ὁ Τάκης στὸ μπακάλη, θὰ σᾶρεσε; Νὰ σὲ περιχύσουν με πετρέλαιο καὶ νὰ σοῦ βάλουνε φωτιά;

Οἱ ἄλλοι, οἱ περισσότεροι, κάτι ἀναίσθητοι ἄνθρωποι πὸν ἀπὸ τὰ

μοῦτρα τοὺς καταλάβαινες τί βάρβαροι ἦσαν, γελοῦσανε. Γελούσανε με τὸ φτωχὸ ποντικίκι, πὸν σπάρανε ἀπελπισμένα, τρέχοντας σὰ σβούρα νὰ σωθῇ.

— Πᾶμε νὰ φύγουμε, εἶπε ὁ Νίκος, στενοχωρημένος κι αὐτὸς με τὸ φοβερὸ θέαμα. Δὲν μπορῶ νὰ βλέπω τέτοια πράγματα.

Ὅταν ἔφθασαν στὸ σχολεῖο τοὺς, ἦταν ἀργά. Τὰ παιδιά εἶχανε μπεῖ στὴν τάξη γιὰ τὸ μάθημα. Ὁ Νίκος χτύπησε σιγὰ τὴν πόρτα καὶ μπήκαν. Ὁ Τάκης ἦταν ἀκόμα ἀναστατωμένος, τὰ μάτια του ἦσαν κόκκινα.

— Γιατί ἀργήσατε; τοὺς ρώτησε ὁ Δάσκαλος. Τί πάθατε;

Ὁ Νίκος διηγήθηκε τί τοὺς συνέβη.

— Εἶναι μιὰ βάρβαρη συνήθεια πὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐξαφανισθῇ, εἶπε ὁ Δάσκαλος. Αὐτὸ πὸν ἔκανε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, δὲν εἶναι μόνο βάρβαρο, σκληρὸ καὶ ἀπάνθρωπο, ἀλλὰ καὶ ἀνάνδρο. Γιατί βρῆκε ἓνα ἀδύνατο πλάσμα, ἓνα τόσο δα ζωάκι, ἓνα μικρὸ ποντικίκι πὸν θέλησε κι αὐτὸ νὰ φάῃ κάτι γιὰ νὰ ζήσει, καὶ τὸ ἐκδικήθηκε με τὸν ἀπαίσιο αὐτὸν τρόπο. Εἶναι φοβερό.

— Μὰ ἀφοῦ, Κύριε, τοῦ ἔρωγε τὸ τυρί; Νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ τοῦ τρώῃ; ρώτησε ἓνας μαθητὴς.

— Δὲν εἶπα αὐτό, ἀπάντησε ὁ Δάσκαλος, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ βασανίζῃ με τὸν τρομερό, με τὸ σκληρὸ αὐτὸν τρόπο. Καὶ τὸ κακὸ εἶναι πὸν υπάρχουν πολλοὶ ἄνθρωποι πὸν βασανίζουν ὄχι μόνο τὰ ποντίκια, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα πὸν τοὺς βοηθοῦν στὶς δουλειές τοὺς. Πόσες φορὲς βλέπουμε ἀσυνείδητους ἄνθρώπους νὰ φορτώνουν τὸ γαῖδαρό τοὺς με πολὺ βαρὺ φορτίο κι ὅταν τὸ καμμένο τὸ ζῶο δὲν μπορεῖ νὰ τὸ σηκώσῃ, τὸ χτυποῦν κι ἀπὸ πάνω.

— Προχθές, Κύριε, πετάχθηκε ἓνας μαθητὴς, στὴ γειτονιά μας, ἔπεσε ἓνα ἄλογο γιατί δὲν μπορούσε νὰ τραβήξῃ τὸ κάρο ὅπου ἦταν ζεμένο κι ὁ καραγωγέας τὸ χτυποῦσε. Μαζεῦτηκε κόσμος καὶ βοήθησαν

ἄλλοι νὰ σηκωθῇ. Τὸ κακόμοιρο ἦταν πληγωμένο στὰ γόνατα κι ἔτρεχαν αἷματα.

— Ἄλλῃ ἀπανθροπία κι αὐτή. Δυστυχῶς, συνέχισε ὁ Δάσκαλος, ὁπάρχουν πολλοὶ ἀκόμα ἄνθρωποι, ἂν μπορεῖ νὰ λέγονται ἄνθρωποι, πὸν φέρονται ἔτσι στὰ ζῶα. Μήπως ἐκεῖνοι πὸν δένουν καὶ κρατοῦν τὶς κόττες ἀνάποδα ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὶς κουβαλοῦν κρεμασμένες με τὸ κεφάλι κάτω;

— Καὶ πῶς νὰ τὶς κουβαλοῦνε, Κύριε; ρώτησε ἓνας ἄλλος μαθητὴς.

— Ἄν εἶναι πολλὲς νὰ τὶς βάζουνε σὲ κιβώτια καφασωτά, ἂν ὁμως πρόκειται γιὰ μιὰ ἢ δυό, νὰ τὶς βαστοῦν στὴν ἀγκυλιά τοὺς. Γιὰ φαντασθῇτε νὰ σᾶς ἔδεναν καὶ σᾶς τὰ πόδια καὶ νὰ σᾶς κουβαλοῦσαν με τὸ κεφάλι κάτω! Θὰ σᾶς ἄρεσε; Τὰ παιδιά γέλασαν.

— Δὲν εἶναι ὁμως γιὰ γέλια, εἶπε σοβαρὰ ὁ Δάσκαλος. Ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τὰ ζῶα πρέπει νὰ εἶναι τουλάχιστον ἀνθρώπινη, γιατί ἄλλιως οἱ ἄνθρωποι πὸν φέρονται μ' αὐτὸν τὸν βάρβαρο καὶ σκληρὸ τρόπο στὰ ζῶα, δὲν πρέπει νὰ λέγονται ἄνθρωποι, ἀλλὰ ζῶα. Καὶ χαίρουμε πὸν μοῦ δόθηκε σήμερα ἡ ἀφορμὴ νὰ σᾶς πῶ μερικὰ λόγια πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Ἡ καλὴ, ἡ ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ μας πρὸς τὰ ζῶα, εἶναι ἓνα χρήσιμο μάθημα πὸν κάναμε σήμερα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἓνα γατάκι τρύπωσε μέσα στὴν τάξη, ἔκανε ἓνα ξεφυσισμένο «νιάου» καὶ πῆγε καὶ τρίφτηκε στὰ πόδια τοῦ Δασκάλου.

— Κάποιοι θὰ τὸ πετάξανε, εἶπε ἐκεῖνος καὶ βρῆκε καταφύγιο στὸ Σχολεῖο μας.

— Νὰ τὸ κρατήσουμε, φώναξαν τὰ παιδιά.

Καὶ πράγματι τὸ κράτησαν καὶ τὸ γατάκι ἔγινε ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὸ γούρι, ἡ μασκωτίτσα τοῦ Σχολείου καὶ τὰ παιδιά ἀνέλαβαν νὰ τοῦ φέρουν ἀπὸ κάτι τὸ καθενα τὴν ἡμέρα, γιὰ νὰ ζήσει.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΕΙΖΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

ΦΟΡΑ ΕΥΓΕΝΙΑ
Δημ. Σχολ. Σιδηροπόλεως

ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΣΤ' Δημ. Σχολ. Χίου

ΤΣΙΚΟΥΤΡΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ
Βον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Κρήτης

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ
Δημ. Σχολ. Εὐκαρπίας Κύπρου

ΠΡΩΤΟΥΣΑΛΤΟΥ ΑΝΝΑ
Δημ. Σχολ. Καρπάθου

ΠΑΙΔΙΑΔΙΤΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ
Δημ. Σχολ. Ἐμπάρου Ἡρακλείου Κρήτης

ΜΑΛΑΣΙΩΤΗ ΦΙΛΙΤΣΑ
Δημ. Σχολ. Τρικέων Μαγνησίας

ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΤΑΛΟΣ
Γυμ. Κάτω Νευροκοπίου

Ἀνεῦρον χρήματα καὶ διάφορα ἀντικείμενα ἀξίας, τὰ ὁποῖα παρέδωσαν εἰς τοὺς δικαιοῦχους.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 19)

ἀπαγόρεψε. Μὴν κόψῃς τ' ἄνθη τοῦ κάμπου, μοῦ εἶπε. Ἄν τὸ κάνης, θὰ γίνῃς δυστυχισμένη.

— Καταλαβαίνω. Ἡ μητέρα σου δὲν θέλῃ νὰ μάθῃς τὰ μυστικά τῆς γῆς καὶ τοῦ Ἄδῃ. Ἄν μυριζώσουν τὰ λουλούδια τοῦ κάμπου, θὰ σοῦ φανερώνονταν τὰ μυστικά αὐτά.

— Τὰ ξέρεις, ἐσύ;

— Ὅλα! ὦ, κορίτσι μου! Ἐχεῖ ἡ γῆ καὶ ἡ ἄβυσσος, μυστικά πὸν τὰ ἀγνοεῖ ὁ οὐρανός. Ἀλλά, δὲν καταλαβαίνει τὸν οὐρανό, αὐτὸς πὸν δὲν γνώρισε τὴ γῆ καὶ τὸ σκοτάδι.

— Μπορεῖς, νὰ με κάνης νὰ τὰ καταλάβω;

— Ναί! Κοίτα!

Ὁ φτερωτὸς θεὸς ἄγγιξε τὴ γῆ με τὴν ἄκρη τοῦ τόξου του κι ἓνας μεγάλος Νάρκισσος φύτρωσε ἐκεῖ.

— ὦ, τί θαυμάσιο λουλούδι! ἔκανε ἡ Περσεφόνη. Πῶς μοιάζει τοῦ ἀσημένιου ἀστρου πὸν ἔβλεπα πάντα νὰ λάμπῃ πέρα στὸν ὀρίζοντα καὶ πεθυμοῦσα τόσο νὰ τὸ ἀγγίσω! Μὰ, τὸ ἄστρο χαμήλωνε, χαμήλωνε κι ἐξαφανιζόταν μακριά.

— Ναί, Περσεφόνη, αὐτὸ εἶναι τὸ ἀστέρει σου! Ἐγώ, τὸ μεταμόρφωσα καὶ τὸ ἔκαμα νὰ ξαναγεννηθῇ με τὴ μορφή ἑνὸς λουλουδιοῦ. Τώρα, μπορεῖς νὰ τὸ ἀγγίξεις, νὰ τὸ κόψῃς καὶ νὰ τὸ μυριστής.

Ἡ Περσεφόνη σὰν ὑπνωτισμένη, ἔκανε ἓνα βῆμα πρὸς τὸ θαυμαστὸ λουλούδι. Ἀλλά, τὴν ἴδια στιγμὴ

ἀκούστηκε στὸ βάθος μιὰ βροντὴ σὰν φοβέρα κι οἱ νύμφες, πὸν ὡς τὴν ὥρα ἐκείνη παρακολουθοῦσαν βουβές, ἄρχισαν νὰ φωνάζουν:

— Μὴν προχωρεῖς, Περσεφόνη. Μὴ... θυμήσου τὴ μητέρα σου. Εἶναι μάγια! Εἶναι παγίδα!

— Πῶς τὸ λές αὐτὸ τὸ λουλούδι; Ἐξακολούθησε ἡ Περσεφόνη μαγεμένη, δίχως νὰ προσέχῃ σὲ τίποτα ἄλλο.

— Οἱ ἄνθρωποι, τὸ λένε νάρκισσο. Ἀπ' τὰ λευκὰ πέταλά του κι ἀπ' τὴ χρυσή του καρδιά, βγαίνει ἓνα μεθυστικὸ ἄρωμα. Μόλις, πλησιάσῃς τὸ πρόσωπο σ' αὐτό, θὰ δῇς, ἀμέσως, τὰ θαύματα τῆς γῆς, τὰ μυστικά τῆς ἀβύσσου. Τίποτα δὲν θὰ σοῦ εἶναι κρυφόν.

Ἡ Περσεφόνη, ἀσυναίσθητα, ἔβαλε τὸ χέρι της στὸ ὀλέθριο λουλούδι ἀναφωνώντας:

— ὦ, θαυμάστο λουλούδι, με τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα! Θέλω, νὰ σὲ κόψω καὶ νὰ σὲ μυριστώ. Κι ἂν ἀκόμα, θὰ ἔπρεπε γι' αὐτὸ νὰ πεθάνω...

Ἀλλά, τὰ λόγια της τὰ σκέπασαν οἱ βροντὲς καὶ οἱ κεραυνοί. Σύγχρονα, ἡ γῆ μισανόιχτηκε, πλάι ἰ της. Καὶ μέσα ἀπ' τὸ μαῦρο χάσμα, πρόβαλε ὁ Πλούτωνας, ὁ θεὸς τοῦ Ἄδῃ, πάνω στὸ ἄρμα του πὸν τὸ σέρναν δυὸ μαῦρα ἄλογα. Ἀρπάζε τὴν Περσεφόνη, τὴ στιγμὴ πὸν σκυμμένη ἔκοβε τὸ ἄνθος. Ἡ Περσεφόνη σήκωσε μεγάλη φωνή, πασχίζοντας νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' τὰ χέρια του. Τὸ ἄρμα ξανακρύφτηκε

γρήγορα στὴ γῆ, μαζί με τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Περσεφόνη καὶ ἔγινε ἄφαντο. Οἱ νύμφες σκόρπισαν στενάζοντας μέσα στὸ δάσος. Καὶ ὁ φτερωτὸς θεὸς πέταξε γελώντας δυνατά. Ἡ ἀπελπισμένη φωνὴ τῆς Περσεφόνης ἀκουγόταν γιὰ ὥρα κάτω ἀπ' τὴ γῆ:

— Μητέρα μου, βοήθεια! Μητέρα μου!...

Μαζὶ ἀκουγόταν καὶ τὸ κατρακύλισμα τοῦ ἄρματος πὸν ἔσβηνε μακριὰ σὰν μιὰ ὑποχθόνια βροντή.

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

Η ΕΞΟΔΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 3)

τὴν Βοιωτίαν ὁ Ἐπαμεινώνδας. Καὶ ἀκολουθεῖ ἡ Ἐξοδος: «Ἀπὸ τὴν γῆν, ἀπὸ τὰ κύματα — θορνεῖ ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ — ἀπὸ τὸν βαθὺν κόλπον τῶν φλογῶν ἐξέφευγαν νέφη ψυχῶν, πὸν ἐπιπταν εἰς τὴν ἄβυσσον ἢ ἐπετοῦσαν εἰς τὸν οὐρανόν». Καὶ μέσα εἰς τὰ νέφη αὐτὰ τῶν ψυχῶν δὲν ἦσαν ὀλίγοι φιλέλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐπεβεβαίωσαν με τὴν θούσιαν τῶν τὴν ὑποθήκην τοῦ Βύρωνος, πὸν ἀφῆκε τὴν τελευταίαν του πνοήν, καὶ αὐτὸς, εἰς τὸ Μεσολόγγι: «Ὁποῖος θέλει νὰ λαμπρύνῃ τὸ δόγμα του με εὐγενῆ πράξιν στρέφεται πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἐνθουσιώδης ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἡρώων της πατεῖ με τὸλμην τὴν κεφαλὴν τῶν τυράννων καὶ τρέχει εἰς τὰς μάχας διὰ νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ ἐλευθερωθῇ».

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΕΡΕΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΕΡΕΣ ονομάζουνε στη Λέσβο τη Μεγάλη Σαρακοστή και στα έθιμα που γινότανε και που μερικά εξακολουθούνε να γίνονται ακόμα, πρωτεύοντα ρόλο έχουνε τα παιδιά, οι γυναίκες και πίοτερο οι μανάδες.

Θ' αρχίσουμε από τον Μεγάλο Κανόνα, όπου οι γριούλες πηγαίνουνε στην άγρυπνιά με άναμμένα τα λαδοφαναράκια, και τα μικρά εγγονάκια τους κρατώντας τα από το χέρι. Όπως κ' ή λέξη το λέει, ο Κανόνας κείνη τη μέρα είναι μεγάλος. Πολλά τροπάρια ψέλνουνε όλη τη νύχτα οι ψαλτάδες, που κάνουνε τις γριούλες να νυστάζουνε και να κοιμούνται μέσα στα στασίδια. Τα εγγόνια τους τότε, που έχουνε μαζί τους κλωστές και βελόνες, ράβουνε τις φούστες των γιαγιάδων τους, τη μιά με την άλλη. Κι όταν τελειώση ο Κανόνας και σηκωθούνε οι γριούλες για να φύγουνε, βρίσκονται ραμμένες και τα παιδιά πανηγυρίζουνε για το θρίαμβο και το κατόρθωμά τους.

Το Σάββατο του Λαζάρου, οι μανάδες, στη μνήμη του νεκρانشτημένου Λαζάρου, ζυμώνουνε για τα παιδιά τους ειδικά κουλούρια, που δίνουνε το σχήμα μικρού παιδιού φασκιωμένου, στολισμένα με σταφίδες, καρύδια, αμύγδαλα και μοσκοάρφια. Στην Άντισσα της Λέσβου τα παιδιά παίρνουνε τα «λαζαρέλια», τα κουλούρια δηλαδή, κι ανεβαίνουνε στην πλαγιά μianού βουνού, απ' όπου τα κατακυλάνε. Σ' όποιο μέρος σταματήσουνε, ψάχνουνε να βρουνε περδικοφωλιά για να πάρουνε τ' αυγά και να τα βάψουνε τη Λαμπρή. Κείνη τη μέρα γυρίζουνε τα παιδιά στα χωριάτοσπιτα και τραγουδάνε τα κάλαντα που λέγονται «λαζαρικά». Τα «λαζαρικά» τα τραγουδάνε βαστώντας στα χέρια τους μια εικονική παράσταση του Λαζάρου. Στη Θράκη, τη Μακεδονία κι άλλα μέρη της Ελλάδας γυρίζουνε μονάχα τα μικρά κοριτσάκια, που λέγονται «λαζαρίτσες» ή «λαζαρίνες» και βαστάνε στην άγκυλιά τους ένα κόπανο ή μια ρόκα

τυλιγμένα με πολλά πολύχρωμα κουρελάκια, κορδέλες και λουλούδια, που μοιάζουνε σά να βαστάνε μωρό. Στην Κρήτη το Λάζαρο τόν κάνουνε ένα σταυρό με καλάμια και τόν στολίζουνε με «κολαίνες» από λεμονανθούς και «μαχαϊρίδες». Στη Σκύρο παίρνουνε μια σιδεροχουλιάρα, την τρυπητή κουτάλα, και τη στολίζουνε με άσπροπούλια, σε κάθε τρύπα από ένα. Κολλάνε

και κανένα γαρυφαλάκι κόκκινο για το στόμα, και το φτιάχνουν σαν πρόσωπο. Δένουν ένα ξύλο σταυρωτό πάνω στην κουτάλα τάχα πώς είναι χέρια, περνούν ένα πουκαμισάκι από πάνω, και κάνουνε το Λάζαρο. Στην Κύπρο το Λάζαρο τόν έκανε ένα παιδί στολισμένο με κίτρινα λουλούδια, τα «σιμιλούδκια», που δεν φαινότανε ούτε το πρόσωπό του. Το Λάζαρο τόν γυρίζανε τα παιδιά στα σπίτια κι όταν αρχίζανε να τραγουδάνε, ξαπλωνόταν ένας πάνω στο χῶμα κ' έκανε τόν πεθαμένο κι όταν στο τέλος του τραγουδιού λέγανε «Λάζαρε, δεῦρο έξω», σηκωνότανε.

Στην Ήπειρο όμως τα παιδιά μασκαρεύονται και γυρίζουνε τα σπίτια άρματωμένα με κουνούνια, μαχαίρια και γαταγαγάνια. Μπροστά πηγαίνει ο «Μπαίραχτάρης» κα- ταφορτωμένος με κουνούνια, κι από πίσω τ' άλλα παιδιά με γαταγαγάνια και κουνούνια, ύστερα ο γαμπρός κ' ή νύφη και τελευταίοι ο γέρος κ' ή γριά. Όταν το τσοῦρμο φτάση

μπροστά στο χωριάτοσπιτο, αρχίζουνε να χτυπάνε δυνατά τα κουνούνια και να κουνάνε από δω κι από κει τα γαταγαγάνια τους. Το ίδιο περίπου γίνεται και στην Άντισσα της Λέσβου. Ένα από τα «λαζαρικά» κάλαντα είναι και τοῦτο που τα παιδιά τραγουδάνε στη Βατούσα της Λέσβου:

«Εἰς τὴν πόλιν Βηθανία
κλαίει Μάρθα καὶ Μαρία
Λάζαρον τὸν ἀδερφόν των
τὸν καλὸν καὶ ἀγαπητὸν των.
Τὸν μοιρολογοῦν καὶ λέγουν,
τὸν μοιρολογοῦν καὶ κλαίουν:
Λάζαρος ἀπολυτῶθι
ἀνεστήθι καὶ ἐσηκώθι.
— Λάζαρέ μας, Λάζαρέ μας
φίλε καὶ ἀγαπητέ μας
πές μας Λάζαρε τί εἶδες
εἰς τὸν Ἄδην ὅπου ἐπῆγες;
— Εἶδα φόβους, εἶδα τρόμους,
εἶδα βάσανα καὶ πόνους.
Δόστε μου λίγα νεράκι
νὰ ξεπλύνω τὸ φαρμάκι
τῆς καρδιάς μου τῶν χειλέων
καὶ μὴ μὲ ρωτᾶτε πλέον.
Τοῦ χρόνου πάλιν νὰ ῥθωμεν
μ' ὑγεία νὰ σᾶς βρῶμεν
τὸν οἶκον σας χαρούμενον
καὶ νὰ σᾶς τραγουδῶμεν».

Σάν τελειώνανε τα κάλαντα βγαίνανε οι νοικοκυράδες και τους δωρίζανε, αυγά, χρήματα, λαχανικά κι ὅ,τι ἄλλο είχανε. Άν καμιά νοικοκυρά τους ἔδιωχνε και δέν τους φίλευε, τα παιδιά φοβερίζανε πώς θα γυρίζανε ανάποδα το Λάζαρο, που ήτανε κακὸς οἰωνός, κ' ή νοικοκυρά ἀναγκαστότανε να τους τρατάρη.

Τὴν Κυριακή τῶν Βαΐῶν ἐπίσης, τα παιδιά στη Λέσβο γυρίζουνε στα σπίτια και τραγουδάνε τα κάλαντα κρατώντας ένα μεγάλο κλαδί βέργας, στολισμένο με πολύχρωμα κουρελάκια και κορδέλες, και μ' ένα κουνουνάκι κρεμασμένο στην κορυφή του κλαδιού:

«Βάγια, βάγια τοῦ Βαγιῶ
τρῶνι φάρια τοῖς κουλί
τῶς ὡς τὴν ἄλλη Κυριακή
τρῶνι τοῦ παχὶ τ' ἀρνί»,
ἢ «τοῦ μαμᾶ τοῖς τοῦ τσιτσί»,
ἢ «πὶ τοῦ κότσ' νου τοῦ βρασί».

Τὴ Μεγάλη Πέμπτη «Κότσιν Πέφκ'», οι μανάδες ζυμώνουνε και

κάνουνε τα «κουλίτσια», τις λαμπριάτικες κουλούρες με τα κόκκινα αυγά στη μέση. Κείνη τη μέρα βάφουνε και τα λαμπριάτικα αυγά, κόκκινα, ή κίτρινα, κ' οι νοικοκυράδες κοιτάζουνε ποιά θα βρῇ την καλλίτερη μπογιά και τα πιὸ ὁμορφα πλουμιά για να ξεπεράση τη γειτόνισσά της. Άπ' αυτά τα κουλούρια και τ' αυγά, μαζί με μια λαμπάδα, στέλνουνε οι νονοὶ στους βαφτιστικούς τους. Στη Λήμνο, το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης που ο παπὰς ἔλεγε τα Δώδεκα Εὐαγγέλια, στο «τρισκελί», ἐκεῖ που ἀκουμπᾶν το Εὐαγγέλιο, δένανε ένα σπάγγο, κ' ἐκεῖ κρεμοῦσαν τα τεμπέρια τῶν παιδιῶν για να ἔχουν τη φύλαξη. Στη Ρόδο, στα Δώδεκα Εὐαγγέλια, τα παιδιά ἀνάβουνε «καλαφουνοί», φωτιές μεγάλες με χοντροὺς κορμούς πεύκων, τις πηδάνε και καίγουνε το «μάρτη» τους. Στις Μέτρες της Θράκης τα παιδιά κάνουνε το ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα ἀπὸ παλιά κουρέλια και το γυρίζουνε στα χωριάτοσπιτα ζητώντας τα «καψίδια». Κάθε νοικοκυρά τους δίνει κλαδιά ἀπὸ κλήματα ή λινάτσα. Τα παιδιά σηκώνουνε ψηλά τὸν Ἰούδα και τραγουδάνε:

«Ράτσα, κεράτσα
δῶς μὴ κληματσίδα
νὰ κάψουμε τὸν Ὀβριγιῶ
πῶχει πολλὴ κασίδα.
Ὁβριγιῶς φορεῖ φτερό
στὸ κεφάλι τ' τὸ ξερό».

Τὸ ὁμοίωμα τὸ καίγουνε στὸν Ἐπιτάφιο.

Τὴ Μεγάλη Παρασκευή, τα παιδιά γυρίζουνε ἀπὸ τὴν αὐγὴ στὸ βουνὸ και τις αὐλές τῶν σπιτιῶν και μαζώνουνε λουλούδια για τὸ στολισμα τοῦ Ἐπιτάφιου. Μαζεῦοντας τα λουλούδια ἀπὸ τα χωριάτοσπιτα, στην Κορώνη, τα παιδιά τραγουδάνε τα «πάθη τοῦ Χριστοῦ» κρατώντας στὸ χέρι τους ἓνα σταυρό, κ' οι νοικοκυράδες τα φιλεύουνε κουλούρια, αυγά κόκκινα και χρήματα. Στη Σπάρτη, ἅμα γυρίζουνε τὸν Ἐπιτάφιο, οι γυναίκες παίρνουνε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ παπᾶ σταυρολούλουδα, που τα φυλάνε για φυλαχτό. Σάν ἀρωμαστῇ κανένα παιδάκι βάζουνε στα κάρβουνα λίγο νερό και μερικά σταυρολούλουδα τοῦ Ἐπιτάφιου και τὸ λιβανίζουνε.

Τὰ μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου που γίνεται ή Ἀνάσταση τα παιδιά παίρνουνε τις κουλούρες, τα κόκκινα αυγά και τις λαμπάδες

και μαζί με τὸς γονιούς τους πηγαίνουνε στην ἐκκλησιά ν' ἀναστήσουνε. Στη Λέσβο, όταν θα βγῇ ο παπὰς στην Ὁραία Πύλη με ἀναμμένη την λαμπάδα για να ψάλλη τὸ «Εὐτε λάβετε φῶς», πρῶτος που θα πάρη τὸ φῶς είναι ἓνα παιδί «νὸρφανο», που ἔχει δηλαδή στη ζωὴ μᾶνα και πατέρα. Στη Χιό, όταν ο παπὰς διαβάσει τὸ Εὐαγγέλιο, σάν φτάση στη φράση που λέγει: και «σεισμός ἐγένετο μέγας», τότε ὁλος ὁ κόσμος, και πίοτερο τα παιδιά, χτυπάνε τα στασίδια και γίνεται μεγάλο νταβατούρι. Τέλος, σάν θα ψάλλη ο παπὰς τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», χαλά ὁ κόσμος με τα κωδωνοχτυπήματα, τὸς πυροβολισμούς και τὸς κρότους ἀπ' τα «πατλάκια» και τις «τρακατροῦκες», τα πυροτεχνήματα τῶν παιδιῶν. Στόχος είναι ο παπὰς, που κυριολεκτικὰ τὸ καίγουνε τα γένια και τα ράσα, καμιά φορά κι ο δάσκαλος, που σὲ πολλὰ χωριά της Ἑλλάδας είναι κι ο ψάλτης της ἐκκλησίας. Ἐπίσης με τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» τα παιδιά «κατρακάνουνε» τα αυγά τους και προσπαθοῦνε τὸ ἓνα να σπάση τη μύτη τοῦ αὐτοῦ τ' ἄλλου.

Στη Δευτερανάσταση ὁλος ὁ κόσμος γλεντᾷ, χαίρεται και πανηγυρίζει και πίοτερο τα παιδιά που καίγουνε τὸς «Ὁβριγιούς», ἓνα ὁμοίωμα τοῦ προδότη Ἰούδα, παραγομισμένο με πίτουρα και πυροτεχνήματα. Ὁ «Γιούδας» είναι κρεμασμένος σ' ἓνα δέντρο ἀπὸ τὸ λαιμὸ κ' ἐνῶ καίγεται, τα παιδιά κάνουνε κούνιες που κουνιούνται, και τραγουδάνε τα παρακάτω «τραγούδια της κούνιας»:

«Μέσα στὴν κούνια κάθισι
πὰ στὰ ἔρη τὰ ἔβλα
τοῖ ἀπὸν τὴν ἐμορφάδα του
ἀθοῦν τὰ πέφτον φύλλα.

Μέσα σὶ κούνια κάθισι
σάν Παναγιά γραιμμένη,
νὰ σὶ χαρὴ ή μᾶνα σου
που σ' ἔχει χαϊδεμένη.

Ἐσὺ σαι τὸ ρουμπὶ φλουρί,
τοῦ βασιλιᾶ ή βούλα
ἀπὸ κασὶ γνωρίζισι
πὼς εἰς ἀρχοντοπούλα.

Μέσα σὶ κούνια κάθοντι
τέσσαρα μαῦρα μάτια,
τέσσαρα φρύδια σὰ σπαθιά
τὰ δὴ κορυμὰ σπηῖα.

Λάμπουν τα δαχτυλίδια σου
τοῖ φέγγουν τα φλουριά σου
ἐσὺ σαι ὁμορφότερη
μέσα στη γειτονιά σου».

ΒΑΣ. ΠΛΑΤΑΝΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τη σελίδα 12)

μεταξὺ τοῦ Διοκλητιανοῦ, που θέλει να προσηλυτίση τὸ Γεώργιο στην ψεύτικη θρησκεία τῶν εἰδώλων, και τοῦ Γεωργίου που ἀκλόνητος ἐπιμένει στην πίστη του, μαστιγώνει με τὸ λαμπρό του κήρυγμα τὸν διώκτη τῶν Χριστιανῶν, δέχεται γαλήνιος κάθε μαρτύριο, κι ἀφοῦ ἔκαμε πλήθος θαυμάτων, ἄφησε τὸ πνεῦμα του ν' ἀνεβῇ στὸν οὐρανό, ἐνῶ τὸ κεφάλι του ἔπεφτε κάτω ἀπὸ τὸ σπαθὶ τῶν δειμῶν τοῦ ἄπιστου και σκληροκαρδου Διοκλητιανοῦ.

Σελίδες ὀλόκληρες θα χρειάζωνταν για να περιγράψουνε τις φάσεις τοῦ θαυμασίου ἀγῶνος που ἔκαμε ὁ Γεώργιος ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως και τῆς διαδόσεώς της. Τὰ μαρτύρια που ὑπέστη ἦταν τόσα, ὥστε διαβάζοντάς τα αἰσθανόμαστε να ὑγραίνονται τα μάτια μας. Τὸν μαστιγόσανε φρικτά. Τοῦ φόρεσαν παπούτσια με καρφία και τὸν ἔβαλαν να τρέξη. Τὸν βύθισαν μέσα σ' ἓνα λάκκο ἀσβέστη για να καῇ. Τὸν πότισαν φαρμάκι. Μὰ τίποτε. Ὁ Χριστὸς, τοῦ ἔδινε πάντα τὴ δύναμη να βγαίνει ἀτρωτός ἀπὸ ὅλα αὐτά τα μαρτύρια, κ' ἐνῶ οι δῆμιοι του σκυμμένοι ἀπὸ πάνω του περιμέναν να ξεψυχήση κάθε φορά, ὁ Ἅγιος Γεώργιος, σὰ να μὴ ἦταν ἀπὸ σάρκα, σηκώνονταν ἀπείραχτος και κατέλυε τὴν ὑλικὴ βία τῶν δειμῶν του. Τότε, βλέποντας τὸ θαῦμα ὁ λαός, πίστευε στὸ Χριστό.

Πολλοὶ ἀπὸ τὸς βασανιστὰς τοῦ Γεωργίου, πέφταν στα πόδια του, τὸν προσκυνούσανε και ἀκολουθούσανε τὸ παράδειγμά του. Ὡς ὅτου ἤρθε ή στιγμή κι ὁ Κύριος ἀποφάσισε να τὸν πάρη κοντά του, για να βοηθῇ πᾶ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ με τὴ θεία του ἐπέμβαση, ὅσους ζητοῦσαν τὸ ἑλεός του. Ἀπειρά είναι τα θαῦματά που ἔκανε. Οι νέοι προπαντὸς ζητοῦσαν τὴ θεία του βοήθεια. Στα χρόνια τὰ Βυζαντινά, όταν οι νέοι ξεκινούσαν για τὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν που διαρκῶς ὁρμούσαν να καταλύσουν τὴν αὐτοκρατορία, οι γονεῖς τῶν πέφταν μπροστά στην εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου και με δάκρυα στα μάτια τὸν παρακαλοῦσαν να προστατεύη τα ὅπλα τῶν παιδιῶν τους και να τὰ ξαναφέρη γερά πίσω. Ἐτσι δημιουργήθηκε ή παράδοση να είναι ὁ Ἅγιος Γεώργιος και ὁ Ἅγιος Δημήτριος, οι προστάτες τοῦ Στρατοῦ μας.

Α.Κ.

Στά εκατόν πενήντα χρόνια

Η ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΘΗΚΑΝ έφ'ετος 150 ολόκληρα χρόνια από την ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας, της Εταιρείας που στις αρχές του περασμένου αιώνα εξέμισε με φλόγα τις ελληνικές καρδιές. Μια φλόγα που γρήγορα φούντωσε δυνατά και ξεσήκωσε το γένος των Ελλήνων κατά των Τούρκων.

Τρείς οι πρωτοπόροι και εμπνευστές της Φ. Εταιρείας. Κ' ύστερα μαζί τους

Η Μεγάλη του Γένους Σχολή, που στά μετά την άλωση χρόνια στάθηκε αληθινό εθνικό φυτό.

πιο πολλοί. Κι έπειτα πάλι κι άλλοι. Και τελευταία ολόκληρο το γένος των Ελλήνων. Γιατί σε τελευταία ανάλυση ολόκληρη η Ελλάδα στάθηκε μια Φιλική Εταιρεία, μια έδαιρεία, που οι έταίροι της, ανιδιοτελείς πέρα για πέρα, δούλεψαν με πάθος κι αταπάρνηση για την απελευθέρωση της πατρίδας των. Και με το ίδιο πάθος και με την ίδια αταπάρνηση συνέχισαν τους αγώνες τους ως την ημέρα που είδαν την Έλευθερία να γυρίζει στον τόπο τους.

Και δεν ήταν μόνον οι Έλληνες της Ελλάδας που πρόσφεραν τις πολύτιμες τους υπηρεσίες στον αγώνα κατά των Τούρκων. Ήταν μαζί κι άλλοι πολλοί, που ζούσαν πέρα από τα στενά όρια της σημερινής Ελλάδας. Κ' ήταν φαίνεται πιο πρόσφορο το έδαφος σ' αυτά τα μέρη κι ίσως γι' αυτό η Όδησος δώ στάθηκε η πρώτη έδρα της Φιλικής. Κι η χαρμόσυνη είδηση κατηφόρισε σιγά-σιγά από την Όδησο κι έφθασε ίσαμε την Πόλη. Τήν πηραν τα κύματα του Βοσπόρου κι αφού την πέρασαν από τις συμπληγάδες πέτρες, ήρθαν και την απόθεσαν σ' ακρογιάλια της Πόλης. Κι ύστερα πάλι μεταφέρθηκε η έδρα της Φιλικής από την Όδησο στην Πόλη. Γιατί η Πόλη με τους θρόλους του Μαρμαρωμένου Βασιλιά δεν ήταν δυνατόν να μὴν ξεσηκωθεί από τα κηρύγματα των Φιλικών.

Δεν πρόκειται, ωστόσο, σήμερα να μιλήσουμε για τη Φιλική και το έργο των Φιλικών. Προσκόνημα θα κάνουμε. Κι είναι προσκόνημα ιερό. Κι είναι μαζί και προσκόνημα εθνικό. Προσκόνημα νοερό μπρος σε δυο κτίρια ιστορικά, που η τύχη επέφυλαξε σ' αυτά τη μεγάλη τιμή να βρίσκονται, στη Βασιλεύουσα πόλη και την ακόμα πιο τρανή τιμή να συνδέσουν το όνομά τους με το όνομα της Φιλικής.

Τ'ό ένα απ' αυτά τα στίπια βρίσκεται στο Φανάρι, το Φανάρι που είναι η πιο ονομαστή συνοικία της Πόλης με τους

ξακουστούς Φαναριώτες, τα Πατριαρχεία και τη μεγάλη του Γένους Σχολή. Για τουτό κυόλας στάθηκε το Φανάρι ο τόπος όπου σμίγουν τα όνειρα κι οι έλπίδες των μυημένων στη Φιλική. Σώζεται ίσαμε σήμερα το σπίτι όπου μαζεύονταν αρχά τα βράδια οι Φίλοι και συζητούσαν και σχεδίαζαν τον ξεσηκωμό του Γένους. Απλό, μα μεγαλόπρεπο, ύψωνεται στην άκρη του Κερατίου. Έδω έτρεχαν οι πιο ονομαστοί Φαναριώτες, όταν το θαμποσκόταδο τύλιγε απαλά το Φανάρι, μ' όλα τα ζωντανά και τ' άψυχα. Κ' ήταν τέτοιες στιγμές που ο άνθρωπος — ο Φιλικός — γινότανε ιδέα, ιδέα της Πατρίδας και της Έλευθερίας.

Μπορούσαν ωστόσο καμιά φορά να προδοθούν οι Φίλοι. Για τουτό κι έπαιρναν όλα τα μέτρα. Όχι για να γλιτώσουν τη ζωή τους' τέτοιες στιγμές δεν υπολόγιζαν τη ζωή. Ίδées υπηρετούσαν: Για να φυλάξουν μυστικά τα κηρύγματα της Φιλικής. Για τουτό και διάλεξαν αυτό το σπίτι, πούναι κτισμένο στην άκρη του Κερατίου. Για να μπορούν σε δύσκολες στιγμές ν' ανοίγονται στη θάλασσα με τη βάρκα που τους περίμενε δεμένη από το πίσω μέρος του σπιτιού. Φαρδύς πλατύς περνάει σήμερα μπρος απ' αυτό το σπίτι ο δρόμος που οδηγεί προς τη Βλαχέρνα. Πολλοί αυτοί που περνούν από μπροστά του. Λιγότεροι αυτοί που το προσέχουν. Πιο λίγοι αυτοί που ξέρουν την ιστορία του.

Το άλλο ιστορικό σπίτι βρίσκεται στη Χαλκή. Βρισκόταν καλύτερα, γιατί έδω και 2-3 χρόνια γκεμιστηκε από τους Τούρκους. Ήταν κτισμένο μπροστά στο Μοναστήρι του Αι-Γιώργη του Κρηνοῦ, ένα μοναστήρι σφηνωμένο σ' ένα βράχο που τα πόδια του βυθίζονται μες στα νερά της Προποντίδας. Σ' αυτό το σπίτι, όταν αρχά τα βράδια ολόκληρο το νησί παραδίνονταν στην αγκαλιά της νύχτας, κάποια πρόσωπα που είχανε μεταβάλει τις μέρες σε νύχτες και τις νύχτες σε μέρες, ξετρυπώνοντας μες από την πευκόφυτη πλαγιά του νησιού, έρχονταν για να όρκιστούν τον όρκο των Φιλικών. Και κεί μέσα, κάτω από το φως κάποιου κεριού φεμένου από το διπλανό μοναστήρι, αντήλλασαν τις γνώμες τους και συζητούσαν την ανάσταση του Γένους. Κι όταν ή ώρα περνούσε και κόντευε να ξεμερώσει, πρὶν ξεκινήσουν να φύγουν, όλοι τους με δάκρυα στα μάτια και με τρεμάμενη από συγκίνηση φωνή έδιναν τον όρκο: «...Ορκίζομαι σε σένα, Ίερη Πατρίδα, στα πολύχρονα βάσανά σου, στα πικρά δάκρυα που τόσους αιώνες χύνουν τα ταλαίπωρα παιδιά σου, πως αφιερώνομαι σε σένα ολόκληρος...».

Αλλά μήπως εκτός από τα δυο αυτά στίπια δεν υπήρχαν στην Πόλη κι άλλα πολλά που τα όνομά τους συνδέεται με τη Φιλική; Μήπως η ίδια η Μεγάλη του Γένους Σχολή δεν ήταν φυτώριο εθνικό; Τι κρίμα, που όλα αυτά τα κτίρια δεν μπόρεσαν να γιορτάσουν τη επέτειο μεγάλη τιμή της Ιστορίας!

ΑΛΕΚΟΣ ΜΠΑΚΑΪΜΗΣ
Φιλολόγος - Τσούλιον Κοζάνης

Από την ελληνική φύσιν

ΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ ΤΟΥ ΔΥΡΟΥ

ΚΑΤΑΓΑΛΑΝΟΣ απλώνεται μπροστά από την Αλεπότρυπα και την Βλυχάδα, τις σπηλιές του Δυρού, ο Μεσσηνιακός κόλπος. Χαρούμενα και απαλά χτυπάει το κύμα καθώς έρχεται από το ανοιχτό το πέλαγος στις άμμουδιές του μικρού λιμανιού του Πύργου στο μαρινάτικο Δυρό. Λίγα μέτρα άμμο και μετά πέτρες κάτασπρες από το κύμα και βράχια μολυβένια. Ξενίζει τον επισκέπτη η αντίθεση. Κλειό πιο πάνω αδιάβατο σχηματίζουν τα άγρια βουνά της Μάνης. Πέρα από το φρούδι του βουνού διακρίνεται ένα άλων. Σ' ένα πλάτωμα πιο κάτω έκταση με λιόδεντρα γέρικα, ροζάρικα, καχεκτικά, χωρίς ανάστημα, απλώνουν τα κλαριά τους ζητώντας έλεητικό νερό. Χαμηλότερα τα άφιλόξενα βράχια — στοές ασύγκριτες γεμάτες κανάλια — πλένονται από το κύμα της νερένιας πολιτείας. Άγριο μεγαλείο έχει η φύση έδω. Λαλιά πουλιού πουθενά, μονάχα το μούγκρισμα του Ποσειδῶνα, που ταραίζει πέρα στο Ταίναρο με την τριαντά του όργισμένος το κύμα.

Α' ΑΛΕΠΟΤΡΥΠΑ

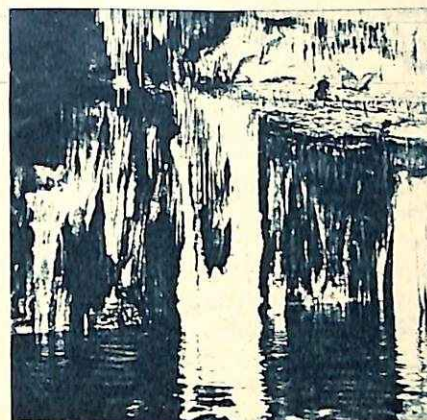
Η μαρινάτικη παράδοση αναφέρει, πως άφορμή στην ανακάλυψη της σπηλιάς αυτής στάθηκε ένας σκύλος. Αυτός έξεοψε από τα στενά στίπια του χωριού παίρνοντας στο κατόπι μια άλεπου, που είχε βγει για πρωινή επίσκεψη στους όρνιθώνες του Πύργου. Κείνη λαχταρισμένη πήρε απ' την τρομάρα της δρόμο για την ακτή και χάθηκε στη φωλιά της, που έβλεπε δυτικά προς το πέλαγος. Οι Πυργιώτες, που ως τόσο είχαν παρακολουθήσει το κυνηγητό, και με ρόπαλα, δίκανα, δικράνια και πέτρες είχαν απομονώσει προς το βουνό τον δρόμο, είδαν το καταφύγιο της άλεπου, που ακολουθούσε ο σκύλος.

Δυο μέρες πέρασαν από το έπεισιόδιο και ο σκύλος δεν φάνηκε. Πολλοί είπαν πως χάθηκε. Την τρίτη όμως μέρα φανερώθηκε στο χωριό γεμάτος καπνιά, σ' έλεινό χάλι. Στεκοτάο δέν στεκοτάο όρθος από την πείνα και την κούραση. Παραξενεύτηκαν οι Πυργιώτες κι άμέσως με κασμάδες, άξινες και λιοτούς τρέξαν εκεί που είχε χωθή ο σκύλος, στη φωλιά της άλεπου. Χτυπούσαν να σπάσουν τον βράχο, να κάμουν άνοιγμα, να περάσουν. Σε κάθε χτύπο κι ένας άλλος κι άλλος ύπόκωφα σε χίλιες έπαναλήψεις έρχόταν από βαθιά και φανέρονε, πως ο βράχος κι ολόκληρο το βουνό ήταν κούφιο.

Σάν έγινε το άνοιγμα και πέρασαν, παρουσιάστη το θαύμα. Μία όνειρεμένη σπηλιά γεμάτη σταλακτίτες και σταλαγμίτες σε έπικη μορφή. Τι έντυπασιακά χρώματα! Χρόνια και χρόνια η μητέρα γή και φύση τεχνουργούσαν μαζί και ύφαιναν άριστουργήματα άραβικής μαγείας. Λίγα βήματα μετά την είσοδο μέσα στο βράχο ένα στενό μονόπατι οδηγεί σε μια τεράστια θολωτή αίθουσα ύποδοχης, που στη μέση υπάρχει ένας βράχος όμοιος με τραπέζι κοινωβιακό. Έδω βρέθηκαν σπασμένα πήλινα άγγεία, στάχτες και

πολλά καπνιά. Λένε, ότι έδω έζησαν πρωτόγονοι κάποτε άνθρωποι. Πάνω στη βραχώδη όροφή της θολωτής αίθουσας πανέμορφοι σταλακτίτες, φαντάζουν κάτω από το φως του ηλεκτρικού.

Από μικρές στοές με δάσος από σταλακτίτες φθάνουμε σε μια αίθουσα πολύ πιο μεγάλη, που η όροφή της μοιάζει με ούρανό συννεφιασμένο. Έδω είναι η κατοικία — παλάτι — του Όλύμπιου Δία. Ύψηλ ο θρόνος μεγαλόπρεπος. Χρώματα μπλέ, σκούρα, άνοιχτά κίτρινα — όχρα — λευκά ριγμένα από τη φύση χωρίς όικονο-

μία. Έχει και τους ανθρώπους της η αίθουσα. Οι σταλαγμίτες σχηματίζουν πετρώματα, που μοιάζουν με την Νύβη, την Μήδεια, τον Αη-Βασίλη φορτωμένο με δώρα, και άλλα πρόσωπα. Η ύγρασία είναι μεγάλη Σταγόνες νερού, που πέφτουν ρυθμικά από τους σταλακτίτες της όροφης, συνεχίζουν το αιώσιο έργο τους και διακόπτουν την μονότονη ήρεμία.

Μία πύλη έμπρος παρουσιάζει στο βάθος μια ύπογεια λίμνη κλειστή με βράχια, που τα νερά της άρκετά βαθιά και ήρεμα, σαν λυωμένο άσμη, στραφατίζουν στο πέταγμα μιās πέτρας κάτω από το τεχνητό φως. Δεξιά-άριστερά άμφιθεατρική φυσική από βράχους εξέδρα σχηματίζεται, ενώ γύρω στην ύπογεια λίμνη υπάρχει θαυμάσιος διάδρομος. Τι ύπεροχη ήχητικότητα, που υπάρχει έδω! Νομίζεις πως εύρίσκεσαι σε μια αίθουσα συναυλιών. Ακούγεται κάθε ψίθυρος.

Β' ΒΛΥΧΑΔΑ

Πενήντα μέτρα περίπου πάνω από την θάλασσα και σχεδόν στο ίδιο ύψος με την σπηλιά της Αλεπότρυπας, με άνοιγμα που βλέπει προς τον βορρά, είναι η σπηλιά της Βλυχάδας. Επιδλητική κι έδω η Πύλη. Καρχελοφρακτη — με αληθινά σιδερίκα — σαν Πύλη Άδου, — σε φέρει μπροστά σε ύπόγειο ποταμό. Στις όχθες του υπάρχουν μακρόστενα ξύλινα πλοία-ρια, που θυμίζουν τα άκάτια του Χάρωνος του Λουκιανού. Είναι απ' έξω ντυμένα με άλουμίνιο και φαντάζουν στο νερό μέσα άσημένια. Περιμένουν τον επισκέπτη, να τον μυήσουν στο άπόκρυφο μυστηριακό της φύσεως μεγαλείο. Κι έδω ο χώρος ηλεκτροφωτισμένος. Από την είσοδο μέχρι το τέρμα; Όχι! Τέρμα έδω δεν υπάρχει. Ο ποταμός συνεχίζει σ' ένα άνεξερεύνητο βάθος. Έμεις με το πλοίο μόνοι μας τις αίθουσες της Τίγρεως, της Χρυσής βο-

χής, του Λιονταριού, των Σειρήνων και των Λευκών βουνών θά επισκεφθούμε.

Το νερό φαίνεται ήρεμο, άκίνητο καθώς πλέουμε. Μας ξεγελάει; Ρίχνουμε ένα χαρτί. Πράγματι ταξιθεύει αντίθετα με μας. Πηγαίνουμε προς την πηγή του ποταμού; Ήρεμία. Σταθιά πάνω μας οι σταλακτίτες. Δίπλα μας άλλοι σταλακτίτες ένώνονται με τους σταλαγμίτες μέσα στο νερό, ως το βάθος. Πώς γίνεται αυτό; Πώς σχηματίστηκαν. Λένε πως πρὶν από χιλιάδες χρόνια ο χώρος ήταν κανονική σπηλιά και είχε ύψος γύρω στα τριάντα μέτρα. Ένας σεισμός άλλαξε την κατάσταση και οι ύπόγειες δεξαμενές έσπασαν κι έφεραν έδω το ύπόγειο ποτάμι. Με σφιγμένη άνάσα θαυμάζουμε το εξάισιο μεγαλείο της νερένιας πολιτείας. Θαρρείς, πως κατοικούν Νεράιδες έδω. Χτυπάμε τους σταλακτίτες καθώς περνάμε με το πλοίο και εκείνοι ήχούν μελωδικά.

Ο βαρκάρης οδηγός μας σε μια στροφή, μας συμβουλεύει να σκύψουμε. Καθισμένοι όπως είμεθα ύποκλινόμεθα και μπαίνουμε στην αίθουσα του θριάμβου. Τεράστια θολωτή σπηλιά με σταλακτίτες και σταλαγμίτες, στρατιώτες, που μας ύποδέχονται παρουσιάζοντας όπλα. Τι γαλήνη. Πάνω στο νερό άτανανκλούν οι σταλακτίτες της όροφης και φαίνονται διπλοί. Θά μπορούσαμε να πούμε, πως έχομε έδω ένα άτλάζι άπλωμένο στην επιφάνεια του νερού. Ρωγμές δεξιά άριστερά καθώς προχωρούμε για την έξοδο θυμίζουν βενετσιάνικα κανάλια. Έδω, λένε, πως κατοικούσε η Νεράιδα της Μάνης.

ΔΗΜ. Σ. ΜΑΣΟΥΡΗΣ
Καθηγητής Φιλολογίας

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Είναι έμορφη η Άνοιξη. Είναι ένας ύμνος προς τον Δημιουργό για τα αγαθά που πρόσφερε στους ανθρώπους. Απ' τις βρυσούλες τρέχει κρυστάλλινο και γάργαρο νεράκι. Και το ρυάκι, που τρέχει γοργά, σιγοτραγουδά τα τραγούδια της γαλανής νεράιδας Άνοιξης.

Σ' όλη τη γή έχει στρωθή ένα καταπράσινο βελούδινο χαλί, που είναι κεντημένο με λογίων-λογίων άγριολούλουδα. Λειώσαν οι πάγοι κι άρχισε η όμορφη κι η άνακούφιση της φύσεως.

Οι μαργαρίτες μοιάζουν σαν πεντάμορφες ολόχρυσες βασιλίσσες, κι οι παπαρούνες σαν κοκκινισκουφίτσες ξεπροβάλλουν τα κεφαλάκια τους στο καταπράσινο λιβάδι, λες και μας καλημερίζουν. Η άμυγδαλιά είναι σαν μια πεντάμορφη νυφούλα με το κατάλευκο πέπλο της.

Από τις στέγες των σπιτιών θά ξεχυθούν και οι μελωδικές φωνούλες των χελιδονιών, που σκορποῦν στη φύση τους χαρούμενους σκοπούς τους.

Κι όλα τα λουλούδια και τα πουλιά έκτισαν στον ψηλότερο λόγο το παλατάκι και τον ολόχρυσο θρόνο της γαλανής νεράιδας Άνοιξης.

Η εύτυχια πλημμυρίζει την καρδιά μας, ενώ όλοι ψιθυρίζουν:

— Άχ, να ήταν πάντα Άνοιξη!
(Απόσπασμα) ΑΙΚΑΤΕΡ. Δ. ΚΑΦΗ
Δ' τάξεως 95ου Δημ. Σχολείου Άθηνων

ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΠΑΙΔ. ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ :

1. Κράτος των Βαλκανίων.
2. Νότα — πράγμα (Αατιν.).
3. Σ' αυτήν χορεύουν.
4. Άγαθός (Υπερθετικός).
5. Νικητής του Λαίου (όνομ.).
6. Σχολικό μάθημα.
7. Προτρέπει — Υποθετικός σύνδεσμος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Η. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γ' τάξ. Γυμν. Άγρινίου

Κρύο...

ΑΝΤ. ΠΑΓΩΝΗΣ

Μαθητ. Ε' Γυμν. Άρ. Πειραιώς

Ο εργάτης

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Ε' Γυμν. Καβάλης Ήμαθείας

Χωρίς Οικογένεια

Μυθιστόρημα - Τόμος Β'

(7) Ξερά απογοητεύσεων.

Σε μία ξεθωριασμένη πολυθρόνα κάθεται ένας γερο-παπούς. Πιο κει ένα άντρώγυνο και τέσσερα παιδιά, - δυο αγόρια, δυο κορίτσια - από τριών χρονών ως έντεκα-δώδεκα, όλα κατάξανθα σαν τη μητέρα τους.

Ο γερούλης λέει δυο λόγια στον άντρα και φεύγει.

- Ποιός είναι ο Ρεμύ, μάς ρωτά ο άντρας γαλλικά.

- Εγώ, του λέω.

- Έλα, παιδί μου, φίλησε τον πατέρα σου.

Έπεσα στην άγκαλιά του και τον φίλησα. Παράξενο όμως. Δεν ένιωσα μέσα μου την όρμη, που φανταζόμουν ότι θα είχα σ' αυτή την τόσο ποθητή μου στιγμή.

- Νά κι ο παπούς σου, κι η μητέρα σου και τ' αδελφία σου, μου ξαναείπε. Με την ίδια ζέστη φίλησα κι αυτούς.

Τί είχα πάθει λοιπόν; Περίμενα αυτή τη στιγμή πώς και πώς. Άναρωτήθηκα μήπως τώρα... και απογοητεύτηκα επειδή δε βρήκα τους γονείς μου πλούσιους, όπως με βεβαίωνε πάντα η παραμύθια μου.

Μ' αυτή η σκέψη μου έφερε μεγάλη ντροπή. Γύρισα στη μητέρα μου, την ξαναγκάλιασα και τη γέμισα φιλία. Εκείνη όμως, σά να τη δυσανεστούσα, μ' έσπρωξε μακριά της και είπε στον άντρα της κάτι, που τον έκανε να γελάσει και να μου ρίξει μία ματιά γεμάτη ειρωνεία.

Μου ήρθε ζαλάδα. Το βλέμμα μου σκοτείνιασε από την έκπληξη.

Άλλά μία ερώτηση του πατέρα μου μ' έκανε ξαφνικά να ξανάρθω στον έαυτό μου.

- Κι αυτός τί είναι; μου είπε κι έδειξε τον Ματτία.

- Είναι φίλος μου, απάντησα.

Κι εξήγησα πόσο θερμή φιλία μάς ένωνε, και τί καλά κι αγαπημένα συνεργάζομαστε δίνοντας παραστάσεις όταν ταξιδεύαμε.

- Ά, μπράβο σας. Όστε είσατε καλλιτέχνες. Καλά το κατάλαβα άμα είδα την άρπα και το παράξενο καπέλο σου.

Κι άρχισε να με ρωτά για τὰ κέρδη που έχομε άπ' αυτή την εργασία και άλλες λεπτομέρειες.

- Καλά λοιπόν, μου εί-

πε στο τέλος, σά να ήταν εύχαριστημένος άπό τις εισπράξεις μας. Άς μείνη κι ο φίλος σου μαζί μας.

Άφού συζητήσαμε και άλλα μερικά, ο πατέρας μου διηγήθηκε το πώς με είχαν χάσει άπό το σπίτι όταν ήμουν μωρό, και πώς τώρα κατώρθωσε να ψάξη επιτέλους να βρή τα ίχνη μου.

- Μά τώρα θα πεινάτε, παιδιά, είπε λίγο άργότερα. Έλάτε να φάμε.

Κι άμα καθίσαμε στο τραπέζι, κι έφεραν ένα ροσμπιφ με πατάτες, ο πατέρας το μοίρασε κι άρχισαμε να τρώμε.

Έδω όμως με περίμενε κι άλλη απογοήτευση. Άν και δεν ήξερα πολύ τα συστήματα των καλών οικογενειών, μου έκανε έντύπωση ότι τ' αδελφία μου έτρωγαν με τὰ χέρια. Τὰ βουτούσανε στη σάλτσα, έπιαναν το φαγητό, κι ύστερα τὰ έγλειφαν κιόλας. Άλλά κι οι μεγάλοι δεν έτρωγαν πολύ πιό ταχτικά. Ντράπηκα για λογαριασμό τους και κατάλαβα ότι κατακοκκίνισα άπ' τη στενοχώρια μου.

Όταν αποφάγαμε, ο πατέρας μου είπε ότι περίμενε κάτι φίλους του και πώς έπρεπε να κοιμηθούμε. Και παίρνοντας ένα κερύ μ' έπηγε σε μία άποθήκη, δίπλα στην κάμαρα που φάγαμε. Εκεί ήταν δυο μεγάλα άμάξια, άπ' αυτά που μεταχειρίζονται οι γυρολόγοι. Άνοιξε το ένα και φάνηκαν μέσα δυο κρεβάτια, το ένα πάνω άπ' τ' άλλο.

- Έδω θα πλαγιάσετε, παιδιά, μάς είπε. Περάστε.

Μπήκαμε, κλείδωσε άπ' έξω την πόρτα του άμαξιού κι έφυγε.

Ο φίλος μου κι εγώ κοιταχτήκαμε μία στιγμή σιωπηλοί και πλαγιάσαμε.

- Καληνύχτα, Ρεμύ.

- Καληνύχτα, Ματτία.

Αυτά είπαμε μόνο. Φαίνεται πώς κι ο φίλος μου δεν είχε όρεξη για συζήτηση, όπως κι εγώ. Νομίζω όμως ότι μάλλον άποφύγαμε να μιλήσουμε, για να μην άρχίσουμε να λέμε τις έντυπώσεις και τις άπορίες μας, συζήτηση που θ' κρατούσε ως το πρωί και δε θα κοιμώμαστε καθόλου.

Μά δε βαρύνεσαι... Και πού δε μιλούσαμε, ο ύπνος δεν ήθελε να με πάρη. Θα είχαν περάσει ώρες άρκετές, όταν άκούστηκαν συνηματικά χτυπήματα στην πόρτα, που έβγαине κανείς άπ' την άποθήκη στο δρόμο. Και τότε ένα φώς χύθηκε μέσα στο άμάξι μας. Το φώς αυτό είδα ότι έμπαινε άπό ένα παραθυράκι, που είχε ή τέντα του άμαξιού πίσω άπ' το κεφάλι μου. Έσκυψα λοιπόν άπό κει και είδα.

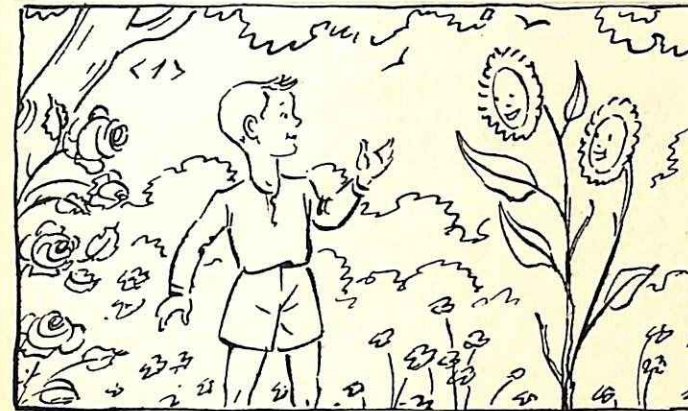
ΔΙΑΣΚΕΥΗ Β.

(Συνεχίζεται)

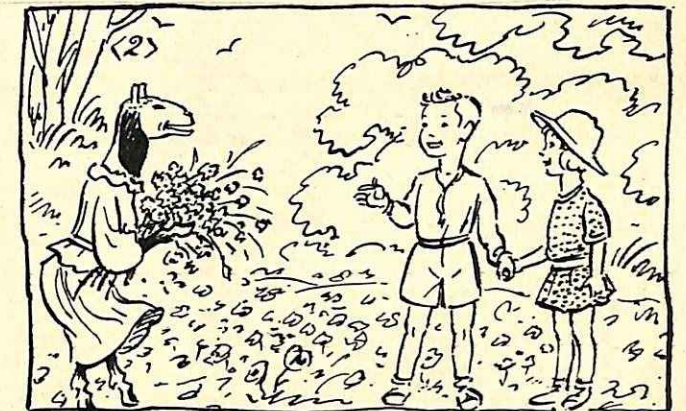

Χαρούμενο Πάσχα

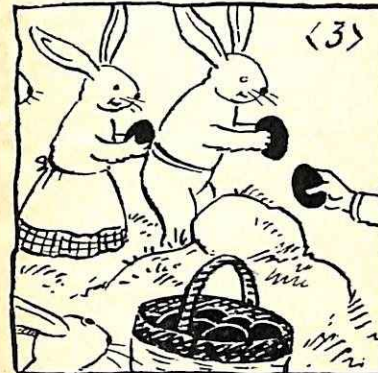
Στίχοι, σκίτσα Α. Β.

Πρωί του Πάσχα! Η έξοχή χαρές παντού σκορπίζει κ' ευτυχισμένος ο Τοτός στο χτήμα τριγυρίζει. Τα λουλουδάκια δλόγυρα τον γλυκοχαιρετάνε, εκείνος τ' αντιχαιρετά και του χαμογελάει!

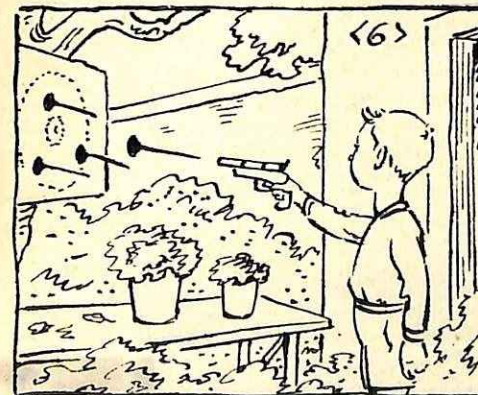
Μά να κ' ή ξαδελφούλα του ή Πίτσα τώρα φτάνει και συνεχίζουνε μαζί το γιορτινό σιριάνι. «Χριστός Άνέστη» ξαφνικά τούς φώναξε με γλύκα, ντυμένη κατακόκκινα, ή δεσποινίς Κατσίκια!

«Χριστός Άνέστη! Έλάτε εδώ» τούς φώναξαν με γέλια πιό κει καμπόσα νόστιμα και παχουλά κοννέλια. «Πάρτε, παιδάκια, άπό ένα αυγό» τούς λέν.Κ' εϋθός άρχίζουνε παιδιά - κοννέλια στη γραμμή τ' αυγά τους να τσουνγκοίζουνε. Μά σπάει της Πίτσας το αυγό και γίνεται ή καημένη... ... σά σούπα αυγοκομμένη!

Μά ξάφνου έϋπνησε ο Τοτός! Πού; Στο δωμάτιό του! Κ' ένιωσε εϋθός πώς όλα αυτά... τὰ είδε στ' όνειρό του! Και βγαίνει στη μικρή του αϋλή κι εκεί μέσ' στα λουλουδάκια όλη τη μέρα πέρασε με γέλια και τραγούδια. Με τούς γονείς του, μ' ένα θείο και τρία παιδάκια πλάι ώρες χορεύει άκούραστος! Για δες τον πώς πηδάει!

Κ' έκανε και σκοποβολή με λαστιχένιες σφαίρες, κ' έφαγε... κ' έφαγε άρνί... για τέσσερις ήμέρες!

Κ' έτσι έγιόρτασε διπλά το Πάσχα, σε καλό του! Μία φορά στον ύπνο του και μία στο ξυπνητό του!

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΩΡΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ «ΑΤΛΑΝΤΙΣ» - ΚΟΡΑΗ 8 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 222.846

Διαλέξτε από τις παρακάτω βιβλιοθήκες τα κατάλληλα για κάθε ηλικία:

1) ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΝΕΩΝ

Πολυτελής Σειρά. 40 διάφορα βιβλία. Για παιδιά 8 — 16 ετών. Τιμαί από δρχ. 35 και άνω.

2) ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Η πασίγνωστη πολυτελής σειρά μας. 32 βιβλία. Για παιδιά 9—15 ετών. Τιμαί από δρχ. 40 και άνω.

3) «ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΜΟΥ ΒΙΒΛΙΑ»

Διεύθυνσις: ΑΛΚΗ Κ. ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ

Σειρά βιβλίων Έλλήνων Συγγραφέων. 28 βιβλία. Για παιδιά 8—14 ετών. Τιμαί από δρχ. 25 και άνω.

4) ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑ

ΧΙΛΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΣΕ ΔΥΟ ΤΟΜΟΥΣ

Οι βιογραφίες όλων των μεγάλων ανδρών, Έλλήνων και ξένων. Χρήσιμο για κάθε ηλικία.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΝΑ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

365 ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ — ΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΕ ΗΜΕΡΑ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

Συμπληρωμένη και δελτιωμένη. Νέα πολυτελής έκδοσις. Καλύπτει όλους τους τομείς των παιδικών ποιημάτων. Χρήσιμο για γονείς, δασκάλους και παιδιά.

5) «ΤΑ ΚΑΛΑ ΒΙΒΛΙΑ»

Σειρά διαλεκτών βιβλίων Έλλήνων και ξένων συγγραφέων. Έξεδόθησαν 38 βιβλία. Για παιδιά ηλικίας 8—14 ετών Τιμαί από δρχ. 25 και άνω.

6) ΙΔΕΩΔΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

32 εγκυκλοπαιδικά βιβλία. Για παιδιά 10—18 ετών. Τιμή δρχ. 35 το καθένα

Έκλεκτά βιβλία που περιγράφουν με συναρπαστικό τρόπο εφευρέσεις, ανακαλύψεις, ταξίδια, την ζωή των μεγάλων ανδρών και γυναικών όπως οι Μέγας Άλέξανδρος, Ξενοφών, Ιωάννα της Λωρραίνης κλπ.

7) ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ

Διεύθυνσις: Γ. Σ. ΒΛΕΣΣΑ

Σειρά 10 βιβλίων Έλλήνων και ξένων συγγραφέων. Για παιδιά 8—14 ετών. Τιμαί από δρχ. 25 και άνω.

8) «ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΑ» (ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

10 ωραία βιβλία όγκωδη, σε μεγάλο σχήμα με κλασσικά παραμύθια των Άντερσεν, Γκρίμ κλπ. ή με διηγήματα από τα άριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Πολυτελέστατα πολύχρωμα έξωφλλα Όφφσετ πλαστικοποιημένα (γιαλιστερά) στην άπιστευτη τιμή των 25 δραχμών το καθένα. Για παιδιά από 6 — 12 ετών.

9) ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΤΕΛ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ

1) «Μικρές φωνές» Ποιήματα για μικρά παιδιά με πολύχρωμες εικόνες. Δρχ. 30.

2) «Όμορφοι κόσμοι» Ποιήματα για μεγάλα παιδιά με πλούσια εικονογράφηση. Δρχ. 45

10) ΧΡΥΣΑ ΒΙΒΛΙΑ

34 βιβλία. Με τα γνωστά κλασσικά παραμύθια των Γκρίμ, Άντερσεν κλπ. με πολύχρωμες εικόνες. Για παιδιά 5—8 ετών. Τιμή δρχ. 20 — 25 το καθένα.

11) ΒΙΒΛΙΑ ΘΑΥΜΑ

32 βιβλία με ιστοριούλες και παραμύθια με πολύχρωμες εικόνες. Για παιδιά 4 — 8 ετών. Τιμή δρχ. 14 το καθένα.

12) 70 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΛΥΧΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΑ

Με ωραίες εικόνες. Για παιδιά από 4 — 10 ετών σε σχήμα μεγάλο ή μικρό με πάμφθινες τιμές από 5 — 10 δρχ. το καθένα. Στις παρακάτω όκτώ σειρές:

- α) Βιβλία «ηλεόρασις» (διηγήματα-ιστοριούλες).
- β) Τα κουκλάκια μας (χαρτοκοπτική). Και επί πλέον ένα διήγημα.
- γ) Τα δμορφα βιβλία (διηγήματα-ιστοριούλες).
- δ) Τα μεγάλα μας παραμύθια (τα γνωστά Κλασσικά παραμύθια).
- ε) Βιβλία ζωγραφικής (ζωγραφική).
- στ) Μικρή βιβλιοθήκη (ιστοριούλες).
- ζ) Εικονογραφημένα αινίγματα (αινίγματα και παζλ με εικόνες).
- η) Μικρά, Μεσαία και Μεγάλα Πολύχρωμα (ιστοριούλες, παραμυθία, ποιητάκια).

13) ΒΙΒΛΙΑ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

6 βιβλία-Παιχνίδια για παιδιά 4-6 ετών. Τιμή δρχ. 20 το καθένα.

14) ΦΥΣΙΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

30 Έγκυκλοπαιδικά διδασκάλια πολύχρωμα εικονογραφημένα. Τιμή δρχ. 8-10 το καθένα.

★

Για μεγάλους και μικρούς συνιστώμεν ιδιαίτερα τις δύο παρακάτω βιβλιοθήκες μας:

1ον ΓΝΩΡΙΣΑΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σειρά πολυτελών Τουριστικών Λευκωμάτων. 23 διάφορα βιβλία σε μεγάλο σχήμα για τους διαφόρους αρχαιολογικούς και τουριστικούς τόπους μας. Κυκλοφορούν σε 4 διάφορες γλώσσες. Τιμή δρχ 45 το καθένα. Έκτύπωσις Βαθυτυπία.

2ον ΕΚΛΑ-Ι-ΚΕΥΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Πολυτελείς εκδόσεις. 22 όγκωδεις τόμοι που εκλαϊκούν την επιστήμη στους διαφόρους τομείς της Κάθε βιβλίο διαπραγματεύεται ανεξάρτητο θέμα.

Ζητήστε από την «ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ» - Κοραή 8 - Τηλ. 222 - 846 ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΜΑΣ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΑ ΤΑΣ ΣΧΟΛΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΣ ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΥΝΟ-Ι-ΚΟΙ ΟΡΟΙ

